V A T R A

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAȚIE

Sept.-Dec.1960 X, 4 R O M A

Nr 81 Via Ancona, 21

L A U N D E C E N I U

Târâş-grăpiş,VATRA noastră -căci la ea,într'o formă sau alta,a colaborat cam întreg exilul liber,neînrolat în facțiuni- a ajuns şi la decadă.Socotim,faptul,ca un adevărat triumf: fără subvenții,fără apartenență de grup sau coterie,neclătând la fața nimănui,duşmăniți pentru dragostea de tot ce-i românesc,şicanați fel şi chip la instigarea şerpilor crescuți la sânul neamului,ignorați de cei "tari",neînțeleşi de unii,uriți de "liftele păgâne",persistența noastră nu-i totuş un miracol: ne-am ținut lârz de ce-am învățat la dascălii noştri de pe sate,simțind aproape sufletul de iezăr al massei băjenarilor - această massă minunată,țâşnită din rădăcinile de viață românească,mereu prezentă la greu,fie c'a fost vorba de înflorirea țării,de sprijinirea ei cu rodul muncii,sau de jertfa supremă.Am crezut deci că nu e bine ca, în negura exilului,când toți nechemații vorbesc în numele ei,tocmai ea să n'aibă cuvânt.Şi,fără să fim"profesionişti" ai scrisului,se pare,judecând după multele rânduri încurajante,că n'am dat greş.De altfel "profesionismul",cu care se laudă unii venetici,nu credem să-i avantajeze,moral vorbind: diferența dintre noi şi ei este, dacă putem spune aşa,ca diferența dintre femeia onestă,cu conştiință şi datorii precise,şi femeia.. "profesionistă".

Punctualitatea VETREI a fost legată,din păcate,de situația redactorilor.In primii patru ani de apariție,1951-1954,ea a ieşit la fiecare început de lună.Au intervenit apoi nişte manevre concentrice,de care ne-am ocupat în acel timp şi poate unii cititori îşi mai aduc aminte.N'am fost clintiți din Roma,dar zdruncinarea poziției personale a rărit şi apariția gazetei,redusă de-acum la fiecare două luni - şi aşa a rămas,putem spune,până azi,dar punctualitatea n'a mai putut fi respectată: au ieşit,uneori,două-trei numere la rând,ca apoi să nu se mai vadă luni de zile.Şi toată sbaterea din ultimul timp a fost pentru readucerea ei la vechea "tradiție",dar faptul e legat de o mai mare stabilitate personală -condiționată,din păcate,de "materie"- care ar aduce şi alte roade,de care se simte tot mai mult nevoia în exil.In amănunte nu mai intrăm,căci nu ştim ce va ieşi din toate,şi abiă am mări amărăciunile.

S'a spus că VATRA e legionară,scontându-se un anumit efect în prea nutrita atmosferă antifascistă din Apus(măcar că,în structura-i intimă,Mişcarea n'are nicio legătură cu fascismul,ori cu nazismul).Iar noi am negat-o de câte ori a fost ocazia. Nu din vreo teamă,ci pur şi simplu din modestie: pentrucă ştim ce înseamnă o publicație legionară şi,gazetari de nevoie,nu ne-am încumetat a aspira la atâta onoare. Cei ce-o afirmă,ne fac un omagiu,de care suntem cât se poate de orgolioşi,dar,în conştiința noastră,nemeritat.De fapt,în gândurile şi rândurile noastre am îmbrățişat cu acelaş drag orice compatriot,tot românul verde şi cinstit ne-a fost şi ne e frate,- mai ales în prăbuşirea de astăzi,când ocupată e nu Garda de Fier,ci toată Țara Românească.Că'n VATRA a fost vorba mai mult de Legiune,e foarte natural: nu numai din nevoia clarificării unei imposturi ce se cuibărise în chiar fruntea celei mai viteze şi curate dintre mişcările produse de neamul românesc,dar şi pentrucă marea majoritate a băjenarilor sunt legionari,iar cele mai multe şi mai de seamă opere ale lor sunt,indiferent de hramul sub care se ascund astăzi.Poate că unii,în dezorganizarea actuală,stau descurajați deoparte,dar trecutul cine li-l poate lua? Nu se poate spune că legionari ar fi doar cei ce aparțin unui anume steag.Adevărul e că destrămarea din Mişcare oglindeşte -şi condiționează- destrămarea întregului exil,iar de s'ar reuşi reîncadrarea "foştilor",sau măcar concentrarea câtorva elemente lucide şi dinamice,s'ar putea spera într'o solidă organizare a refugiaților români.

Alții cred a vedea în VATRA o foaie antisemită.Inteles ca ură,faptul nu e exact. Apărându-ne "sărăcia şi nevoile şi neamul",noi ne apărăm de orice încălcare.Am fi, deci,antichinezi,antiarabi,etc.,dacă respectivii ne-ar silnici țara.Aşa cum suntem, azi,antisovietici.Dacă evreii or înceta exploatarea,şi s'or cără,cine ce-are cu ei?..

S'a mai spus,cândva,că VATRA ar fi anticatolică.Cei ce-o afirmau,nu erau de bună credință,ci interesați să se interpreteze atacurile contra păcatelor personale ca fiind contra Instituției de care atârnau,ascunzându-şi mizeriile după praporii Bisericii.Noi însă am ținut,şi'n câmpul confesional,să rămânem doar români.

Acum,dacă VATRA o fi făcut şi greşeli,să se țină seamă de faptul că s'a născut

la.. cârciumă.Intr'o seară de Noembrie sau Decembrie 1950("Anul sfânt"!),ne găseam adunaţi la un pahar de vin,în Via Castelfidardo(Roma),la "Foglia",câţiva pribegi.Aci a venit iar vorba de nevoia unei publicaţii care,oglindind adevăratele necazuri şi doruri ale românimii din exil,să contribuie la risipirea haosului.Şi,spre a fi mai siguri că entuziasmul n'are nici cea mai vagă legătură cu licoarea vestitului "frascati",ne-am îndemnat şi am semnat şi un "act",în vreo 13 câţi eram: Nicu Bujin,Dinu Adameşteanu,Doina Ienciu,Nae Iliescu,Mircea Popescu,Costache Horodniceanu,Aurel Ciufecu,Caleş şi alţii cari,dacă nu-mi vin în minte,nu-i numai vina mea.. Că treaba era serioasă,s'a văzut curând când,de Anul Nou,apărea primul număr: pricăjit,golaş,dar.. "al naibii".Iar de-atunci deranjează de câte ori poate,bătând la uşile pribegilor români din toată lumea.Şi,cât Dumnezeu ne-o ţine sănătoşi,pe cititori.. "dispuşi", gazdele înţelegătoare,iar Ţara ocupată,suntem decişi să stăruim pe-acelaş drum.-

Petre Vălimăreanu

ULTIMELE ŞTIRI de Virgil D.Vasiliu(Jilava,30 Nov.1949)

Cu hainele în braţe,desculţ,zgâlcit de ger,
Mă'npinge în celulă ţiganul miliţier.
Ascund sub boarfe rama mai neagră ca'mprejurul,
Chircindu-mă pe-o bute care-şi putea cusurul.

Abia suci privirea,că'n ea se năpustesc
Perechi de ochi hrăpăreţi de veşti,care sticlesc
Pe capete ieşite din rafturi şi te'ntreabă:
Ce semne sunt în lume? America-i tot habă?

De când sunt arestat? Tot Churchill iese'n frunte?
E drept că s'a jurat pe Stalin să-l înfrunte?
Ce-a declarat şi Truman în pricina din Est?
Că ghemul meu de piele fu prefăcut în test.

Tăcerea-mi fi aţâţă: din găuri ochii strigă
Şi capetele toate deodată sar,trăgând
Un şir de oase'n cârpe,şi piei de mămăligă
Ce se preling pe scânduri şi fac în juru-mi rând.

De unde vin? Ce ştiu?, mai repede,că urlă
In ei o hămeseală de ştiri şi de turtoi,
Iar setea de minciună le crapă ca o surlă
Urechile,s'audă c'Apusul e spre noi.

Din târgul de pe Olt în sus,ce să le-aduc?
Până'n ajunul goanei trudeam acolo să scap
De-aceleaşi întrebări cu mâna pe surtuc
Să-mi sui în schit robia ori să'ntâlnesc vreun tap.

Pe cele două rafturi din zidurile mai lungi
Mi-aleg culcuşu'n minte,spre geamul uns cu'cretă,
Dar când să urc,alesul cu rânduiala'n pungi
Mi-arată că se'ncepe pe piatră,la tinetă,

Apoi îmi vine rândul pe priciu-alăturat,
Şi'n sporul pritocelii,ajung încet pe-un cat
Mai dosnic de hârdău,dar până să trec la geam
Să socotesc chiar anul,cu morţii toţi în hram.

Atunci le-adusei vestea că Churchill nu mai doarme
Şi'n groapa de porfir,Roosvelt se perpeleşte
Să ne trimeată neguri de vase şi de arme,
Şi,că de-atâta grije,nici nu mai putrezeşte;

Că el şi foştii sfetnici acuma sunt strigoi
Şi'n fiecare noapte se'ntorc prin zări la Yalta,
Cotrobăind castelul dup'un hrisov de soi
Ca în cenuşa-i neagră s'astupe toată balta.

&& De Sf.Măria Mică a fost sfinţit episcop,cu titlul "de Lebedo",în bazilica Sf. Petru din Roma,părintele Vasile Cristea,fost profesor la Blaj şi rector la Colegiul pontifical român din Roma,născut în Ardeal la 24 Februarie 1906.Episcopi consacratori au fost doi italo-albanezi şi P.S.Platon Kornilyak al Ucrainenilor refugiaţi, născut în Bucovina,- iar corul de preoţi,dirijat de mons.Tăutu,a executat câteva imnuri sacre.Au mai participat cardinalul Cicognani,generalul Asumpţioniştilor,episcopii de rit oriental Bucko şi Katkof,păr.Raes,prof.Beratti,Caragaţă,Onciulescu,Sever Pop,Veniamin,dr.Dozzi,Boilă,pr.Veliki,etc.La 11 Septembrie a urmat,la Colegiul român, o recepţie.- Intru mulţi ani,Stăpâne!

GÂNDURI DE CRĂCIUN

Şi iarăşi va veni Semănătorul să culeagă rodul ostenelilor Sale.Şi fructul,în acest an,ca şi în aproape cei 2000 ce s'au scurs,va fi slab,sărac în "vitamine",hărăzit pieirii.Stogul va fi măreţ.Spicele snopilor din vârf vor străluci ca aurul,dar vai,pe dinăuntru umiditatea îşi va face culcuş şi putrezirea va continua opera-i distrugătoare.Rodul aşteptat nu va împodobi hambarele Stăpânului,ci se va întoarce în pământul din care a crescut,îngrăşând astfel ţarina pentru o altă recoltă.Şi Semănătorul nu va avea bucuria rezultatului sudorii şi sângelui vărsat.

Lumea a rămas împietrită,pare-se,în tiparul vechilor stări de înainte de Isus. Viţelul de aur,mai arătos la făptură şi mai promiţător decât Cuvântul Domnului,a rămas mai departe pe tronul din vârful piramidei umane.Prosternările în faţa lui au dat oamenilor totdeauna mai multă siguranţă şi curaj decât vaga speranţă a Paradisului cu viaţa lui eternă.E mai uşor a-şi vinde rostul pentru un blid de linte,pe care îl are la îndemână,decât a jertfi pentru salvarea sufletului într'o viaţă viitoare, pe care n'o poate pipăi...

Spune Sfântul evanghelist Ioan că "numai dacă spiritul ne leagă,formăm o societate".Ori,cum ar putea oare satrapii neamurilor,cocoţaţi pe viţelul strălucitor,să întindă mâna către gloatele ce stau în cuprinsul şi la baza piramidei,când lipseşte total spiritul care ar face tăria acestei societăţi? Riscul ar fi prea mare,căci s'ar putea prăbuşi şandramaua,aducând astfel biruinţa "Cuvântului"..

"Precum în cer,aşa şi pre pământ".Ori,dacă cerul ar exista numai pentru cei cari cred în el,şi-ar putea închide porţile împărăteşti,lăsând deschisă numai o uşă de servici.Câţi dintre înţelepţii din faimoasa piele a viţelului de aur sunt în stare să se lepede de podoabe,luându-şi toiagul pribegiei şi în pustie,prin post şi rugăciune,să-şi purifice corpul şi sufletul,- ca apoi,renăscuţi,să poată sta pe scaunele sfinţite de apostolii lui Crist? Iată întrebarea pusă la venirea Domnului şi la pregătirile de salvare a formei prin unificarea bisericii lui Isus!

Am asistat azi la o slujbă religioasă unde un misionar din Africa neagră a vorbit de mizeria de acolo,pentru a cărei uşurare cerea obolul credincioşilor.Ceea ce m'a mirat e că,pentru prima oară la o chetă,am văzut cum sensibilitatea oamenilor a făcut să se deslege larg baerele inimii şi ale pungii,şi i-au umplut cutia de bilete de bancă.In Franţa,lumea,în principiu dă aproape întotdeauna,însă nu mult.Cum se vede,este inimă jos,dar vorba românului: Brânză bună în burduf de câine!

Majoritatea creştinătăţii occidentale e gata să facă manifestări zgomotoase şi statui costisitoare nefericitei căţele a lui Hruşciov,rămânând însă insensibilă la suferinţele fără precedent a milioanelor de robi,la sutele de mii de morţi nevinovaţi pe cari banditul îi are pe conştiinţă.Ba i-au strâns călduros mâna plină de sânge, în speranţa unui bun câştig pe viitor.

In lumea asta pogoară Domnul şi vom striga din nou,ca să se audă peste tot pământul: Bine cuvântat este cel ce vine întru numele Domnului.Osana întru cei de Sus! Iar mâine-zi vom uita totul şi ne-om reîntoarce la ale noastre obiceiuri.Osana întru cei de sus...

Trăiau Miron

&& Din intiativa dnei Eugenia Uşeriu a avut loc la Buenos Aires,între 17-31 Oct., o excelentă Expoziţie de artă populară românească.Aportul principal l-a adus doamna preoteasă: munca ei de vreo 10 ani,anume costume,ceramică,icoane,obiecte pirogravate. Apoi covoare,furci de tors,urcioare,linguri de lemn,ştergare,blide.Preşedinte de onoare a fost preşedintele scriitorilor şi cel mai mare poet argentinean actual,Borges, deşi vizitat de unul Păcurară dela Legaţia reperistă,care l-a rugat să nu accepte căci este o expoziţie.. fascistă,el a vorbit la inaugurare despre suferinţele României sub ocupaţia rusească şi de latinitatea noastră.Inaugurarea s'a făcut cu fotografieri,s'a dat la televiziune,a apărut în câteva ziare(Correo de la Tarde,Freie Presse,etc.); fiind în mâna evreilor,cele mai multe ziare au publicat doar laconic ştirea,sau deloc.Toţi românii s'au regăsit la expoziţie; printre ei,câţiva flăcăi din Banatul "sârbesc".Articolul din Freie Presse l-a scris chiar fata ambasadorului german

&& Adunarea parohială a bisericii române ortodoxe din Buenos Aires a ales,la 10 Decembrie,în consiliu pe anii Mişu Constantinescu(compozitor),ing.Marinescu,Câmpeanu, Zamani şi,ca preşedinte,prof.Oreste Popescu.Cotizaţia lunară s'a fixat la 50 pesos.-

&& Dl prof.Paul Constantinescu dela Universitatea din Santiago(Chile),activ la congresele şi în publicistica locală,a ţinut la 6 Mai 1959 o conferinţă despre "Vida, obra e importancia de Humboldt para America"; la 11 Septembrie,despre "Algunas causas del lento desarrollo de America Latina"; iar la 14 Ianuarie 1960 despre "La cartografia italiana medioeval".-

&& Dna şi dl George Bulumete au părăsit Münchenul,stabilindu-se la Chicago(USA).

ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD,în Camera din Budapesta: "Comitetul Executiv al partidului național român din Ardeal și Ungaria,ca organ politic al națiunii române din Ardeal și Ungaria,constată că urmările războiului îndreptățesc pretențiunile de veacuri ale națiunii române la deplina libertate națională.Pe temeiul dreptului firesc, că fiecare națiune poate dispune,hotărî singură și liber de soarta ei - un drept care este acum recunoscut și de către guvernul ungar prin propunerea de armistițiu a monarhiei - națiunea română din Ungaria și Ardeal dorește să facă acuma uz de acest drept și reclamă în consecință și pentru ea dreptul ca liberă de orice înrâurire străină să hotărască singură așezarea ei printre națiunile libere,precum și stabilirea legăturii de coordonare a ei cu celelalte națiuni libere.Organul național al națiunii române din Ungaria și Ardeal nu recunoaște îndreptățirea acestui parlament și acestui guvern să se considere ca reprezentanțe ale națiunii române,ca să poată reprezenta la congresul general de pace interesele națiunii române din Ungaria și Ardeal,- căci apărarea intereselor ei națiunea română o poate încredința numai unor factori designați de propria lor adunare națională.

Afară de organele delegate de adunarea națională sau alese din mijlocul său,așadar afară de comitetul executiv al partidului național român,nimenea nu poate fi îndreptățit să trateze și să hotărască în treburi care se referă la situația politică a națiunii române.Toate deciziunile și acordurile care s'ar lua și s'ar face fără aprobarea acestor organe,le declarăm ca nule și fără valoare,care nu leagă întru nimic națiunea română.Națiunea română care trăește în monarhia austro-ungară așteaptă și cere - după multe suferinți de veacuri - afirmarea și valorizarea drepturilor ei nestrămutate și inalienabile la deplină viață națională".-

18 Octombrie 1918

COLIND DIN ARDEAL

Colo înspre Răsărit
Mi-este un pom înflorit,
Iar sub pom cine dormea?
Chiar drăguțul Dumnezeu
Nime'n lume nu-l vedea,
Numai neagra rândunea.

Dumnezeu s'a deșteptat,
Mâna stâng'a scuturat,

Trei inele i-au picat,

Rânduneaua le-a luat
Și le-a dus în depărtare

Să le-așeze pe hotare:

Unu'n țara Nilului,
Altu'ntr'a Iordanului,

Unu'n Țara Românească,
Așezare strămoșească.

&& Cei mai buni înnotători dintre elevii școlilor italiene dela 12 la 15 ani au fost trimiși la 6-24 Iunie la centrul de perfecționare AcquaCetosa(Roma).Printre ei, Ștefan Garoiu,fiu de zărneștean,- ales în mod excepțional,întrucât n'are nici 11 ani; apreciere cu atât mai remarcabilă,dacă avem în vedere că numărul total al celor aleși a fost de 70 pe toată Italia.-

&& Alt pui de român,elevul George Paul Fabiano,născut la Constanța,a luat premiul I,medalia de aur,la concursul de ștafetă din Milano.-

&& Familia ing.Iancu Perifan a fost dăruită de Dumnezeu,Duminică 11 Septembrie 1960,cu un "ficior" voinic,Nicolae.S'Îi bănească!- Aceleași bune urări soților Luana d'Ecclesis -bucureșteancă- și Franco Dodò,cari,la 25 Iunie,au avut bucuria primului născut,Fabrizio.- Sf.Nicolae a binecuvântat familia dr Joan Stroe din St Avold(Franța) cu o a doua odraslă,Paul,precum ne anunță frățiorul său mai mare,Laurent.Ura!..

&& La 16 Iulie s'au căsătorit,în biserica St Franziskus(Nürnberg),Friedolin Baur, fiul d-nei Agripina(Savin),ieșancă,cu d-ra Elfi Kreichauf.Noroc și fericire!

- Divorțat de prima nevastă,cu care are un fecior,Mircea Lambrino,fiul mai mare al lui Carol,s'a însurat din nou,cu o bogată americancă.Cununia s'a săvârșit în biserica română ortodoxă din Paris,seara,la 20 Decembrie,în plin post al Crăciunului!.. Trebue să-i recunoaștem însă un punct în plus față de fratele Mihai,care,pentru aceeași solemnă situație,a preferat o biserică grecească.. Pe urmă,zice-se c'ar fi declarat răspicat că n'are nicio pretenție la tron; pentru noi,o preocupare mai puțin..

&& La Udine s'a stins din viață bătrânul Enrico Cimonti,trăit,până la prăbușirea țării,la Sinaia,unde avea o înfloritoare întreprindere.- Dela New York ne vine trista veste a morții,la 19 Iulie,a inginerului Caraivan,unul din rarii camarazi fără dușmani,fost internat la Buchenwald și cap al comitetului român din Salzburg.- La Roma s'a stins,în puterea vârstei,profesorul Enzo Loreti,încercat prieten al Românilor, simpatizant legionar,fost profesor la Institutul de cultură italian din București, autor al unei excelente gramatici italienești pentru Români. Dumnezeu să-i ierte!

&& Scrie "Stindardul",Martie-Aprilie,referindu-se la mârșavul act al denunțării Românilor din Germania când cu organizarea serbărilor Unirii dela Bonn,că dl Gallin "a declarat că nu a semnat niciun denunț,că detestă sistemul denunțurilor și al delațiunilor,că autorul denunțului a făcut uz în mod nepermis de numele său și că se desolidarizează de acei care au săvârșit asemenea ticăloșie".- Luăm cu plăcere act de aceste precizări,obișnuiți fiind a vedea în fiii Bucovinei cavaleri,naționaliști cu tradiție,nu scârbavnici mișei!-

CRONICA PESIMISTULUI

Trei cazuri "literare",de data aceasta.Nu degeaba titlul rubricii a fost inspirat de Călinescu,cu a sa "Cronică a optimistului" din "Contimporanul".(În fond,cum merg lucrurile în Occident,reperiștii au toate motivele să fie optimiști,iar noi pesimiști,cu rezerva,natural,că cine râde la urmă râde mai bine; și fără să punem în discuție dreptatea cauzei noastre).

CAZUL VINTILĂ HORIA.Un scandal fără precedente,provocat de comuniști,fie chiar cu complicitatea unei sinistre lichele,ca Virgil-Gheorghiu.Ceea ce a surprins neplăcut și ne face să disperăm de capacitatea Apusului de a rezista presiunii roșii e ușurința cu care atâta lume de bună credință a căzut în cursa întinsă de "Humanité".Mizerabilă e,apoi,ideea secretarului premiului Goncourt de a cere informații asupra candidatului român,pribeag,la Legația comunistă! Campania deslănțuită împotriva autorului romanului "Dumnezeu s'a născut în exil" -carte bună,fără a fi genială,în orice caz superioară,și ca problematică,nivelului mediu al prozei de artă din Occident: de siguranța de trai,pe care i-o garantează vânzarea romanului(a trecut de 200 de mii de exemplare),Vintilă Horia va putea scrie lucruri și mai bune în viitor,de el vom mai auzi vorbindu-se- e dovada cea mai limpede că,în realitate,prea puțină lume ne iubește cu adevărat și că,în condiția noastră de refugiați politici,deranjăm siesta intelectuală a bine-gânditorilor din Apus.E bine să ne spulberăm singuri iluziile: nu numai pentru diriguitorii politici,cari caută o destindere cu lumânarea,fiindcă's presați de interesele capitalismului mondial,dar și pentru "intelighènția" occidentală,noi suntem o problemă antipatică,în primul rând fiindcă putem deștepta anumite remușcări și căințe,în al doilea fiindcă însăși prezența noastră în exil turbură stabilizarea din Europa,împărțeala chrchilliană cu creionul roșu.

O altă observație e că din toate frazele lui Vintilă Horia,citate de "Humanité" -reale sau inventate,nu avem posibilitatea unui control-, nu cele despre fascism și nazism au iritat: care,mă rog,dintre publiciștii occidentali ar fi putut arunca prima piatră,când se știe că mai toți au supt la Mussolini și la Hitler,și nu la vârsta atenuantă a scriitorului român?,ci remarcile asupra ovreimii și asupra daunelor cauzate de Ovrei în cultura apuseană.Că afirmațiile sunt ale lui Vintilă Horia sau ale lui Papini,faptul că au reapărut în ziare a supărat enorm,și știm bine toți în mâna cui e presa "independentă".Am făcut o probă elementară: ne-am interesat pentru Italia de ce origine sunt gazetarii,care au stârnit mai multă vâlvă și scandal în jurul scandalului Goncourt("La Stampa" dela Torino,ziar altfel serios.cotat,deși mason,a publicat cu titlu enorm: "premiul Goncourt,unui fanatic nazist român"; Vintilă Horia, nazist și fanatic,cine-l cunoaște nu poate decât râde); ei bine,sunt toți ovrei.

O greșală,în toată această treabă,care,dacă nu trebuie dramatizată -în definitiv, s'a vorbit iarăș de România și de situația ei tragică de astăzi,cum nu mai vorbea de la atentatul din Berna: e o parte,deci,pozitivă,cu toate umbrele-, nu trebuie nici bagatelizată,învățături trebuiesc totuș trase -între altele,aceasta: că lupta anticomunistă nu se poate duce,cu vreo speranță de succes,cel puțin deocamdată și cel puțin în Occident,decât de pe poziții antifasciste,și care să nu atingă în niciun fel interesele ovreimii internaționale; o greșală,spuneam,fi trebuie imputată și lui Vintilă Horia: insistența sa asupra persecuției din partea Gărzii de Fier,care n'a fost -o rechemare din post e lucru normal la o schimbare de regim-, în loc să-i priiască,i-a dăunat,dacă nu pentru altceva,pentru motivul că a redeschis o problemă,ce putea altfel trece neobservată.Voind să prevină o eventuală acuzație -și Garda de Fier,și pentru păcatele noastre,ale tuturor,are umerii destul de largi și solizi ca să poată asuma toate răspunderile,chiar pe cele care nu-i revin,în acest chip servește încă neamul!-, în realitate și-a atras-o,fiindcă a repus pe tapet,fără necesitate,o problemă ce putea fi trecută cu vederea.In orice caz,după vorba biblică,a fost poate bine că scandalul s'a produs,măcar pentru morala,pe care vom ști s'o tragem,și pentru ochii pe cari ni i-a deschis asupra adevăratei situații a exilatului politic din Europa răsăriteană în acest Occident putred,egoist și nemeritat de prosper și fericit.Un scriitor,chiar fascist,chiar antisemit,occidental,putea lua premiul Goncourt; unul din spatele cortinei de fier,nu: fiindcă noi avem o diminutio substanțială: ne opunem comunismului.

CAZUL PETRU DUMITRIU.Lansând scandalul Vintilă Horia,comuniștii au avut în vedere și îngroparea altui scandal,care-i necăjea teribil: evadarea din Sepere a unui copil răsfățat al regimului,ca Petru Dumitriu.Și iarăș opinia publică occidentală a căzut în cursă: pe cât s'a vorbit,în presă,de scandalul Goncourt,pe atât s'a tăcut asupra fugii nu a unui scriitor oarecare,ci a speranțelor prozei realist-socialiste. Petru Dumitriu nu mai putea fi acuzat de fascism: educat la școală comunistă,a fost, după război,chiar un comunist prea fanatic,care a comis adevărate delicte.E deajuns să ne gândim la exaltarea canalului Dunăre-Marea Neagră,în infamul roman "Drum fără pulbere",unde se preamărea în fond assasinarea la munci faraonice a zeci de mii de deținuți politici,anticomuniști sau numai bănuiți ca atare.Un om,care a avut tot de

la dictatura reperistă: poziţie de prim rang, privilegii extraordinare, bani cu nemiluita, posibilitatea de a se plimba gratis în lumea întreagă, până şi lansarea pe piaţa occidentală prin traducerea îngrijită a romanelor sale. Şi totuş, el alege libertatea, dovedind că omul nu trăeşte numai cu pâine (ori cozonac).

Ne vom judeca mâine, cei din prima şi cei din ultima oră contra comunismului. Azi, nouă ne plac grozav Românii care dau lovituri regimului dela Bucureşti. Şi poate nu ne dăm încă bine seama ce teribilă lovitură a dat autorul "Cronicii de familie" dictaturii ruso-comuniste a lui Dej. După evadarea lui Silvestri, e al doilea fapt mare, care dovedeşte, cui nu era încă suficient de convins, că situaţia omului de cultură în Repere, chiar a celui mai privilegiat, e cu neputinţă de suportat: şi că preţul, care trebue plătit pentru avantajele ce oferă regimul cui acceptă să se vândă, e prea mare. Cu răutăcioasă satisfacţie mă gândesc la toate antologiile literare din ţară, care vor trebui retipărite, fiindcă Petru Dumitriu ani de zile a fost luat ca pildă de prozator realist-socialist, chiar în manualele şcolare; şi la volumul din "Enciclopedia sovietică", unde era, printre puţini Români, pomenit, cu elogii. Când noi ne vom convinge că e bună sau, oricum, avantajoasă tactica sovietică, după care, într'o încleştare pe viaţă şi pe moarte ca cea de azi, oamenii trebuiesc judecaţi nu în absolut, ci după aportul pe care-l aduc părţii noastre la un moment dat -socotelile finale sunt altă treabă,- abia atunci vom putea aspira cu şanse serioase la victorie. Parabola creştină a fiului risipitor şi a oii rătăcite are, dacă reflectăm bine, şi o semnificaţie politică; aşa cum semnificaţie politică are şi învăţătura cu cei ce vin pe urmă, chiar la urmă de tot, şi sunt aleşi.

Cu condiţia, fireşte, ca fuga lui Petru Dumitriu să fie folosită cum se cuvine, în interesul cauzei româneşti. Şi trecând chiar peste faptul, care mi-a fost relatat mai zilele trecute de o persoană oficială, dar anticomunistă, venită dela Bucureşti: Petru Dumitriu e înjurat în ţară nu atât de căpeteniile comuniste, care au pierdut banii degeaba şi au ratat un motiv puternic de propagandă, cât de anticomuniştii, care sufară, dar s'au resemnat, şi nu pot ierta că un proslăvitor al dictaturii a isbutit să scape din iadul pe care tot timpul l-a exaltat, pe câtă vreme ei, cu totul inocenţi, trebue încă să îndure un regim, în care n'au crezut şi pe care l-au detestat totdeauna. Ei spun: cine a dorit comunismul, să-l suporte (şi e cazul Ovreilor, care totuş sunt singurii ce pot beneficia de paşapoarte în regulă, fie chiar cu scurte întreruperi); nu e just ca tocmai uneltele dictaturii şi ale colonialismului rusesc să aibă posibilitatea de a scăpa de teroarea, la a cărei schelărie au muncit, cu mai mică sau mai mare convingere. Şi totuş, e fatal să fie aşa: fiindcă opozanţii regimului e greu să aibă paşapoarte...

CAZUL ŞERBAN CIOCULESCU. In foiţa agramată "Glasul patriei" (dela Pankov), apare din când în când câte un nume mai cunoscut. Scribii obişnuiţi sunt, probabil, securişti, cari au trecut de curând -şi se vede- prin şcoli de alfabetizare, unde au urmat cursuri de vulgaritate şi de invectivă grosolană. Intr'unul din ultimele numere, Şerban Cioculescu, critic şi istoric literar de excelentă pregătire, acceptă compania unor terchea-berchea şi latră şi el împotriva elitei exilului românesc. Se notează uneori prezenţa mănuşii; anumite menajamente sunt semnificative şi -cine ştie?- compromiţătoare; dar faptul... rămâne: şi continuatorul lui Zarifopol a fost pus şi a primit să împroaşte cu noroi în oamenii de cultură din refugiu. Epizodul ridică iarăş problema intelectualităţii de seamă din ţară. Există o nobilă categorie de scriitori şi artişti, care, refuzând colaboraţionismul cu regimul străin de ocupaţie, au tras toate consecinţele, până la moarte (cazul Vulcănescu, cazul Teodoreanu, cazul Botta, cazul Dragoş Protopopescu, cazul George Pascu, cazul Radu Gyr, şi atâtea altele; de cei vii, în temniţe, nu pomenim, ca să nu le facem mai mult rău, cum nu pomenim nume de oameni de cultură, care tac ori fac minimum din ce li se cere, ca să poată supravieţui). Există, în schimb, altă categorie de oameni slabi -lichelele sunt marfă a parte: Beniuc, Zaharia Stancu, Jebeleanu, Ralea-, care, după ce au suferit amarnic şi au fost torturaţi în închisori, nu se mai simt în stare să înfrunte a doua oară riscurile şi bătăile. Ni se spune că acesta e cazul lui Şerban Cioculescu, care, după ce şi-a văzut fratele asasinat de comunişti şi a pătimit el însuş, a devenit o pastă moale, căreia i se poate da orice formă. Atacul din "Glasul patriei" este o consecinţă a acestei situaţii tragice.

Ni se spune acelaş lucru despre Arghezi, care s'a convertit la regim numai după ce Baruţu, fiul său, a fost arestat şi chinuit în închisorile reperiste; şi acum, dacă aţi notat bine, şi Baruţu se duce în Rusia şi exaltă patria "socialismului", iar Miţurei i se dau roluri la Naţional! De altfel, Arghezi a teorizat, înainte de răsboiul ultim, lichelismul omului de cultură, căruia orice ar trebui să i se permită, în virtutea nu mai ştiu bine căror privilegii cereşti: şi dădea dovadă imediată, dedicând, în 1938, volumul "Hore" -textual!- "unui mare poet: Niculae Malaxa"!

Inchinându-ne în faţa jertfei lui Vulcănescu şi a lui Gyr, rugându-ne pentru mulţii scriitori care se sting în închisorile reperiste, să nu ne supărăm, totuş, prea tare de atacul din "Glasul patriei" al lui Şerban Cioculescu: bietul bătrân trebue privit cu oarecare generoasă milă; aceeaşi milă pe care ne-au provocat-o oameni din ace-

eaşi generaţie cu Cioculescu, veniţi în Occident în delegaţii oficiale, şi care ne-au povestit lucruri înfiorătoare, pentru ca, odată întorşi la Bucureşti, să reia proslăvirea regimului şi a Uniunii Sovietice.

ANECDOTĂ FINALĂ. Incheiem cu o anecdotă, povestită de un "Cioculescu", care, nu de mult, a reuşit să ajungă la Roma. Cum ştiţi, când regimul cere noi eforturi muncitorilor şi ţăranilor din colhozuri, justifică exploatarea câinoasă a muncii omului spunând că tot ce se face se face în interesul clasei muncitoreşti, proprietară a bunului public, a tuturor resurselor naţionale: lucrătorul îşi scuipă plămânii pe şantier ori în fabrică ori în gospodăria colectivă, însă o face.. pentru el, fiindcă producţia îi aparţine (chiar dacă, personal, nu vede mai nimic). Aşa dar, se spune că un ţăran căra nisip şi piatră, prin împrejurimile Bucureştiului; şi căruţa era tare încărcată, iar calul, prost hrănit, şi muncit dincolo de orice rezistenţă, nu mai isbutea să meargă. Intră în funcţie biciul, ceva înjurături socialiste, dar fără rezultat: calul, încăpăţânat, refuza să tragă. Disperat, ţăranul nostru se apropie atunci de urechea animalului şi-l îndeamnă: "Hi, Şoimule, ce, nu ştii? căruţa e a ta"..

Dragoş Măgureanu

COLIND de Vasile Posteucă ("Cântece din fluer")

Scoală neam din depărtare,
Şi te uită colea'n zare:
S'a aprins steaua cea mare,
Şi-o duce Domnul prin ger,
Cu toţi îngerii din cer,
Lerui, Ţară, Ler...

Iar în loc de blând colind,
S'aud codrii vechi doinind,
Dela Nistru până'n Pind,
Că nu-i pace, nici mălai,
Câtu's satele din plai,
Lerui, colţ de rai...

Că grâul de dor subţire,
Pascu-l hoardele sibire;
Pasc sufletul neamului,
Lăcustele iadului,
Lerui, Doamne, Lui...

Ţara scumpă miorea,
Sta'n genunchi şi se ruga
La măicuţa Precista,
Cu Pruncul alăturea...
Şi râdeau păgâni mişei
De plânsul şi jalea ei,
Lerui Doamne, Lei..

Iată steaua sus răsare,
Dela Tisa până'n mare,
Şi nu-i stea ci mândrul soare.
C'e venit moarte din cer,
Pentru cruntul temnicer,
Lerui, Ţară, Ler.

&& Primind în biserica sa, şi în prezenţa P.S.Moldovan, câteva somităţi ştiinţifice reperiste, păr. Glicherie Moraru le-a vorbit fără perdea, cum nu se prea obişnueşte faţă de nişte oaspeţi. I-a asigurat, întâi, că "noi, românii americani, suntem cetăţeni leali şi devotaţi patriei noastre adoptive America, fiind gata de orice jertfă pentru apărarea ei"; că huzurul american se datoreşte "libertăţii de care ne bucurăm": "Noi, românii americani, trăim într'un standard de viaţă foarte ridicat. Am putea spune, cu drept cuvânt, că nu există aproape nici o diferenţă în ceeace poate mânca, în fiecare zi, preşedintele Statelor Unite şi în ceeace putem mânca şi noi cetăţenii, care câştigăm fiecare destul de bine şi ne putem permite orice lux"; mai mult, "majoritatea noastră îşi ajută rudele din ţară, fără ca să ducem noi lipsă de ceva. Asta înseamnă că noi, pe lângă că avem tot ce ne trebue aici, putem da şi la alţii din avutul nostru"; iar guvernul şi autorităţile americane, noi "avem dreptul şi libertatea ca să le votăm la conducerea ţării noastre".

După aceea a urmat obişnuitul banchet, la care mosafirii au înghiţit cu multe noduri - măcar că P.S.Moldovan "s'a arătat foarte mişcat sufleteşte de-a avea prilejul să salute în biserică pe aceşti iluştri oaspeţi", călăii neamului său!

&& "Il Giornale d'Italia" publică declaraţiile, în intimitate, ale unui trimis reperist: "E uimitor -spune acesta, între altele- să vezi lucrurile expuse în vitrinele italiene, aglomeraţia de pe străzi, şi cât de bine este îmbrăcată lumea. Propaganda noastră prezintă viaţa occidentală ca un mare bluff, dar probabil că nici funcţionarii noştri nu ştiu cum e viaţa în Occident".

&& Americanul Cirus Eaton s'a declarat, într'un interview, partizan înflăcărat al comerţului cu Sovietele şi cu China lui Mao. Că cel mai serios aliat al comunismului este capitalismul a arătat-o şi Fidel Castro, care a declarat că n'a "naţionalizat" Băncile canadeze din Cuba pentrucă l-au ajutat în momente grele...

&& Expoziţia de cărţi franceze, deschisă recent la Bucureşti, s'a bucurat de o afluenţă extraordinară, demonstrându-se astfel că cei 15 ani de ocupaţie rusească n'au scăzut întru nimic solidaritatea românească cu cultura occidentală şi cu lumea liberă.

&& Scrie "Glasul" lui Hruşciov că Gheorghiu-Dej "întruchipează în modul cel mai desăvârşit aspiraţiile poporului român". Şi-atunci, de ce oare s'o fi ferind ca de foc de verdictul, liber exprimat, al "poporului român", şi preferă să rămână doar ca argat al ocupantului? Nu cumva "aspiraţiile" româneşti or fi altele decât robia la muscali?..

DATA NAȘTERII MÂNTUITORULUI

Singurele izvoare istorice în această privință sunt evangheliile lui Matei și Luca. In afara informațiilor date de aceștia: domnia lui Irod, Magii, steaua "din Orient", recensământul hotărît de August, guvernatoratul lui Quirinus în Siria, păstorii pe câmp, - critica istorică mai dispune azi de recente descoperiri arheologice. In lumina acestor elemente, data nașterii lui Isus, stabilită, la începutul sec. VI, de calculele călugărului "scit" Dionisie cel Mic la anul 754 dela fondarea Romei, apare inexactă. Inexactă, deci, și numărarea anilor erei noastre.

In adevăr, din documente ulterior ivite se știe că Irod Idumeul a domnit 36 de ani, murind, de o boală urâtă, la anul 4 a.C., puțin înainte de Paști, la Ierihon. De unde ar rezulta că Isus s'a născut cu cel puțin 4 ani înainte de anul știut. Se mai vede în evanghelii că, ispitind pe Magi asupra datei nașterii Mântuitorului, el a pus să fie omorîți toți pruncii dela 2 ani în jos, ceeace împinge ceresctul eveniment din Betleem cu încă 2 ani înapoi, adică la anul 6 a.C., - an în care și documentele romane arată că senatorul Quirinus a fost trimis în Siria. De altă parte, în celebra inscripție din templul din Ankara împăratul August menționează 3 recensăminte ordonate de el: la 28 a.C., la 8 a.C. și la 14 d.C., iar un fragment de inscripție romană găsit pe teritoriul coloniei romane din Antiohia Pisidiei arată că Quirinus și-a avut între anii 10-7 a.C. cartierul general în Siria, trimis în Orient pentru potolirea unor răscoale. Adevărata dată a nașterii lui Isus pare deci a cădea în anii 8-7 a.C.

Nici luna nu pare a fi fost Decembrie. In adevăr, Luca vorbește de păstori ce păzeau oile pe-afară, pe când cercetările arată în Decembrie, la Betleem, o temperatură medie de minus 2,8° - iar Talmudul atestă că în acea regiune oile mergeau la păscut din Martie până la începutul lui Noembrie. Alte considerații duc la aceeași concluzie: greutatea unei călătorii în plină iarnă dela Nazaret la Betleem -peste 170 km!- mai ales când Maria era aproape să nască, cum și improbabilitatea ordonării unui recensământ în cel mai aspru anotimp. "Steaua dela răsărit", de care vorbește Matei, ne duce mai degrabă la luna Octombrie. In jurul anului probabil al nașterii Mântuitorului nu se semnalează de fapt nicio cometă. Una apăruse la 44 a.C., după asasinarea lui Iuliu Cezar; alta în anul 17 a.C., alta în 66 d.C., puțin înainte de sinuciderea lui Nero. Dar la anul 7 a.C., în Octombrie, Saturn și Jupiter, în constelația Peștilor, fură atât de aproape, încât apăreau ca o singură stea extraordinar de luminoasă - descoperire a lui Kepler, confirmată în 1925 de descifrarea unei inscripții cuneiforme. După rabinul Abarbanel, Mesia ar fi apărut în timpul unei uniri a lui Saturn și Jupiter în constelația Peștilor, - credință rămasă și magilor din Caldea de când veniră în contact cu Evreii în timpul exilului babilonic; pentru verificarea ei plecară, poate, cei Trei spre Occident, la apariția "stelei": mai ales că și religia acestor discipoli persani ai lui Zaratustra aștepta un "mântuitor" ce-avea să vină la o mie de ani dela moartea lui, timp ce se împlinea chiar acum. Holzmeister afirmă că data de 25 Decembrie fu introdusă numai la jumătatea sec. IV, pentru a înlocui sărbătoarea păgână a Soarelui ce renaște; că la început Nașterea Domnului nu se sărbătorea, iar din sec. III până la jumătatea sec. IV se serba la 6 Ianuarie. - Deci data cea mai probabilă a Nașterii lui Isus este Octombrie anul 7 a.C., iar 1960 ar trebui în realitate să fie 1967.-

Alăturându-se unei caravane, Iosif și Maria mergeau la Betleem, cetatea strămoșului David, pentru recensământul ordonat de Cezar August - dar odată cu asta aveau să se împlinească și vechile profeții. Aci venise lume din toate părțile, negustori din Grecia, Persia, Egipt, hanul era neîncăpător, încât Iosif trebui să recurgă la una din grotele naturale - ce și astăzi se găsesc la piciorul dealurilor ce înconjoară Betleemul. Notăm că înainte de a ajunge bogatele daruri de departe ale Magilor -care probabil vor prinde foarte bine în cursul fugei în Egipt-, primele prinoase fură aduse de oameni simpli, de umilii păstori ce trăiau în marginea pustiei.-

Alexandru Țulucă

COLINDUL PRIZONIERILOR ROMÂNI DIN LAGĂRUL DELA GORKI (RUSIA)

La fereastra amintirii ne-adunăm,
Cântecul de altă dată să-l cântăm.
A cernit un înger florile tiptil
Peste fruntea mea senină de copil.
Mamă-mamă, cresc nămeții și pierim,
Cad pe gene flori de ghiață, Velerim.
Răbufnește'n vuet stepa către cer
Brazii leagănă în vârfuri Lerui-Ler.
Trec în caravană Magii dorului,
Peste fruntea rece a luptătorului.
Mamă-mamă, cresc nămeții, suferim
Fără țară, flori de ghiață - Velerim -
Brazii ard în visul vechiului cătun,
Noi purtăm colindul unui nou Crăciun.
Doamne, cerne'n focul inimii zăpezi,
Fruntea moartă, mamă, vino s'o deslegi.
Gândul nostru'n gândul țării să'mpletim,
Flori de ghiață'ntr'o cunună, Velerim.

&& La a 70-a aniversare a encicliceі lui Leon XIII "Rerum Novarum", care a dus la o întreagă doctrină socială a Bisericii în materie muncitorească, se vor aduna la Roma, între 11-22 Mai, muncitori catolici din toată lumea, pentru a-și manifesta recunoștința față de Biserică și reprezentanții ei. Cu acest prilej vor fi deasemeni vizitate Florența, Assisi și Napoli.-

NU! POEZIA ȘI POEȚII NU VOR DISPARE

C.-Virgil Gheorghiu a mai scris un roman: "La cravache", complectat de un jurnal
intim, în care, după ce afirmă că "Paris connaît le secret des tortures lentes qui
tuent un poète" (p.234), se plânge că el însuș e victima acestor torturi, și termină
într'un stil profetic: "Bientôt le poète disparaîtra de la nature.. Demain, il n'y
aura plus de poètes piétinés par les foules. Ni à Paris. Ni à Bucarest. Nulle part. Par-
ce qu'il n'y aura plus de poètes. Aucun. Et plus de poésie non plus". (pp.236-37)

In ciuda (sau din cauza) acestei profeții, criticii literari s'au oprit mai mult
asupra "cazului psihologic" al autorului. Astfel, dl A. Périnaud scria în Paris-Presse-
l'Intransigeant: "Aujourd'hui, on sait donc qu'il lui importe peu de raconter par op-
portunisme des histoires fascistes puis antifascistes. Il est de l'espèce des témoins
qui tirent bénéfice de tous les massacres". In Caete de Dor, redactate de Virgil Ie-
runca, gravitatea "cazului" V. Gheorghiu e ilustrată într'o singură frază: "Acest fals
scriitor și fals poet epuizează cu această nouă carte însăși noțiunea de rușine".

Ar rezulta deci că trebue să constatăm sinuciderea morală a lui V. Gheorghiu. In
acest caz, profețiile lui n'ar reflecta decât reacția celui ce, înnecându-se, trage cu
el la fund pe oricine ar vrea să-l salveze. Dar, care n'a mai rămas în sufletul lui
nici o scânteie poetică, indispensabilă însăși noțiunii de om? "Désespérer de quel-
qu'un -scria E. Mounier- c'est le désespérer. Le crédit de la générosité, au contraire,
est fécond à l'infini". Iată de ce, concluzia dlui Gabriel Marcel pare potrivită cazu-
lui V.G., fără ca ea să infirme constatările dlor A. Périnaud și V. Ierunca: "Aujour-
d'hui -scrie dl G. Marcel- j'éprouve de la compassion et de la compréhension pour lui..
Si Gheorghiu avait été de la race des courageux, il aurait dit la vérité.. Il y a dans
beaucoup d'hommes une part de lâcheté qu'il faut essayer de comprendre sinon d'excu-
ser". Această atitudine apare cu atât mai semnificativă cu cât e cunoscută simpatia
dlui G. Marcel pentru Mișcarea de Reînarmare Morală, care propovăduește necesitatea de
a renova omul prin educație.

Românii pot ușor înțelege o asemenea poziție. Corneliu Codreanu a propovăduit-o
și însuflețit-o prin propriul său martiriu dealungul sbuciumatei sale tinereți începută la vârsta de 20 de ani în pădurea Dobrina (1919) și curmată prin strangulare pe
la spate de jandarmii lui Armand Călinescu la vârsta de 39 de ani (1938). Această precizare nu caută nicicum să atribuie Neamului Românesc vreo vocație mesianică întru
salvarea omenirii. Carea, a primit această învățătură dela Cel ce s'a întrupat acum
1960 de ani. Sfinții și Martirii, consacrați în calendarele oficiale, recunoscuți doar
în mod discret de Pilații tuturor veacurilor, sau condamnați de Cezarii din această
lume, n'au făcut decât să recheme Neamurile la Calea, Adevărul și Viața, al căror țel
final e Invierea. Spre acest țel final, înțelegerea și iertarea între oameni sunt condiții esențiale. Celui ce a greșit trebue să i se lase deschisă calea de comuniune cu
semenii săi, căci numai așa poate regăsi calea adevărului. La efortul de a ne înțelege
și ierta se impune însă efortul de a cerceta care ne sunt greșelile, de unde vin și
cum ne putem scăpa de ele. Altfel, înțelegându-ne și iertându-ne unii pe alții nu ne
vom ajuta ci ne vom înfunda unii pe alții în mlaștinile în care omenirea întreagă se
găsește deja destul de.. angajată. Acest efort apare cu atât mai necesar cu cât deoarece
în România, sub dictaturile lui Carol-Lupescu, Duca, Călinescu, era un adevăr a cărui mărturisire atrăgea întemnițarea și de foarte multe ori chiar moartea mărturisitorilor,
devine astăzi un adevăr pe care elitele tuturor Neamurilor încep, încetul cu încetul,
să-l considere ca singura ieșire: salvarea Neamurilor și a Omului, în profunda lui
semnificație de realitate teandrică, nu poate veni nici dela eficiența tehnocraților,
nici dela exaltarea revoluționarilor profesioniști, și cu atât mai puțin dela abilitatea politicienilor de meserie. Ea nu poate veni decât dela poeți și educatori. Și
trebue subliniat că poeții, cu sau fără voia lor, sunt educatori, după cum adevărații
educatori sunt cei cari se comportă ca poeți în toate sectoarele vieții ce nu poate
fi compartimentată în biologic, economic, politic, religios, artistic, etc. Iar cum educația începe din clipa în care pruncul își întinde mânuțele spre cei din jur ca într'o
rugă de comuniune cu lumea, și continuă până când ultima cuminecătură cu trupul și
sângele Mântuitorului deschide omului poarta spre veșnicie, ea, educația, este necesară
oricând și oricui, și cu atât mai mult celor cari devin "poeți celebri" înainte de a
fi fost oameni cu cei șapte ani de-acasă.

Să căutăm deci greșelile lui Gheorghiu în propriul său jurnal. Prima condiție pentru a creia ceva în jurul unui eveniment este aceea de a-l fi trăit sau de a-l fi
urmărit în toată complexitatea lui, de a-i fi căutat cauzele profunde și adevărata
semnificație. Ori, Gheorghiu nu face niciun efort în acest sens. Mai mult, adaogă "floricele" prin a căror banalitate, întâlnită numai în limbajul agenților electorali, nu
numai că face din negru alb și din alb negru (ceeace, pentru scriitorii dornici de originalitate cu orice preț, poate trece ca putere de creiație din.. nimic), ci dă jurnalului un caracter de flagrantă incoerență, care n'are nici măcar meritul.. absurdului.
"En Roumanie -scrie Gheorghiu- l'Allemagne désirait amener au pouvoir l'organisation
nationaliste 'Garde de Fer'. Pour hâter le changement du gouvernement, la Garde de Fer,

le 21 septembre 1939... assassina -téléguidée de Berlin- le premier ministre Armand Calinesco.. L'assassinat m'avait troublé.Je ne trouvais pas poétique d'assassiner les gens.De prendre le pouvoir par la violence"(p.244).Este adevărat că,în fața șocurilor puternice,starea de hiperemotivitate -favorabilă de altfel creației artistice- se manifestă printr'o slăbire a memoriei.Unii dintre cei ce aparțin acestui tip psihologic încearcă să compenseze acest defect prin sinceritate și printr'un efort de a reține esențialul,fie prin note asupra evenimentului actual,fie prin lecturi asupra evenimentelor trecute.Dacă Gheorghiu ar fi făcut parte din această categorie,el ar fi putut plasa evenimentul în adevăratul său cadru:

In alegerile legislative din decembrie 1937,pactul dintre Iuliu Maniu,Corneliu Codreanu și George Brătianu,împiedicând într'o bună măsură fraudele electorale ale guvernului,a permis alegerea unui număr destul de important de reprezentanți ai Partidului Național Țărănesc și ai Mișcării Legionare pentru ca aceștia să poată împiedica evoluția dictaturii "democratice-liberale" spre o dictatură regală.Că în aceste condiții Armand Călinescu a fost singurul care a avut "curajul moral" de a se angaja să decapiteze Mișcarea Legionară în speranța că pe această cale se va reuși ceeace nu se reușise pe cale democratică,nu o mai neagă astăzi decât cei ce nu vor sau nu pot să spună ceeace au putut vedea și orbii.Numai că toate provocările lui au căzut în gol: arestările ilegale,calomniile,schingiuirile,asasinatele organizate de poliția lui Călinescu împotriva legionarilor n'au avut niciun succes."Mișcarea Legionară -declara Corneliu Codreanu cu ocazia asasinării studentului Florian Popescu și a muncitorului Dumitru Mija- cu inima însângerată și îndoliată,nu răspunde provocărilor nelegiuite,la care a fost supusă.. Puterilor vrășmașe,din afara hotarelor sau din lăuntru,care-și închipuie că legionarii le pot face jocul printr'un început de răsmeriță,le răspund că se înșeală".Desigur că Armand Călinescu nu se putea declara învins.Provocările lui se întețeau pe măsură ce planurile îi erau dejucate de seninătatea și simțul de răspundere al lui Corneliu Codreanu.Este adevărat că această seninătate risca să nu fie înțeleasă de o parte din legionarii mai noi,și mai ales de cei ce "sboară în ajutorul oricărei victorii" ce pare apropiată.După cum ea putea să nu fie înțeleasă de marea masă a Neamului Românesc,care nu se putea împăca cu gândul de a sta cu brațele încrucișate în timp ce Carol-Lupescu și Călinescu pregăteau instaurarea oficială a dictaturii lor.Când această dictatură a fost "legalizată" prin decretul din 17 februarie 1938,Corneliu Codreanu recomandă legionarilor să postească și să se roage.Căci,spune el la 18 februarie,"nu este vrăjmaș care să lupte și să biruiască în contra postului și rugăciunii",care ajută pe om să se apropie "cât mai mult de morți,de Sfinți,de Mântuitorul Isus Hristos,de Dumnezeu".

Față de Neamul întreg,el își precizează poziția la 22 februarie: "Deci suntem aruncați din raportul de Drept în raportul de Forță.Pe acesta însă,noi nu-l primim.. Ne este suficientă experiența din trecut,când,fără voia noastră,am fost atrași pe calea violenței.. Lovitură de Stat noi nu voim să dăm.Prin existența însăși a concepției noastre,noi suntem contra acestui sistem.Ea înseamnează o atitudine de bruscare,de natură exterioară,pe când noi așteptăm biruința noastră dela desăvârșirea, în sufletul națiunii,a unui proces de perfecțiune omenească.Nu vom întrebuința aceste mijloace,pentrucă tineretul de astăzi are prea adânc înfiptă conștiința misiunii sale istorice și a răspunderii sale pentru a face acte necugetate,care să transforme România într'o Spanie însângerată".

Din această poziție nimeni nu-l va mai putea sdruncina.Când Nicolae Iorga,devenit "Consilier Regal",se va adăoga celor ce prin calomniile lor trebuiau să împingă Mișcarea Legionară la acte disperate ce-ar fi putut "justifica" măsurile proectate împotriva ei,Corneliu Codreanu,răspunzându-i la 26 martie 1938,trasează în mod definitiv calea martirajului pe care o va urma până la moarte: "Voi care ne acuzați de violență,după ce ați întrebuințat contra noastră cele mai mari violențe,împingându-ne la disperare și păcat,voi,cărora,dacă cineva v'ar fi dat numai o palmă,ați fi reacționat la fel ca mine,fără ca să fi mai trecut prin chinurile fizice și umilințele prin care am trecut noi,voi necinstiților sufletește,vă vom dovedi acum,că nu vom reacționa în niciun fel la toate provocările voastre.Nu să ne închideți comerțul nostru,să ne înăbușiți avântul,ci să ne bateți la tălpi,să ne trimiteți în Insula Șerpilor,să ne ucideți cu pietre,să ne spânzurați cu tălpile în sus și să ni le bateți în cuie,să ne supuneți la cele mai mari umilinți.Nu veți întâmpina nici Dumneavoastră,Domnule Profesor Iorga,și nici ceilalți toți care v'ați asumat răspunderea unei sângeroase și nedrepte opresiuni,nu numai nicio violență,ci nici măcar o opunere

In fața acestor atitudini,unii l-au acuzat pe Corneliu Codreanu de a face poezie în politică,adică de a se purta cu politicienii ca poet.Poate fără să-și dea seama, ei afirmau un adevăr: Corneliu Codreanu a fost un mare Poet,deci un Educator.Și tocmai de aceea el a fost un adevărat,un mare om politic.Căci politica nu înseamnă arta de a potrivi meschinele posibilități electorale pentru a lua sau menține conducerea unui Stat,ci arta de a acționa în conformitate cu exigențele viitorului îndepărtat al Neamului,chiar dacă atitudinile ce decurg dintr'o asemenea perspectivă aduc celor ce le iau cele mai mari umilinți,suferințe și chiar moartea.

Dar aceste atitudini poetice nu puteau intra în viziunea "poetică" a lui Gheorghiu,ale cărui versuri nu se puteau construi decât în ritmul plăcut celor ce aveau în mână poliția,finanțele și.. premiile.In această "viziune" a lui,toate monstruozitățile comise până în aprilie 1938 împotriva legionarilor și a întregului neam,arestarea,după aceea,a mii de Români,se încadrau în spiritul "democrației occidentale". Sensibilitatea poetică a lui Gheorghiu n'a vibrat nici când Corneliu Codreanu era condamnat,din ordin,la zece ani de temniță grea,într'o atmosferă de teroare în care numai legionari și oameni de talia morală a lui Iuliu Maniu au avut curajul să depună cinstit.Exigențele poeziei par,pentru Gheorghiu,a nu fi fost tulburate nici la 30 Noembrie 1938,când jandarmeria lui Călinescu a asasinat mișelește pe Corneliu Codreanu și pe încă 13 legionari.Din faptul că această monstruoasă crimă a fost comisă la numai câteva zile după întrevederea dintre Hitler și Carol II,Gheorghiu nu și-a putut deloc închipui că în afară de consimțământul dela Londra și Paris,fostul rege a putut avea și consimțământul,poate mai decisiv,al lui Hitler.In paranteză fie spus, Gheorghiu n'a reținut o asemenea ipoteză nici când,ajuns atașat cultural al guvernului Antonescu,a putut afla că zeci de căpetenii și sute de cadre legionare erau închise la Buchenwald și Dachau.El n'a reținut decât că Armand Călinescu a fost ucis din ordinul Berlinului și că odată cu el s'a pus capăt regimului "démocratique pro-occidental de la Roumanie"(p.226).După cum,din faptul că în toamna anului 1940(și nu în Ianuarie 1941,cum scrie Gheorghiu din sordide considerații de.. simetrie cu un alt eveniment),"tous les légionnaires.. tués par la police du roi Charles II(nu și de poliția lui Călinescu?) étaient.. déterrés,apportés à Bucarest et promenés dans des cercueils -en procession- à travers la ville"(p.229),el nu reține decât caracterul "bizar" al acestei ceremonii.Cașicum Gheorghiu n'a aflat că legionarii împușcați în lagărul din Vaslui fuseseră aruncați într'o groapă comună din cimitirul animalelor; nici că legionarii împușcați în celelalte lagăre,în închisori și pe tot cuprinsul țării n'au avut o soartă mai bună; nici că la Jilava,Corneliu Codreanu și camarazii săi au fost aruncați într'o groapă comună,înnecați în acid sulfuric și acoperiți cu un strat gros de beton,ca nu cumva fantomele lor să tulbure liniștea celor ce continuau dictatura lui Călinescu,deveniți pentru Gheorghiu "simbolul libertații". A înmormânta creștinește acești morți -(ceeace nu s'a putut face pentru legionarii uciși la răscruci de drumuri,la margini de păduri sau pe maluri de lacuri,legionari ale căror trupuri n'au mai fost găsite)- apare ca o ciudățenie destul de jenantă pentru sensibilitatea poetică a lui Gheorghiu.

Desigur că nu i se poate reproșa lui Gheorghiu tăcerea dintre februarie 1938 și 21 septembrie 1939,perioadă în care vârsta de 22-23 de ani l-ar fi putut totuș împinge la multe nebunii poetice.Mii de intelectuali legionari,printre cari mulți studenți,prin suferințele și moartea lor au salvat condiția poetică a vieții și pentru Gheorghiu.Impărtășind soarta întregului Neam Românesc,el a putut rămâne un "biet om sub valurile vremii".Dar iată că la 21 septembrie 1939 Gheorghiu vrea să treacă peste valuri,să devină erou."Donc -spune el- je me lançai dans la bagarre.. J'écrivis un livre de vers,pour défendre la liberté.Le livre avait pour titre Armand Calinesco".

Numai că,pentru a deveni erou,alegerea momentului și a condițiilor în care te angajezi trebue să fie în conformitate cu puterile tale și mai ales cu exigențele cauzei căreea vrei să te dăruești.In această alegere apare a doua greșală a lui Gheorghiu.Intâi,pentrucă s'a apucat să compună odele "libertății" imediat după eveniment; ori,evenimentul îl tulburase atât de mult încât,scriind,el avea vedenii.Astfel, în timp ce Gheorghiu punea în versuri libertatea "regimului democratic",simbolizat prin Călinescu,acest regim împușca sute de legionari,aruncându-le trupurile prin piețele principale din toate orașele țării.Invățătorii primiseră ordin de a duce copiii "în rând",pentru a-i educa "în spiritul libertății și legalității democratice".Alte mii de legionari,mai norocoși,îngroșau rândurile celor ce fuseseră arestați din ordinul lui Călinescu.Ori,toți acești morți și întemnițați au devenit,în turmentata imaginație a lui Gheorghiu,adevărate armate legionare: "Pendant que j'écrivais -spune el cititorului occidental- la milice armée de la Garde de Fer -habillée en chemises vertes- devenait de plus en plus nombreuse.. avec des pistolets"(p.224).In această stare de dezechilibru psihologic era deci normal ca el să creadă că se angajase într'o acțiune eroică: "Je risquais -spune el- d'être fusillé à vingt-trois ans, parce que j'avais écris un poème dédié à la liberté"(p.225).

In realitate,riscurile au fost altele.Intâi,"poeziile" lui au avut efectul unei "copite de măgar" svârlită în obrazul întregului Neam îndoliat de crimele lui Călinescu și de-ale acelora cari l-au continuat cu aceleași metode.Deși masacrele care au urmat imediat evenimentului creiaseră impresia că de-acum nicio forță nu mai putea răsturna dictatura instaurată de Carol II și Călinescu,nici un alt scriitor n'a imitat gestul lui Gheorghiu.Cum spune chiar el,"Armand Calinesco' était,en réalité, l'unique livre qui stigmatisait le complot"(p.226).In schimb,"eroismul" i-a fost răsplătit din belșug cu ARGINȚII LUI.. SOCEC,care i-a editat cartea,deși,cum a remarcat chiar Gheorghiu,a primi "un accompte sur les droits d'auteur.. c'était inusité pour un recueil de poèmes"(p.226).

Cartea dedicată lui Călinescu n'a primit însă nici un premiu. De fapt, a lua pe Armand Călinescu ca simbol al libertății în iarna 1939-1940 era casicum, în Rusia, s'ar fi găsit vreun zănatec să-l ia pe Stalin ca simbol al aceleași biete libertăți după ce Hrușciov justificase toate crimele Partidului prin demența lui Stalin. Dictatorii români, preocupați să arunce toată răspunderea pe Călinescu, dar dornici în acelaș timp de a încuraja un "poet" ce cânta libertatea crimelor lor, i-au atribuit totuș lui Gheorghiu un "Premiu Regal", dar.. pentru un alt volumaș de poezii, apărut în acelaș timp cu "Armand Calinesco".

In acest stadiu, efortul de a defini raporturile dintre dorințele, vedeniile, actele și afirmațiile lui Gheorghiu depășește competența unuia care nu-i specializat în bolile mintale. Poate ar fi necesară o analiză a "dictaturii legionare", care s'a arătat atât de înspăimântătoare încât Gheorghiu, cu "curajul" lui de Bimbirică, și cu ajutorul trecătorilor, a putut să scape teafăr din mâinile unui huligan legionar care-i pusese arma'n piept. Și asta, pe bulevardul Elisabeta, adică la câțiva pași de.. Prefectura de Poliție! Dar asupra acestei perioade, ca și asupra celei dintre 1941 și 1944, poate vom reveni, tot în legătură cu "romanul" și "jurnalul" lui Gheorghiu, după ce acesta va mărturisi în ce măsură îi vor fi folosit rândurile de față.

Până atunci, trebue subliniată a treia sa greșală, din care a nascut și apocaliptica lui viziune asupra destinului poeziei și al poeților. In termeni literari, disperarea lui Gheorghiu pare să vină din faptul că Parisul l-a pus "sur la liste noire de tous les journeaux., sur la liste de ceux qui doivent être accablés par les chicanes administratives"(p.234). In termeni concreți, disperarea lui se poate explica prin prăbușirea vertiginoasă a veniturilor ce i le aduce "poezia": "La 25-ème heure", 270.000 exemplare; "La seconde chance", 57.000 exemplare. Explicațiile ce le-a dat în "L'homme qui voyagea seul" n'au făcut decât să scadă tirajul acestui roman la 13.000 exemplare, iar pe cel al ultimelor două romane la 10.000. Trăgând din aceste cifre concluzia că toți poeții vor dispare, Gheorghiu încearcă totuș să se salveze de unul singur. Cum? Mărturisind veșnica lui fidelitate față de "democrația occidentală", la al cărei patrimoniu cultural el va adăoga probabil și odele închinate lui Peron. Probele acestei fidelități? Atacuri contra Mișcării Legionare!

Este adevărat că aceste "atacuri" par multor domnișori condiția de reușită a oricărui proces de creație - și mai ales de lansare și vânzare literară. Cei cari sub dictaturile lui Carol-Lupescu, Duca, Călinescu, Antonescu, vegetau "poetic" sub valurile vremii, admirând sau invidiind (în cercuri intime) pe colegii lor legionari cari acceptau suferințele și chiar moartea pentru apărarea libertății tuturor celor de sub valuri, își regăsesc azi vocația "eroică" de "persecutați" ai legionarilor. Cred ei oare că lectorul occidental este atât de puțin avertizat ca să poată înghiți toate gogorițele lor? Și în măsura în care ei reușesc totuș să-și vândă marfa, cred ei că fac poezie? Nu simt ei oare, în libertatea de care ne bucurăm cu toții în acest Occident, cât de departe sunt ei de adevărata viață poetică, pe care nicio dictatură din lume, nicio cenzură, vizibilă sau invizibilă, nu este în stare să o distrugă? Cenzurile pot înnăbuși avântul poetic al Neamurilor; ele pot îngreuna exprimarea și difuzarea, în versuri sau în proză, a profundelor vibrații poetice fără de care viața omenească nu se poate concepe. Mulțimile pot uneori, înșelate sau obligate de tirani, sa-și părăsească adevărații poeți; dictatorii pot favoriza prostituarea poeziei prin încurajarea "poeților" de meserie. Dar în acelaș timp, în fundul sertarelor, în temnițe și'n fața morții poezia se purifică, se apropie de adevăratele-i izvoare. Miile de legionari, Iordache Nicoară, Gârcineanu, Valeriu Cârdu, Nae Ionescu, acceptând riscul morții prin refuzul de a-și vinde crezul în schimbul eliberării din lagăre sau domicilii forțate, au dat vieții poetice una dintre cele mai pure expresii, creind sursele unei epopei ale cărei coordonate spirituale depășesc cu mult pe cele ale războiului troian. Când, tăiată cu ferăstrăul bucată cu bucată de către polițiștii lui Armand Călinescu, Nicoleta nu a renunțat la crezul legionar, iar Victor Dragomirescu, în acelaș spirit, a acceptat să fie ars de viu de polițiștii aceluiș Călinescu, ei au atins cele mai înalte tensiuni poetice cu care un om își poate cânta libertatea spirituală: "Accepter la souffrance et la mort -scrie E.Mounier în 1950- pour ne pas trahir la condition humaine, du sacrifice à l'héroïsme, est.. l'acte suprême de la personne. Elle commence, comme l'écrit Gabriel Marcel, au moment où je prends conscience que 'je suis plus que ma vie'. Tel est son paradoxe; elle ne se trouve (au plan personnel) qu'en se perdant (au plan biologique)".

La ora asta, în închisori, în lagăre, în beciurile Securității, ca și în întreaga țară, transformată în cea mai odioasă temniță din câte a cunoscut istoria omenirii, un Neam răstignit își caută cu disperare destinul său poetic în raport cu eternitatea. Cu sănătatea ruinată de lagărele lui Călinescu, cu vederea slăbită de temnițele lui Antonescu, din care n'a ieșit decât pentru a lupta în războiul contra bolșevismului, de unde, cu trupul ciopârțit, fără un ochi, a fost din nou adus în temniță, Radu Gyr, martirizat și încărunțit în închisorile comuniste, continuă să cânte ca un Poet:

> Nu pentru o rumenă bucată de pâine,
> Nu pentru pătule, nu pentru pogoane,
> Ci pentru Carul tău liber de mâine,
> Ridică-te Gheorghe, ridică-te Ioane!

Desigur că aceste versuri, caşi toate poeziile pe care Radu Gyr și alți poeți români le-au compus în închisorile comuniste, n'au fost tipărite. Deci, nici "tiraj" nici "drepturi de autor". Și totuș, pe șoptite din gură'n gură, sau pe față strecurate din mână în mână, ele trec dincolo de zidurile închisorilor și cutreeră întreaga țară, găsind ecoul lor fidel în sufletele însetate de poezie. Iar când din aceste vremuri de restriște nu va mai rămâne decât amintirea unui vis urât (oricât de îndepărtată ar fi ziua cea mult așteptată), poezia născută din încleștarea cu moartea va fertiliza țarina spirituală a obiditului nostru neam cu mai multă vigoare și poate cu mai mult noroc. Și poate atunci, acest Occident, înecat în confort și libertate politică, plictisit de valorile sale care au dat atâta strălucire întregei omeniri, și scârbit de odele domnișorilor noștri cari i-au gâdilat mai mult defectele, atunci poate acest Occident va cunoaște adevăratul sens al Revoluției Legionare (purificată, între timp, de zgura condițiilor istorice în care s'a născut): Poezia. Efortul de a trăi poetic în viața intimă și în viața socială, în fața confortului și în fața morții.

Cât despre "poeții" de meserie, cei mai mulți dintre ei vor împărtăși soarta "infrastructurilor politice" care i-au produs. Prima lor reacție va fi aceeași de totdeauna, confirmată și în Rusia când, în 1956, Hrușciov creiase, fără voia lui, iluzia că timpul adevărului sosise: glorificatorii lui Stalin, ne spune "K" în 1957, începuseră să afirme că "toute leur activité créatrice de naguère avait été erronnée. Certains écrivains songeaient même à refaire tous les livres qu'ils avaient écrits précédemment". Spre deosebire de acești bieți oameni cari, în definitiv -cu excepțiile cuvenite- nu fac decât să-și apere bucata de pâine a copiilor lor dacă nu chiar libertatea fizică, Virgil Gheorghiu, beneficiind de libertatea și confortul lumii occidentale, poate medita asupra libertății interioare a unui Radu Gyr care, uitându-și trupul însângerat de lanțurile temnițelor comuniste, pare că trimite întregii lumi, de astăzi și de mâine, câteva firimituri din sublimul mesagiu al Poeziei:

> Nu plâng pe'nfrângerile mele,
> Ce-am adorat nu știu să ard,
> Și nu ridic în vânt obiele
> In locul vechiului stindard.
>
> De funia spânzurătorii
> Dezastrele nu mi le-agăț,
> Și nici mândria din victorii
> N'o pun sperietoare'n băț.
> ....
>
> Pășesc spre-acelaș țărm ce nu e,
> La braț cu prieteni și vrășmași,
> De-o fi să-mi bată trupu'n cue
> Sau să-mi presare crini sub pași.

Dacă însă până la urmă, Virgil Gheorghiu nu va reuși să găsească adevăratul sens al poeziei și adevărata vocație de poet, să nu dispere: cât va fi lumea lume, orice societate va avea loc și pentru lichele.

Demostene Nacu (Paris, 13.VII.1960)

COLIND DELA AIUD (1955) de Dumitru Bacu

> O stea cu razele tremurătoare
> Și-a poticnit cărarea peste beznă
> Pe-acoperișul trist de închisoare
> Să ne vestească Nașterea din Ieslă.
>
> Iar urmărim cu sufletul în fereo
> Cum timpul se prelinge prin blesteme
> Și plăsmuim flămânzi prin întunerec
> Colindul necântat de-atâta vreme.
>
> Din rafturile'n care trupul moare
> Pornim spre Vetre "Stelele" albastre
> Impodobite cu scântei de soare
> Desprins din dorul datinelor noastre.
>
> Din zăngănit de lacăte și fiare
> Cresc zurgălăii veseli de-altă dată -
> Trei magi stau poticniți în Așteptare
> Cu Ruga'n drum spre Iesla'ndepărtată.
>
> In gând c'o traistă, cu-amintiri, cu vise
> Incununate de troeni și geruri
> Ne'ncumetăm pe cărărui deschise
> Și poposim la Porțile din Ceruri.
>
> Să colindăm 'ndurarea Ta Prea Sfinte
> Ce ne-ai promis-o'n cântecul de îngeri
> Când boul Te'ncălzea cu duh cuminte:
> "Să ne slobozi din sfârtecări și frângeri".

&& Spune Vintilă Horia, într'o scrisoare de apărare, publicată de "Le Parisien" (30 Nov.): "N'am fost niciodată legionar și am urît întotdeauna violența". Cititorul neavertizat ar putea înțelege, din aceste două afirmații într'o frază, că violența intra în constituția Mișcării. De unde să știe el că -excluzând pe zavergiii lui Sima- fiecare "violență" a legionarilor n'a fost decât un răspuns, întârziat, la sute de violențe ale "democraților" ce ne guvernau? Vintilă Horia însă o știe și, cu talentul său, își putea permite mai multă claritate - distanțându-se astfel de ambiguitatea, voit calomniatoare, a unei prăsile levantine oarecare.- Dar dacă violența nu intră în inițiatile Mișcării, aceasta a avut totuș ceva ce n'a plăcut lui Vintilă Horia, de vreme ce, cum afirmă în aceeași scrisoare, a colaborat la "Sfarmă Piatră", "gazetă fondată de Titulescu contra Gărzii de Fier". Ce anume? Că doar nu s'a băgat acolo numai pentru leafă...

&& Dl N.I.Herescu se arată, în "Inșir'te Mărgărite", consternat că Tudor Arghezi definește restituirea de către Soviete a tezaurului românesc "un act istoric fără precedent". Dar poetul a vrut poate să spună că actul de a restitui ce nu-ți aparține e "fără precedent" pentru sovietici...

- 14 - radicală a orânduelilor colo-
&& Pronunțându-se "pentru lichidarea definitivă și radicală a orânduelilor colo-
nialiste",Gheorghiu-Dej a afirmat la ONU,în deplină cunoștință de cauză,că "colonia-
lismul este sinonim cu asuprirea națională și socială dusă la extrem: el evocă ima-
ginea a zeci de milioane de oameni vânduți ca sclavi,închiși în rezervații și lagăre
de concentrare,decimați de foamete și boli,ținuți în bezna inculturii.. Colonialiș-
tii s'au dovedit deosebit de iscusiți în jefuirea țărilor coloniale.. Robia colonia-
lă este nu numai rușinea secolului nostru,nu numai forma cea mai crudă de opresiune
politică și de jefuire economică a popoarelor,dar și una din cele mai primejdioase
surse de conflicte militare". De aceea "poporul român -anunță Dej,pentru prima oară
în acord cu profundele aspirații actuale ale neamului nostru robit- se pronunță cu
hotărîre pentru abolirea definitivă și neîntârziată a acestui sistem blestemat,care
face să se cutremure de rușine pe oricine se simte om". Dar pentrucă poporul român
nu se poate libera singur de ruși,Gheorghiu-Dej face apel la up,for mai puternic
"Noi considerăm -continuă d-sa- că a sosit timpul ca ONU să cheme toate guvernele
să respecte cu strictețe principiile Cartei privind egalitatea și respectul pentru
drepturile suverane și pentru întregirea teritorială a tuturor statelor -aluzie,de-
sigur,la Basarabia și Bucovina..- nepermițând nici o manifestare a colonialismului,
nici un drept exclusiv sau privilegiu pentru anumite state în dauna altora.Poziția
față de sistemul de înrobire colonială a devenit piatra de încercare pentru guverne-
le statelor membre ale ONUlui: sânt ele pentru sau contra principiului nobil înscris
în Cartă privind egalitatea și respectul pentru drepturile suverane ale tuturor po-
poarelor? Doar nu poți să fii pe de o parte pentru libertate,iar pe de altă parte să
sprijini colonialismul,care se află într'o poziție ireconciliabilă cu ideea libertă-
ții popoarelor".- Nici că se putea o mai justă zugrăvire și stigmatizare a politicei
rusești! Vorba țiganului: omul încearcă; după ce-a încercat fel și chip să scoată pe
Muscali din țară: făcându-i miniștri și generali,dându-le toate bogățiile,băgând eli-
ta românească în pământ,obligându-și supușii să găvărească rusește,confiscându-le
-împreună cu pământul- toate libertățile și drepturile omenești și făcându-i robi -
Dej încearcă acum și cu denunțul la ONU.Numai de-ar avea mai mult noroc...

&& P.S.Trifa,intrând sub jurisdicție rusească,a acordat și un interview.Profităm
de faptul că pare dispus la taifas,ca să-i punem și noi câteva întrebări: 1.- Ce cre-
de,azi,fostul conducător al studențimii "antiiudeomasonice" de masonerie? E adevărat
c'a consimțit ca momentul cel mai solemn al vieții sale -alegerea întru vlădicie- să
se petreacă într'un templu masonic?- 2.- Ce crede,azi,fostul comandant-ajutor al
Legiunii,de idealurile Mișcării? Mai au ceva valoare? Și,dacă nu,care dintre ele ar
trebui aruncate la coș?- 3.- Cum explică coincidența,în timp,dintre vocația sa mona-
hală și vacanța scaunului episcopal al Românilor americani? Voia lui Dumnezeu? Cumva,
ca'n cazul Sfântului Ambroziu din Milan?- 4.- De ce,dacă episcopatul Ucrainenilor
ce l-au "sfințit" este canonic,n'a intrat în sinodul lor și a mers la Ruși?- 5.- De
ce -dacă era vorba de un sinod(rusesc) național și nu de o patriarhie "apostolică"-
n'a lucrat mai degrabă pentru constituirea unui sinod român peste hotare,în loc să
își pună,mai ales în actualele foarte triste împrejurări,capul sub patrafir rusesc?-
Facem aceste întrebări,în nădejdea unui răspuns(decent,cinstit,"legionărește")..
altfel,ar fi să credem că pe cele din interview și-le-a pus singur.Ca Sima...

&& La congresul din vară al Episcopiei sale,P.S.Moldovan a spus că "a fost toată
viața și va fi până la moarte călăuzit de interesele bisericești" și că "nu-l inte-
resează politica".Numai că,îndată după aceea,"dl Elie Gusea,generosul român al tutu-
ror cauzelor vrednice -cum se exprimă "Credința",foaia P.S.Sale- a rulat diferite
filme și vederi aduse din Patria Mamă,care filme au putut convinge și pe cei mai ne-
dumeriți participanți că țara românească nu este țara desculților și a flămânzilor
și că libertatea personală de bună petrecere și de închinare la cele sfinte nu este
încătușată,cum se spune de mulți,în lanțurile politicei comuniste".Așa că "mângâerea"
sperată de P.S.Moldovan,"când îi va veni timpul să treacă la cele eterne",că "și-a
făcut datoria",ni se pare slab întemeiată - întărindu-ne noi încă odată impresia că,
dintre toate ipocriziile,cea mai reușită e tot a unor clerici,când își pun ei mintea
toată...

&& Comemorând unirea Transilvaniei,dl Mihai Marinescu e de părere că "în lupta
pentru triumful desrobirii meritul principal revine fraților ardeleni,cari și-au ris-
cat viața pentru afirmarea drepturilor imprescriptibile ale poporului român".Și ci-
tează pe Pop de Băsești,Lucaciu,Cicio Pop,Goldiș,Vaida și Maniu.Lăsând la o parte pe
marii oameni politici ai Vechiului Regat - noi credem că "meritul principal" în des-
robirea Ardealului revine lui Ion: fără a cărui baionetă,zadarnic și-ar fi riscat
viața fruntașii ardeleni..

&& Pomenind masacrul dela Lupeni din August 1929,unde "au fost uciși 25 mineri,
iar alții 200 au fost răniți","Glasul" din Pankov,10 Aug.,scrie că "Minerii -și nu
numai ei- nu uită această crimă a regimului burghezo-moșieresc și nu uită deasemenea
că idealurile pentru care au luptat în 1929 s'au înfăptuit abia în anii de astăzi".-
Apoi,dacă idealul pentru care au luptat minerii a fost îngenuncherea țării și stin-
gerea neamului,bine au făcut"burghezii" că i-au împușcat!

DREPTURILE OMULUI

La 10 Decembrie 1948,Națiunile Unite au declarat că"toți membrii familiei umane
sunt născuți liberi și egali în demnitate și drepturi umane",adoptând astfel în una-
nimitate Declarația Universală a Drepturilor Omului.La conferința din San Frncisco,
1945,reprezentanți ai multor națiuni insistaseră ca apărarea drepturilor umane să fie
contemplată în noul Statut al Națiunilor Unite.

Declarația Universală a Drepturilor Omului nu este o lege sau un tratat.Ea repre-
zintă un "ideal comun de succes pentru toate popoarele și națiunile".Scopul său este
"de a promova respect pentru toate drepturile și libertățile"și "de a asigura,prin
mijlocirea măsurilor naționale și internaționale,recunoașterea lor universală și e-
fectivă,precum și observarea lor,atât printre popoarele înseși a statelor membre,cât
și printre popoarele teritoriilor de sub jurisdicția lor".Ea mai este,pentru statele
care au iscălit-o,un angajament,un fel de jurământ.

Declarația Universală e formată din câteva paragrafe de preambul și treizeci de
articole scurte.Scrisă într'un mod foarte simplu,ușor de citit și înțeles,ea arată
cum în ce fel popoarele au dreptul să trăiască.Articolul 13,de exemplu,spune: "Toți
au dreptul la libertatea de deplasare și reședință între frontierele fiecărui stat.
Toți au dreptul de a părăsi orice stat,inclusiv cel propriu,și de a se întoarce".

Declarația stabilește patru feluri de drepturi:

1.- Drepturi personale,acelea,adică,care consimt a trăi după cum îi place fiecă-
ruia,fără interferențe din partea altora sau a guvernului.Aceste drepturi cuprind
libertatea și asigurarea persoanei,libertatea de gândire,conștiință și religie,viața
privată în casă,viața familiară și corespondența personală,dreptul de a se căsători
și a-și forma o familie,dreptul de a călători liber în orice țară și a o părăsi.

2.- Drepturi economice,ca libertatea de sclavie și servitute,dreptul de a munci
în condiții favorabile de lucru și plată,de a forma și a se înscrie în uniuni de mun-
că,de a poseda proprietăți și a se bucura de un just trai în viață.

3.- Drepturi politice și sociale,acelea,adică,care consimt a face parte din gu-
vern și a vota pentru reprezentanții lui,de a se întruni în mod pașnic,de a se uni
sau a se abține dela unire,de a avea egală protecție în fața legii și a se bucura
de o amplă viață culturală în conformitate cu propriile gusturi și talente.

4.- Drepturi de egale oportunități în orice aspect al vieții,"fără distincțiune
de rasă,coloare,sex,limbă,religie,vederi politice sau altceva,origină națională sau
socială,proprietate,naștere sau alt statut".Libertatea de opinie și "exprimarea pro-
priilor vederi fără interferențe".

Transcriind drepturile umane și unele citate din Declarația Universală a Dreptu-
rilor Omului,ni se duce gândul,între altele,la frații Aromâni din democrata Grecie
-celelalte state balcanice s'au declarat ele înșile că sunt dictaturi "proletare"-,
cărora guvernul din Atena,profitând că statul lor protector,România,e la pământ,ră-
mânând,din nenorocire,sub influență sovieto-comunistă,- le-a închis,încă din toamna
lui 1944,toate școlile și bisericile,le-a sechestrat toate bunurile,le-a desființat
toate societățile și comunitățile,le-a arestat,schingiuit și condamnat toate căpete-
niile și i-a terorizat prin presă și poliție de a nu mai vorbi macedo-românește.Preo-
tul ortodox valah Sterie Gâma din Veria,de pildă,a fost scos din biserica sa cu bi-
ciul,întrucât s'a încăpățânat să slujească lui Dumnezeu și turmei sale în românește,
în graiul său matern.Să nu mai vorbim de propunerile făcute în presa greacă de anu-
miți reprezentanți ai "intelighenției" grecești,ca Daskalakis bunăoară,care a cerut,
în repetate rânduri,exterminarea pe loc a Vlahilor ori mutarea lor pentru totdeauna
din Pind,Epir,Tesalia și Macedonia în Peloponez și insule.Acelaș guvern care a iscă-
lit,în 1948,faimoasa Declarație a Drepturilor Omului,a agitat,a ațâțat și sprijinit
patru ani de zile pe Ciprioții greci,cari se bucurau de toate drepturile și libertă-
țile umane sub administrația engleză,la răscoale și asasinate.Pentru Grecii din Cipru
sau din alte părți,guvernul din Atena a cerut să se aplice Charta Națiunilor Unite
și principiile din Declarația Universală,dar în țara sa neagă minorităților etnice
-române,bulgare și albaneze- cele mai elementare drepturi umane și se străduește să
le grecizeze complet,cu mijloacele cele mai neumane.Câtă ipocrizie la guvernanții
statului grec! Dar "după faptă și răsplată",spune un proverb românesc,și credem că
într'o bună zi acest stat grecesc își va primi răsplata ce o merită.

Chiar dacă în anumite părți ale lumii,printre care și Grecia,scopul n'a fost în-
că atins,Declarația Universală a dat deja,în puținii săi ani de experiență,un mare
impuls și a influențat constituțiile și legile a circa o duzină de State.Aceasta este
adevărata semnificație a aniversării de doisprezece ani a Declarației Universale a
Drepturilor Omului.

Virgil Pindeanu

&& Inainte de război,când,fiind România independentă și puternică,Grecii erau
mai respectoși de tratate și de.. "drepturile omului",funcționau în Grecia următoa-
rele instituții românești: la Salonic,o Școală Superioară de Comerț; la Grebena,un

gimnaziu mixt; la Ianina, o Şcoală Comercială elementară; şcoli primare mixte la Salonic, Gramaticova, Xirolivadi, Paticina, Cândrova, Papadia, Belcamen, Nevesca, Vlaho-Clisura, Furoi, Krupiştea, Prislav, Cupa, Liumniţa, Lugunţa, Oşani, Ianina, Avdela, Samarina, Breaza, Palechori, Meţova, Pretori; şcoale primare de băeţi la Veria, Doliani, Vodena (Edessa), Livezi, Perivole, Turia, Grebena, Băeasa; şcoli primare de fete la Veria, Doliani, Vodena, Livezi, Perivole, Grebena, Turia, Băeasa; la Selia, şcoală primară mixtă; cimitir la Salonic, biserici la Veria, Doleani, Selia, Gramaticova, Paticina, Cândrova, Papadia, Krupiştea, Perivole, Turia, Grebena, etc.

In Serbia am avut, la Bitolia (Monastir), Liceu de băeţi, Şcoală Normală de fete, Şcoală Profesională, Grădiniţă de copii, şcoale primare de fete şi de băeţi. Alte şcoli primare, de băeţi şi de fete, am avut la Gopeşi, Molovişte, Nicopole, Cruşova, iar şcoli primare mixte la Magarova, Târnova, Rezna, Iancovăţ, Ohrida, Perlepe, Beala de Sus, Scopia (Uscüb), Cumanova, Cociani, Ghevgheli, Huma, Palanca, Tetova, Veles, etc.

In Albania au funcţionat şcoli româneşti de băeţi şi de fete la Coriţa (Corcea) şi Moscopole, şcoli primare mixte la Langa, Nicea, Bitoutki, Şipsca, Berat, Elbasan, Ferica, Grabova, Lusnia-Carbonara.

In Bulgaria aveam Liceu şi şcoală primară la Sofia, şcoală primară la Giumaia de Sus, etc.-

CÂNTĂRI DI ARMĂTULADZI de G.Perdix

Priste analta ş'erma dzeană
S'veade un foc, 'nă buburană
Ţe-şi pitreaţe afumlu ndzeană.
Sun păduri ţe'n vintu s'mină,
Trandaflisiu ca aroidha mplină
Creapă jerlu'n fucurină.

Ninga foclu aţel dit munte,
Un, cu cuclu strâmb pi frunte,
Fridze un ñel - stră jer - ca punte,
Iar alanţ trag cor.. şi-ţ ţine
'N gioc vârtos si-ascuturi ş'tine
Armânescul port cu hline.

Frundză vearde, -ac-, minicliu,
S'treacă xen pri-aclo-i piricliu
Că ñi-u-l bagă pri dzînucliu
S'giură pri vanghelilu al Marcu
Nâinte s'tragă a grălui cearcu
Ma-i om bun, spion i andarcu.

Frundză inira di salţi,
Zborlu-i zbor, nu prinde s'calţi
Arădzile a furilor gioñi bătalţi.
Macă ai suflit bun, ca ñelu,
Nu că nu 'ţ-acaţi bilelu,
Di ñel friptu 'ţ-da ş'mizelu!

Frundzi di platañi,- pălñi pri-almache,
S'treacă Armân pri-aclo, lu-aproache,
L-lia cu bun, cu dor ş'mirache...
Sun citii di chiñi ş'di bradzi
Vedzi muşaţi armătuladzi
'N fustaneli ş'asimcadzi.

Frundză vearde, albe tili,
Tuţi lia s'cântă ca birbili
Cu dor ş'vreare tr'Armânili...
Valea muntelui - chiraua -
Cum dipune pistireaua
Ţîne ih, s'ti lia haraua.

Frundză vearde di-acăchie,
Cu urări di prucuchie,
Dit păgur nu bea arăchie..

Ma, la stealile sirine,
Mută măñi cu cofe mpline
Di ţin bun s'lu soarbă ghine.

Frundză vearde di lăptucă,
Dor tu inimă nă apucă
Cale s'lom că him tri ducă.
Ţerlu si-avdă a noastră boaţe:
Tuţi Armânli ş'noi di-auaţe,
Nu-u vrem bana cu fărmaţe.

Frundză ş'galbin ocliu al soare,
Suflit ş'inimă nă doare
Maşi tr'Armâñi ş'tr'a noastre hoare
Că duşmanli vor cu zorea,
Cum au faptă ş'cu Zaţorea
Tra s'ñă astingă graiulu.. ş'torea!

Frundză vearde di vrut frapsin,
Di când him ca multe trapsin
Ş'cu una limtă maşi nă aleapsim..
Turme de oi, cârvăñi, cătună,
Cu gilep, cu dări diprună,
S'ducir' una căte una.

Frundză ş'flori di nărdziricli,
Triţem bana prit piricli
Sun păduri di bradzi ş'minicli.
Trapsim arma di 'n-anumir
Că duşmanlu-i făr di numir
Ş'Vlahlu dziţe: nu-am si-anciumir!

Frundzi di sceură ş'amure,
Him nămal di-Armâñi - pădure
Ş'boaţe di rufei cu: "Dure..!"
Si-ascăpăm pi fraţli-a noştri,
Noi tricum di mesi zoştri..
Cu-astrăpii s'tuchim pi noştri!

Frundză ş'flamură dit Pindu,
Prit Balcañi iu Armâñli s'tindu,
Iniñi di liundari si-aprindu..
Tr'aţea vrută libertate,
Inima,- cămbane 'ş-bate
Că nu vrem sclăvia, o frate!

&& In "Caete de dor", nr 13, găsim, la "Bibliografie" (p.135), cu "La naissance du monde selon Akkad", pe un Marcel Leibovici, "tânăr orientalist român". De ce "român", nu-i clar: nici numele, nici limba lucrării, nici tema ei -care nu-i specific românească- n'ar fi o indicaţie în acest sens. Dar poate-i numai o greşală "de tipar". Sau, cumva, un pseudonim al d-lui Ierunca...

&& Americanii s'au declarat siguri că în 1966 vor putea pune oameni în orbita Globului. Numai dacă, la acea epocă, vor mai fi oameni pe pământ...

PRIMUL CRACIUN ÎN TEMNIŢELE REPERISTE

Se apropia deci primul Crăciun "sub dreve", cum botezase Radu Gyr, în una din poeziile sale, închisoarea. Mizeriile de toată ziua: foame, umilinţă, frig, teroarea tot mai accentuată a gardienilor incitaţi de o brută găgăuţă (directorul-căpitan de Securitate MAROMET, fost gardian la Văcăreşti) - au constituit mucavaua pe care se ţesea atmosfera pregătitoare Sărbătorii. Din cei vreo 20, câţi eram în celulă, numai doctorul M avea vechime de "arest preventiv" peste un an, deci trăia al doilea Crăciun la Jilava; ceilalţi aveam la dosar, fără să ştim, câte trei-patru sau opt mandate lunare de "reţinere pentru anchetă", semnate comod în birourile M.A.I.-ului de un procuror pe care nu-l văzusem niciodată. Lumea noastră se reducea la cei trei pereţi ai celulei, dintre care unul, boltit, unea pe ceilalţi doi, dând camerei un aspect de depozit. Singura fereastră, spre nord, care permitea să se vadă doar un taluz de pământ galben-roşcat de câţiva metri (unul din pereţii şanţului în care e construit fortul Jilava), era de mult bătută în cuie şi văruită pe dinafară. Lumina puţină care răsbătea prin albul varului dădea celulei o semiobscuritate ciudată. Paliditatea noastră firească, datorită lipsei de aer şi foamei îndelungate, căpăta nuanţe cadaverice. Şi când liniştea cobora, aproape materială, în celulă, aveai impresia că trăeşti într'o lume de fantasme, într'o lume de morţi de mult, cari printr'un straniu capriciu al naturii mai aveau darul de a se mişca din când în când. Nesiguranţa ne rodea. Ni se promitea în fiecare zi câte un glonţ în loc de terci, şi nimic nu ne putea împiedica să credem că erau doar vorbe goale. Unii din noi căzuseră deja sub focul pistoalelor automate. Mulţi erau bolnavi, fizic şi sufleteşte. Fiecare cu gândul la cei de lângă care fusese smuls brutal în miez de noapte, încercam însă printr'un efort să ne ridicăm deasupra momentului şi să ne amintim că suntem creştini, că se apropie Crăciunul.

Ajunul a fost marcat printr'o scădere şi mai mare a hranei: o apă sărată, în care plutea pe ici pe colo câte un colţ de varză acră. "Optimiştii" au prins ocazia să poată afirma: "Economie, fraţilor, azi, pentrucă mâine e Crăciunul - şi oricât or fi ei de barbari..". Seara s'a lăsat pe nesimţite, ca mereu. Ne-au numărat atingându-ne cu degetul - parcă să se încredinţeze că sub zdrenţe mai există totuş un trup - au pus lacătul şi au plecat. Pe coridor nu se mai auzea bocănitul ritmic al ţiganului de pază: cismele fuseseră înlocuite cu "pâslari", pentruca paznicii să poată asculta la uşi fără să le simţim apropierea. Am fost mai trişti ca de obicei. Chef de vorbă cam n'avea nimeni. Fiecare căta să evadeze, să plece cât mai departe, acolo unde ştia că la lumina unei candele, la pâlpâitul unui foc de surcele, sau unui opaiţ, alte suflete veghează şi încearcă să se întâlnească cu sufletul lui, într'o lume în care viaţa nu este dră-
muită de plăcerea unui borfaş de pe cheiul Dâmboviţei, ajuns peste noapte judecătorul abuziv al unui neam întreg. Am încercat să înnod o discuţie. Vorbele căzură străine în atmosfera celulei. Parcă veneau de undeva din afara mea, din afara noastră, şi am tăcut. Doar tusea lui M mai turbura din când în când refugiul fiecăruia, readucându-l momentan la realitate.

Aşteptam stingerea, când deodată coridorul răsună rănit de triftorii cismelor "celor dela grefă". Lacătul scârţâi şi prin uşa întredeschisă două uniforme noi, albastre, contrastând dureros cu sdrenţele noastre, pătrunseră în celulă. "Cine-i....", întrebă una din uniforme. Nici n'am aşteptat să-mi aud numele. Din clipa în care am auzit cheia
în lacăt am simţit că sunt eu cel chemat. De unde? N'aş putea să spun. In închisoare
se desvoltă câteodată aptitudini nebănuite afară - şi-mi mai spusese, cu o seară îna-
inte, un "cititor în vise", c'am să fiu luat.. Au fost în seara aceea gardienii mai
umani? Erau şi ei oameni. Şi oameni necăjiţi. Aleseseră, sau fuseseră aleşi pentru me-
seria aceasta pentrucă erau "săraci lipiţi" şi deci, în virtutea luptei de clasă, mai
dispuşi să se alăture lor decât nouă. Dar săracii, şi mai ales ţăranii, au pentru sărbă-
tori mai mult ataşament ca orăşenii sau cei avuţi. La ei sărbătoarea e sărbătoare. Şi
se bucură de ea natural, fără complicaţii. Durerea unui ţăran care nu poate sărbători
în familie Naşterea e mai adâncă, mai curată, mai cinstită. In seara aceea, între noi şi
ei nu era nicio diferenţă. Doar că noi eram de o parte şi ei de alta a gratiilor. De-
parte însă de familie. Şi noi, şi ei. Fapt e că m'au lăsat, ca niciodată, să-mi iau rămas
bun dela prieteni. Apoi duba.. cu celule înguste (Ministerul îşi "moderniza" mijloacele
de transport..). Singur, despărţit de alţii doar printr'un perete de tablă oţelită. Le
simţeam respiraţia, durerea, sbuciumul Sărbătorii. Nu puteam şti cine erau..

Hurducăitul prin şanţul din faţa fortului.. Şoseaua Giurgiului.. Bucureştiul..
Nu-i vedeam, dar îl auzeam. Claxoane la maşini, destul de rare, clămpănitul tramvaelor,
apoi voci.. vocile trecătorilor, grăbiţi poate să ajungă mai devreme la căldura cămi-
nului.. O fi fost printre ei soţia, copilul, tatăl sau prietenul unuia din cei care că-
lătoream ca fantomele? O fi fost un viitor călător caşi noi, care nu bănuia că poate
în noaptea aceea, sau în alta, va simţi Bucureştiul lângă el numai cu ajutorul urechi-
lor? Şi duba continua aşa.. uneori oprindu-se, probabil la vreun semn roşu. Căutam să
mă fixez în topografia Bucureştiului.. Om fi pe la Crematoriu?.. pe Şerban Vodă?..
pe cheiul Dâmboviţei.. pe Splai?.. O nouă oprire mai lungă, o poartă grea scârţâind -
şi duba intră într'o curte. Când mi s'a strigat să mă dau jos, am nimerit pe scările

Ministerului de Interne.
care duceau într'un beci şi le-am recunoscut.Era arestul
Printre cei ce coborau am sărit pe doi prieteni din acelaş lot cu mine,dar n'am pu-
tut schimba nici măcar o vorbă,pentrucă au fost duşi imediat în celule,sau poate di-
rect la anchetă.In beci era cald.Aşteptând,m'am aşezat pe o bancă.Din camera ofiţe-
rului de servici se auzea musică la radio.Melodii populare(nu mai aveam voe să spu-
nem "naţionale").Apoi speakerul a anunţat o conferinţă a prof.Graur în cadrul emisi-
unii "Să ne cunoaştem limba".Şi Graur a început să vorbească despre cuvântul "domn"
şi să-i prorocească dispariţia prin "cădere în desuetudine",ca "jimblă" sau ca
"muscal".Apoi a întors-o pe tema luptei de clasă.Doctrină marxistă,ură,filologie,li-
teratură - toate deavalma,cum îi stă bine unui comunist activist.Nici un cuvânt des-
pre Crăciun.Nici un colind.Nici o aluzie măcar."Conspiraţia tăcerii" împotriva tra-
diţiei şi religiei începuse.. Moş Crăciun nu fusese restructurat şi transferat.. la
Anul Nou.. Era necesară întâi uitarea lui.. In clipa aceea prin satele sărace gla-
surile copiilor mai aminteau că "steaua sus răsare",sau de "craii dela răsărit",dar
cât timp vor mai putea rezista şi ei? Baricadele cădeau una după alta.. şi noi ne
topeam sub pământ...

Din gânduri m'a smuls o percheziţie"la piele",- "blancheurile"(cum spuneau gar-
dienii) dela bocanci mi-au fost smulse cu cleştele,caşi doi nasturi metalici dela
pantaloni,ca să nu mă pot sinucide.. Un gardian m'a luat de braţ şi'n pas aproape
alergător m'a dus la celularul nou.Nu m'au mai băgat în celula din care ieşisem cu
două luni înainte.Celula nouă era şi mai îngustă.Abia un pat - şi o saltea pe jos.
Inăuntru erau alţi trei arestaţi: colonelul Hotineanu,un student macedonean Gheorghe
-pe care bulgarii îl transformaseră în Gheorghief(!)- şi un muncitor ungur din Buda-
pesta,Landoş Geörg.Expresie a luptei de clasă! Liniştea,turburată de trântirea zgo-
motoasă a zăvorului,se restabili iarăş.Cei trei,treziţi pentru o clipă din gândurile
ce-i frământau,au amuţit din nou.Câteva cuvinte,aruncate poate nelalocul lor în cli-
pele acelea,n'au adus nici ele vreo schimbare.

N'aveam unde să mă culc.Pe patul îngust,colonelul Hotineanu abia încăpea el,deşi
redus la jumătate din ce fusese înainte.Pe saltea,studentul şi muncitorul se ghemu-
ieu cum puteau.Mi-am trântit bruma de lucruri la piciorul patului şi m'am aşezat pe
ciment,rezemat cu spatele de pat,încercând să aţipesc.Goana din celulă la grefă,aş-
teptatul încordat pe banca din culoar,fuga pe coridor - mă obosiseră mult.Somnul nu
voia să vină însă.Şi timpul se târa încet,cu graba melcului.Cât să fi fost ora? Nu-
mai becul,cu lumina palidă,rănită,mai amintea că sunt într'o încăpere cu oameni,că
trăesc.. In singurătatea tăcerii,mormântul din beciul dela Interne îmi apărea mai
hidos,mai sinistru.

Deodată,un dangăt de clopot pătrunse cu greu prin betonul armat.Abia perceptibil,
moale,catifelat,venit din altă lume,dangătul aducea în cavoul nostru vestea Naşterii
Domnului.Şi bătea nu departe,la câteva sute de metri poate,în clopotniţa bisericii
Boteanu.Dar cele câteva sute de metri deveneau distanţă cosmică.Fără să-mi dau seama
cum,o spaimă nestăpânită mă cuprinse.Un fior de ghiaţă mă străbătu din creştet pâ-
nă'n unghii.Am privit feţele palide ale celor trei,rigiditatea corpului întins după
oboseala unei zile de stat pe marginea patului.Am mişcat mâinile,am tuşit încet să
mă asigur că totuş trăesc,că mai sunt încă în viaţă.Dacă morţii ar auzi,dangătul
clopotului nu ar pătrunde în sicriul lor altfel decât aşa cum pătrundea în celulă.Am
încercat disperat să mă smulg acelei psihoze ciudate,să evadez din atmosfera morţii,
afară pe stradă,pe câmp,undeva în lumină,în frig,să merg şi eu,să folosesc picioarele
şi gura,care în celulă deveniseră inutile.M'am grăbit cu gândul spre biserica unde
probabil începuse slujba,spre acea bijuterie a arhitectonicei ortodoxe,înfiptă în
chiar inima Bucureştiului.Am încercat să pătrund înăuntru cu restul lumii,nelinişti-
tă şi veselă simultan,să simt mirosul de ceară,să aud râsul înfundat al copiilor mi-
nunându-se de strălucirea bisericii.. Furat de gânduri,am poposit acasă,după un drum
greu prin zăpadă,prin pădure.. Am văzut pe mama,pe tata în odăjdii slujind.. Apoi am
mers acasă,ne-am aşezat la masa încărcată...

Un picior zdravăn în uşe mă readuse la realitate.. "Pregătirea pentru program"!..
Gardianul îşi începea meseria.Evadasem.. cât însă? Cine poate şti.. Timpul nu mai era
sub controlul nostru.Singurul rezultat fusese scormonirea mai adâncă a rănii,şi aşa
destul de mare.. Şi ziua Crăciunului se scurse cenuşie.. dar totuş cu o deosebire:
varza,veşnic aceeaşi în toate închisorile,de data aceasta era crudă,abia opărită,şi
mai sărată ca tot ce mâncasem până atunci.Probabil că bucătarul se grăbea să ajungă
mai repede acasă,unde-l aştepta masa de sărbătoare.. Şi încă ceva: liniştea din arest
n'a fost turburată decât de programul interior.Anchete nu s'au făcut.Abia spre seară
târziu uşile începură din nou să isbească sec.Şi ciclul schingiuirilor,întrerupt
pentru puţin,se reînnoda în seara de Crăciun cu un prim ţipăt.Cineva începea ancheta..
Cineva se împărtăşea cu durerea..

Iancu Dunăreanu(<u>1949</u>)

<u>&&</u> Vorbind,la <u>Bucureşti</u>,despre libertatea canibalilor din Africa,<u>Hruşciov</u> a ridi-
cat paharul pentru "<u>marele</u> principiu al autodeterminării popoarelor".Câţi dintre robi
vor fi deplâns,în acea clipă,nenorocirea de a se fi născut albi - şi aşa de aproape
de canibalul muscălesc!..

Dragă Directore,

Ca un alt bade Cârţan,trecut-ai şi pe la mine după peregrinările în lung şi'n
lat prin bătrâna şi obosita Europă,stăpânită şi adormită de atâta "co-existenţă" şi
"distensiune",- cu geamantanul încărcat nu cu "documente de spionaj şi contraspionaj",
adică şunci,cârnaţi,trabuce,ţigări,ciocolăţi,ciorapi de damă,cafea şi alte"delicate-
suri" pentru narcotizat soţiile camarazilor,cum citim în "Faptele Sfântului Apostol
Horia Sima". Ci geamantanul tău,dragă Directore,era greu,greu de tot.Văzându-te sub
povara lui,o clipă am fost ispitit să cred că-mi aduci ceva din bunătăţile veselu-
lui impostor.Dar numai o clipă: când,încet-încet,l-ai deschis,înăuntru văzui îndesa-
te şi comprimate ca o atomică "dorurile şi necazurile" VETREI româneşti de pretutin-
deni,apă vie pentru toţi Ionii făr'de ţară.

Iţi mulţumesc pentru vizită din adâncul sufletului.Trecuseră luni şi luni de
când nu ne văzurăm.N'am avut mult timp de vorbit: tu cu continuarea peregrinării pe
la alţi pribegi,eu cu ale mele.Ne-am despărţit cu gând de revedere pe curând.

Seara târziu,întorcându-mă acasă,flămând şi însetat cum eram,m'am aruncat asupra
VETREI noastre,pe care am sorbit-o.In miez de noapte,citii şi răscitii "<u>Poveste de azi</u>",
şi toată fiinţa mi s'a sguduit şi-a rămas uluită,înfiorată de fărădelegile ce se co-
mit azi în ţara mioritică sub ciclovecii "democraţiei populare" perciunate.

Dragă Directore,"povestea de azi" nu-i decât epilogul "povestei de ieri" de sub
domnia democraţiei balcanice a vătăşeilor "partidelor istorice" de sub pulpana şi
oblăduirea lui Carol Lupescu,peste ale căror triste isprăvi,din "generozitatea" noas-
tră,începe să se aştearnă linţoliul uitării.N'au fost ei oare cari au deschis larg
puşcăriile şi lagărele pentru a obloni visurile de mărire ale unei naţii oblidite?
N'au fost ei oare cari au chinuit,terorizat şi ucis pe la toate răspântiile sute şi
sute de vlăstare,speranţa unui neam întreg? N'au pus ei harta ţării la mezat? N'au
dat ei Ardealul durerilor milenare,Basarabia,dulcea Bucovină şi Cadrilaterul? N'au
invitat ei în vatra românească pe bolşevici pentru a continua cu nelegiuirile?

Toată noaptea am avut în faţa ochilor pe sfinţii de azi şi de ieri ai neamului.
Am vorbit cu ei.Câte remuşcări n'am avut? Vezi,dragă Directore,e uşor a uita nu numai
ceeace s'a întâmplat în trecutul mai mult sau mai puţin îndepărtat,dar chiar fapte
petrecute câteva zile înainte.In afară de posibilitatea de a uita mai există şi ace-
ea de a se obişnui cu un eveniment,cu o determinată situaţie.De unde şi incapacita-
tea de a urmări constant,de pildă,cele petrecute în ţară dela restauraţie la alun-
garea lui Carol,groparul speranţelor româneşti; războiul sfânt şi vinderea ţării sa-
tanei bolşevice de către politicienii "partidelor istorice"/de lespedea tăcerii,dacă
nu a uitării,într'un unic trecut fără memorie. par acoperite

Spre fericirea noastră,a pribegilor,dragă Directore,iată că VATRA,cu truda şi sa-
crificiul tău,intră de un deceniu în casele pribegilor,cu duhul martirilor noştri.
Ne apucă de umeri,ne scutură,ne întreabă ce facem,ce lucrăm,de ne-am făcut sau ne
facem datoria faţă de legămintele cu jurământ luate în faţa mormintelor...

..Şi aşa toată noaptea mi-au defilat prin faţă cohorte-cohorte,dela Virgil Teodo-
rescu,fulgerat la Constanţa de agenţii guvernului Duca-Mavrodis-Iamandis,la Sterie
Ciumetti,ucis la marginea lacului Fundeni pentru că n'a vrut să joace rolul Iudei
când i s'a cerut vânzarea Căpitanului,- în timp ce mii de mândri feciori -floarea
pălmaşilor- erau ridicaţi noaptea dela vetrele lor şi duşi pe drumuri necunoscute în
puşcării jilave.Şi câţi nu şi-au găsit moartea în urma acelor schingiuiri?..

Din străfunduri de cimitire,care cresc în ţară zi de zi,cunoscute şi necunoscute,
apar jertfiţii din pădurea Tâncăbeşti: Căpitanul neamului,Nicadorii,Decemvirii.Se
desprinde din coloană Iancu Caranica şi-mi repetă cuvintele din ajunul Crăciunului
1933: nu te uita nici la dreapta,nici la stânga şi nici înapoi; mergi drept înainte,
pe drumul Căpitanului,chiar de-ar cădea cerul peste tine.Şi mi-a povestit cum au
fost ridicaţi dela Râmnicul Sărat,cum au fost legaţi de mâini şi picioare,cu ştrean-
gul la gât şi,la un semnal,sugrumaţi şi împuşcaţi,îngropaţi şi.. desgropaţi(pentru
că,de teamă să nu "învieze",Irodiada dase ordin să fie aruncaţi într'o groapă comună
la Jilava,stropiţi cu acid sulfuric şi acoperiţi cu tone de ciment armat).M'am tre-
zit buimăcit,reflectând: oare ne-am făcut noi datoria dela 1940,de când cu suporta-
rea impostorului pe capul Legiunii?..

Am aţipit răscolit de gânduri.Şi iată-mă,visând,în dormitorul 3 din lagărul Vas-
lui.Chiţă Costea,unicul rămas,cu mine,din cei 11 câţi eram în cameră,mă trezeşte.
Amândoi în picioare,ca în noaptea de 22 Septembrie 1939 - cum au trecut mai bine de
20 de ani de-atunci! Vedem "strigoii" în faţa noastră.Ne-am speriat,căci doar ne lua-
sem rămas bun dela ei în noaptea trecută,când treceau pe poarta cu sârmă ghimpată a
lagărului.Ii văzusem încolonaţi în beznă şi legaţi la coate - şi cum la câteva sute
de metri,pe şosea,la poalele ramurilor de salcâmi,au fost străfulgeraţi de mitralie-
re.Acum îi aveam pe toţi în dormitor,aliniaţi şi în poziţie de drepţi.Pe perete,lân-
gă sobă,ardea o lumânare,- poate Prea Cuvioasa Măicuţă,mama tuturor,o aprinsese pen-
tru sufletele lor.Şi mult timp am stat de vorbă cu ei.Eu am pus la un moment dat

s'a apropiat de perete să ia
mâinile pe umerii lui Spiru Popescu,iar Ghiță Costea
lumânarea.In aceeași clipă dispărură toți și lumânarea nu mai era lo lucul ei.Prinși
de frică,Costea îmi spune să trecem în alt dormitor.Pentru a nu speria pe ceilalți
ne-am culcat îmbrăcați,eu în patul lui Mircea Goga iar el în al lui Toader Tudose.
La un moment dat auzim un vuet puternic,o detunătură teluricǎ,ușa și ferestrele dor-
mitorului se deschid,noi în picioare îngroziți.Defilează în fața noastră și trec prin
ferestre cei 34 de "strigoi" în frunte cu Belgea,Puiu Gârcineanu,Pâsu An-
.toniu,Goga,Traian Clime,Spiru Bujgoli,Boris Tucan și așa toți în șir.Am plâns atunci
și plâng și azi că n'am fost învrednicit să fiu în coloana lor.

..Ațipesc iar,și îmi apare altă coloană,aceea dela Râmnicul Sărat,cu dl Clime,Fur-
dui,Tell,Totu,Simulescu,Bănică Dobre,Serafim,Paul Craja.Dl inginer îmi povestește
cum l-au ciopârțit cu baionetele,când o mână,când un ochi,apoi i-au tăiat nasul și
așa l-au chinuit până și-a dat ultima suflare.Pe trup schilav și ciopârțit au tras
cu pistoalele. Ii văd pe cei din spitalul dela Brașov: pe ing.Ionică,Herghelegiu,Gri-
gore Pihu,Șuman.Toți,bolnavi în ultimul grad.Pihu,supt de boală,numai duh,abia își
duce crucea în mână prin coclaurii din preajma Brașovului până la marginea unei pă-
duri,unde au fost secerați.Herghelegiu,sfârtecat de rafala unei mitraliere,reuși să
fugă în pădure,dar nu putea alerga.S'a urcat pe un stejar bătrân.Dar iată,sbirii din
guvern anunță prin radio și ediții speciale fuga lui și ordonă ori cui îl va găsi
să-l ucidă pe loc,dacă nu vrea să aibă aceeași soartă.Potere de jandarmi și poliție
s'au pus în mișcare.După 3 zile l-au găsit pe creanga stejarului bătrân.Au tras în
el ca în vânat.Corpul dârzului moldovean s'a prăvălit de pe o ramură pe alta..
Gândul îmi sboară și mă duce mai sus,spre munții Ciucului.Ajung la Dumbrăveni.
Văd pe Enache Caranica străfulgerat în pădure,și umbra lui alergând să se încoloneze
în grupul celor 44 în frunte cu figura seraficǎ a lui badea Iordache Nicoară.Camara-
zii erau legați de coate și duși pe valea munților.Călăii trag cu mitralierele insta-
late din timp la o cotitură.La primele rafale,coloana cade în genunchi a rugăciune,
se ridică,și iarăș se pun în mișcare gurile de oțel...

Dragă Directore,aș trece mai departe cu visul meu,care e și al tău și al Vetrei
românești,dar mi-e teamă să nu-ți răpesc din prețiosul spațiu liber.Ți-aș povesti
cum a fost ars de viu în cuptor,la București,Victor Dragomirescu,cumplita moarte a
Nicoletei Nicolescu,cum au fost uciși mult venerați și prețuiți preoți,ca Ștefan Chi-
vu și Ion Secăreanu; cum în fiecare cătun și târg au fost împușcați dela trei la ze-
ce români de viță verde și svârliți în piețe publice.Văd cum trec martirii de ieri
și de azi în batalioane: dela Canal,dela Pitești,Gherla,Aiud,Conele Mari,dela stuful
din Delta Dunării.Cum vezi,dragă Directore,sălbăticiile de azi nu's decât fidelul
epilog al bestialului prolog inaugurat de "democrația" politicienilor noștri de ieri.
Ca șacalii,și astăzi stau la pândă,ca la o eventuală liberare a spațiului carpatic
să adulmece toți Ionii ce li s'ar opune pe plaiul cu gură de rai.Se îngrozesc însă
de teama legiunilor de "strigoi" de ieri și de azi.Din depărtare se aud trâmbițele.
E un imn de slavă ridicat de aceștia către Cel de Sus: Cu noi este Dumnezeu,înțele-
geți neamuri și vă plecați,căci cu noi este Dumnezeu!

Nicolae Bujin

CLOPOTUL de Ion Țolescu

Du-te svon de clopot,du-te
Pe cărări de stea bătute
Ca o umbră care trece
Peste mările cărunte
Fără vânt și fără punte
Spuma valurilor rece.

Liniștit te va primi
Satul alb de lângă vii
Și vor ști doar fulgii mici
Că eu te-am trimis de-aici
Ochii mei acas să-i duci
Să privească prin uluci.

Te-ai fost oprit chiar la ele
Clopot al inimii mele!
Iată din fereastra mică
Plânge-a moarte-o bătrânică..
Bine-i fi știind că-i mama
Că-i știi iia și năframa.

Tot ca și odinioară
Umblă crivățul pe-afară
Și-a deschis ușa la tindă.
Auzi? cântec de colindă..
Lerui Doamne Lerui Ler..
Glasurile cresc spre cer.

Când au răsucit zăvorul
Ea parcă-și vedea feciorul..
Lerui Doamne Lerui Ler..
Și-acum cântecele pier
C'au plecat colindătorii
Cu zăpada și cu norii..

Svon de clopot,cât ai plâns,
Pân'la mine c'a ajuns!

Din volumul
"Arhanghelul Mihail"

&& La a 13-a aniversare a Republicii Populare Române s'a executat,în cadrul cele-
brărilor oficiale dela București,poemul simfonic "Cântarea României" de ovreiul neaoș
Matei Socor.Trebue că freamătă,în mormânt,oasele lui Alecu Russo! Care e situația
bietului popor român se vede și dintr'asta: istoria a fost măsluită de ovreiul Roller,
limba e spurcată de ovreiul Graur,iar întreaga cultură românească e la cheremul ovre-
iului Leonte Răutu.Și se mai miră unii că sunt "așa niște antisemiți" Românii!

&& Scrie "Glasul" lui Hrușciov că,în Muscel,"sute de mii de pomi sunt plantați
acum în gospodăriile colective din Priboeni,Beleți-Negrești,Dobrești,Lerești,etc. -
în afară de pomii pe care fiecare țăran și-i plantează pe lângă casă,astfel ca să
aibă asigurat consumul familiei".Căci în nădejdea gospodăriilor colective...

C A L E N D A R   N A Ț I O N A L

1 Sept.1863: Cuza Vodă predă tuturor unităților militare,pe câmpul dela Cotro-
ceni,noile drapele: ale Principatelor Unite,ale României.
2 Sept.1879: La "I oară după miezul nopții",Veronica Micle scrie lui Eminescu:
"Cât am admirat de mult poezia ta 'Atât de fragedă'.. cât am admirat-o,pot oare să-ți
spun? Tu singur trebuie să o admiri tainic în sufletul tău,și să te închini la pro-
pria-ți creațiune ca însăși ființa pe care o divinizezi în ea.E un sentiment atât de
înalt,atât de curat,atât de adânc - însă adresat unei ființe cu care din nefericire
sau din fericire poate eu nu mă pot nici măsura,nici compara"."Ființa" e cumnata lui
Maiorescu,Mite Kremnitz.Poezia 'Atât de fragedă',împreună cu 'De câte ori,iubito' și
'Rugăciunea unui Dac',apăruse în numărul din 1 Sept.(XII,6) al "Convorbirilor".
2 Sept.1944: S'a sinucis în București baronul Manfred von Killinger.
3 Sept.1819: La ordinul țarului: "Ordonăm funcționarului Alexandru Pușkin,dela mi-
nisterul nostru de externe,să pornească de urgență în Basarabia,la Kișineu și să se
pună la dispoziția generalului guvernator Iuzov",- poetul rus ajunge în exil la Chi-
șinău,de unde va scrie prietenilor săi: "Ce dureros de trist îmi este să trăesc sub
cerul acesta străin.Totul este străin aici.Și oamenii,și natura".In adevăr..
4 Sept.1856: Clarviziunea lui Cavour,într'o scrisoare către ministrul Piemontului
la Londra,Corti,însărcinat să învingă rezistențele Englezilor față de Unirea Princi-
patelor: "Les Roumains forment un obstacle aux tendances de rapprochement qui ani-
ment les différentes branches de la grande famille slave.La nationalité roumaine est
un contrepoids utile à la Turquie,utile à l'Europe et contraire au d'veloppement dan-
gereux du panslavisme... (qui) est un danger non seulement pour la Turquie,mais pour
l'Occident tout entier".
8 Sept.1871: Vasile Conta scrie din Anvers(Belgia),unde studiă,doctorului Anasta-
sie Fătu din Iași: "Vă rog să fiți așa de bun de a trimite d-lui Eminescu caetul ce
cuprinde culegerile mele populare,căci am aflat că are o mare dragoste pentru acest
gen de poezie.L-aș fi trimis direct,dar nu-i cunosc adresa.Pentru singurătatea mea,
departe de căminul și țara pe care o dorese,aceste versuri par o muzică divină,un
balsam alinător de suflete înstrăinate.Cred că-i va face mare plăcere".
9 Sept.1757: Moare,la moșia Marino(Rusia),Maria Cantemir,fata Domnitorului.In Ru-
sia nu s'a putut obișnui.Scriă,prin 1939,fratelui ei Antioh la Londra: "Poate noi
vom vedea cândva patria noastră de odinioară,și în pace vom trăi veacul nostru,fie-
care în felul cum va dori".
12 Sept.1887: Se naște,la Sulina,dirijorul George Georgescu.
13 Sept.1925: Se pune piatra fundamentală la căminul "Râpa Galbenă" din Iași.
14 Sept.1701: Incepe a doua domnie în Moldova a lui Const.Duca,ginerele lui Const.
Brâncoveanu: "era numai cu numele Domn,că-l stăpâneau Muntenii; și pe cine ziceau
Muntenii să-i boierească,pe aceia îi boierea; și ce ziceau Muntenii,aceea făcea".Tot
Neculce scrie: "Dacă'mbrăcă caftan dela Poartă,cu cheltuiala și agiutoriul Muntenilor,
fece iar cheltuială mare.Și cu datoria a domniei cei dintâi neplătită,să'ncărcă de
să feci o somă mare de bani,și'ndatori țara și pe vaci,și pe oi,și pe miere,și pe
ceară,de lua bani dela neguțitori".
15 Sept.1882: Se naște,la Iași,pianistul George Boskof.Moare la Paris,27.VII.1960.
18 Sept.1739: Austriacii restituie Oltenia.
19 Sept.1922: Moare la București compozitorul Ioan A.Scărlătescu.
19 Sept.1934: Filosovieticii Beneș și Titulescu(pe care continuă să-l comemoreze
"România" dela New York!) reușesc să obțină,după multe stăruințe și presiuni,coopta-
rea URSS-ului în Societatea Națiunilor.Mai mult,guvernului moscovit i se asigură,cu
complicitatea unor "democrați",un loc permanent în consiliul Ligii dela Geneva.
21 Sept.1934: Moare Gh.Bogdan-Duică(născut la Brașov,1865).
22 Sept.1683: Sobiețki bate pe Turci la Viena.
24 Sept.1472: La Suceava,nunta lui Ștefan cel Mare cu Maria Comnen de Mangop.
25 Sept.1895: Se inaugurează,în prezența Suveranului,podul "Regele Carol I".
29 Sept.1918: "La 10 ciasuri din zi au fugit Ion Gheorghe Caragia în țara nem-
țească pe la Câmpina".
30 Sept.1890: Moare,la 92 de ani,marele artist Matei Millo.
Oct.1830: Moare de ciumă Dinicu Golescu,autor al "Insemnării a călătoriei mele
Constantin Radovici din Golești,făcută în anul 1824,1825,1826" și publicată la Buda
în 1826: primul jurnal românesc de voiaj.Este tatăl celor patru Golești,fruntași ai
revoluției pașoptiste din Muntenia,pe cari,prin testament,îi legase să învețe: "unul
doftoria,altul matimatica,și doi pravilele și rânduiala ostășească".
1 Oct.1865: Se naște,în Botoșani,Dumitru Evolceanu.Moare la Timișoara,28.VII.1933.
2 Oct.1899: Moare,la București,Anton Bacalbașa(născut la Brăila,1865),autorul lui
"Moș Teacă",colaborator la "Moftul român" al lui Caragiale și la alte publicații.
4 Oct.1871: Vasile Conta scrie doctorului Fătu la Iași: "Am primit azi o scrisoare
foarte măgulitoare dela dl Eminescu din Viena,în care îmi scrie că poeziile trimise
i-au procurat o mare plăcere,după cum prevăzusem.Le-a citit pe nerăsuflate,căci era

și dânsul însetat de graiul dulce,nespus de dulce al țării sale.Vă reproduc continu-
tul: "Mi-ai trimis,d-le Conta,un prieten sincer ca să mă iau în ceasurile lungi și
plicticoase.Au fost o revelație pentru mine "Cântecele basarabene"; multe din ele se
aseamănă cu cele din Moldova de sus; așa!cum aș dori să văd această parte înstrăina-
tă.Cu acest prilej îți trimit fotografia mea,rugându-te să mi-o trimiți pe a d-tale".

5 Oct.1810: Ambasadorul rus Șuvalov afirmă,într'o convorbire cu Metternich,că "Rusia ține să aibă ca hotar Dunărea,dobândind Valahia,Moldova și Basarabia".

7 Oct.1929: Moare George Buzdugan,regent al României între 1927-1929.

8 Oct.1834: Se deschide,în casele din ograda Bărboiului(Iași),Șc.Centrală de fete.

8 Oct.1922: Moare la Cluj scriitorul Vasile Ranta Buticescu.

9 Oct.1647: Se naște,în Caransebeș,Mihail Halici,poet valah.Moare în 1712.

9 Oct.1949: Se înființează,la Buenos Aires,"Comunitatea românească" culturală.

10 Oct.1891: Se naște la Brăila actrița Maria Filotti.

11 Oct.1454: Un hrisov,emis de Petru Aron al Moldovei,semnalează apariția pe pământul românesc a primului "guziar" sârb,Gheorghe: "srbin i pevac".

11/24 Oct.1863: Moare la Brașov,la 47 de ani,Andrei Mureșanu,autorul "Răsunetului"("Deșteaptă-te,Române!").Se născuse la Bistrița,16 Nov.1816,fiu al unui morar de scoarță de argăsit.

12 Oct.1837: Moare la Paris pictorul Louis Dupré.Călătorise în Italia,Grecia,Turcia și Principate.Lui i se datoresc tablourile reprezentând pe Domnul Moldovei Mihail Șuțu,pe Doamna,pe Domnița Elena,cortul Domnului.Născut la Versailles,9 Ian.1789.

12 Oct.1860: Se naște,în com.Zimbru(Arad),Constanța Hodoș.Moare la 13 Apr.1934.

13 Oct.1858: Se naște,la Ploești,Take Ionescu.

14 Oct.1802: Mânăstirea Plumbuita e dărâmată de cutremur.Se reface în 1806.

14 Oct.1834: Alexandru Ghica e învestit,la Constantinopol,Domn al Munteniei.

14 Oct.1845: Se naște,la Viena,Carol Göbl,tipograf bucureștean.Moare la 13.I.1916.

15 Oct.1451: "Vineri,în revărsatul zorilor",Bogdan Vodă,tatăl lui Ștefan cel Mare,e surprins "la sat la Răuseni,din jos de târgul Sucevei",de către fratele său Petru Aron,la o nuntă,și i se taie capul.

16 Oct.1834: Moare Grigore Ghica,fost Domn al Munteniei.Fu îngropat la Colentina.

17 Oct.1858: Se naște,în Dârste(Brașov),Andrei Bârseanu.

18 Oct.1777: E ucis,la Iași,Grigore Ghica al Moldovei.

19 Oct.1869: Se naște,la Soveja(Putna),Simion Mehedinți.

20 Oct.1873: Se naște,la Milcov(R.Sărat),Cincinat Pavelescu.Moare la 30 Nov.1934.

21 Oct.1921: Moare,la Chișinău,folkloristul Tudor Pamfile.Se născuse la 11 Iunie 1883 în comuna Țepu(Tecuci).

21 Oct.1927: Victor Ion Popa e numit director la Teatrul Național din Cernăuți.

25 Oct.1850: Se naște,la Ploești,Grigore Tocilescu.

26 Oct.1632: Lupta dela Plumbuita,între Radu Ilieș și Matei Basarab.

26 Oct.1673: Se naște Dimitrie Cantemir.

26 Oct.1860: Se inaugurează,în prezența Domnitorului Cuza,Universitatea din Iași.

27 Oct.1849: Pleacă cu diligența,"în nuntru",după obiceiul fiilor de boeri,tinerii Vasile Pogor,Miclescu,Porfiriu,Heraclide,Veisa.Ajung la Cracovia,de unde continuă drumul spre Paris.

29 Oct.1688: Murind Șerban Cantacuzino,boerii și vlădicii aleg Domn pe Constantin Brâncoveanu,"că nu era altul obștii mai plăcut decât Măria Sa,nu numai pentru multă vrednicie și înțelepciune ce avea,ci mai vârtos pentru multele blândețe și faceri de bine".Auzind de alegere,Brâncoveanu ezită: "Dar ce-mi trebuie mie domnie,de vreme ce ca un domn sunt la casa mea?"

28 Oct.312: Lupta dela Ponte Milvio(Roma),între Constantin și Maxențiu.

Nov.1808: Napoleon,către ambasadorul Sebastiani: "Rușii sunt tătuți și isgoniți.. Trebue ca Hospodarii aleși de Poartă să fie ropuși,iar partizanii Rușilor isgoniți.. Sunteți autorizat să semnați un tratat secret ofensiv și defensiv,prin care eu garantez Porții integritatea provinciilor Moldova și Valahia".

1 Nov.1960: Moare la Iași,după 7 ani de închisoare,arhitectul George Cantacuzino.

2 Nov.1854: Moare,la București,Anton Pann,fost paracliser,cântăreț,tipograf,profesor,fabulist.Pe crucea dela groapa sa,în curtea bisericii Lucaciu,e următorul epitaf,compus de el însuș:

Aici s'a mutat cu jale	Acum mâna-i încetează,	Implinindu-și datoria
In cel mai din urmă an,	Ce la scris morec ședea;	Și talantul ne'ngropând
Cel ce în cărțile sale	Nopți întregi nu mai lucrează	Ș'a făcut călătoria
Se supt scrie Anton Pann.	La lumină cărți să dea.	Dând altor în lume rând.

4 Nov.1829: Simion Bărnuțiu,profesor de sintaxă la gimnaziul din Blaj.

7 Nov.1869: Apare la București,în Calea Moșilor,"Svoboda",foaie a refugiaților bulgari,redactată de Ljuben Karavelov.La 2 Ian.1869 iese și un adaos în românește,cu titlul "Libertatea".Ultimul număr apare la 25 Nov.1872.In nr din 19 Nov.1869: "Dacă am fi trăit într'un alt principat,care nu permite omului să lucreze,să gândească sau să vorbească după cum îi este voia,atunci ar fi fost altminterea,dar noi trăim în-

tr'un stat care poate să se numească o a doua Elveție.România,potrivit Constituției sale liberale,permite tuturor națiunilor,fără deosebire,să se desvolte liber,să se instruiască și să lucreze fără nicio piedică; cu un cuvânt,România e o țară care și-a propus deviza: Libertate și Instrucție. ..Noi vedem că guvernul român nu numai că ne dă deplină libertate ca să instruim în bulgărește pe Bulgarii de aici,dar ne și ajută,pe cât îl lasă puterile,în încercările noastre"...

8 Nov.1822: E decapitat,în piața Fanarului,fostul caimacan Constantin Negri,pentru că "ar fi trădat interesele Porții".

12 Nov.1569: Moare,la Iași,Doamna Ruxanda,soția lui Alexandru Lăpușneanu.A fost îngropată la mânăstirea Slatina.

14 Nov.1848: Se naște,la Cernăuți,Zamfir C.Arbure,ziarist și scriitor.Moare 1933.

15 Nov.1845: S'a născut la Cahul(Basarabia),fiu de preot,Vasile Conta.

21 Nov.1887: Moare,la 57 ani,Petre Ispirescu.

24 Nov.1896: Se inaugurează,la Iași,Teatrul Național.

27 Nov.1885: Nașterea lui Liviu Rebreanu.

27 Nov.1888: Moare în Aschaffenburg(Bavaria) medicul german,de origină cehă,Iacob Cihac,fost,între 1825-1850,șef al spitalului militar din Iași,unde,la 1834,a înființat prima societate de medici și naturaliști români.Membru onorar al Academiei Române.

28 Nov.1894: Primul tramvai electric în București.In acea zi s'a călătorit gratis.

30 Nov.1897: Moare Miron Pompiliu,junimist,născut în 1847 la Ștei(Bihor).

3 Dec.1954: S'a stins din viață,la Paris,Maricara Ventura.

4 Dec.1883: Se naște,la Călugăreni,N.Cartojan.Moare la 19/20 Dec.1944.

4 Dec.1890: Moare,la Oravița,avocatul Simion Mangiuca,folklorist.A publicat în Familia,Concordia,Albina,etc.Se născuse la 2 Sept.1831 în Broșteni(Caraș).

4 Dec.1902: Moare Ion Rațiu,în Sibiu.

6 Dec.1888: Se naște,în Boureni(Dolj),învățătorul folklorist N.I.Dumitrașcu.

7 Dec.1912: Moare la Brașov luptătorul memorandist Eugen Brote,născut la Rășinari.

8 Dec.1515: Bogdan Vodă dă Episcopiei de Rădăuți 800 zloți tătărești,pt pomeniri.

10 și 15 Dec.1817: Au fost aprobate cursurile lui Gheorghe Lazăr,ce urmau să se țină în niște chilii dela mânăstirea Sf.Sava.Eforia școlară era compusă din Grigore Ghica,Iordache Golescu,Alex.Filipescu,mitropolitul Nectarie,postelnicul Al.Mavrocordat și logofătul C.Bălăceanu.

10 Dec.1867: S'a născut,la Botoșani,Grigore Antipa.A întemeiat Muzeul de Istorie naturală din București,a organizat Serviciul Pescăriilor din România.

12 Dec.1823: S'a născut,la Slatina,Petre Aurelian,economist și om politic.

12 Dec.1895: Artistul Coquelin Cadet dela Comedia Franceză din Paris dă prima reprezentație la Iași,jucând "Avarul".

13 Dec.1949: Un pluton de execuție comunist asasinează trei patrioți români: pe lt.col.Dan Teturian,maiorul Eliade și Marcel Emilian.

17 Dec.1857: Se naște,în Elveția,Léon Bachelin,profesor la Sf.Sava.

18 Dec.1846: Moare,la mânăstirea Slatina,mitropolitul Veniamin Costache."Bani i s'au găsit trei firfirici numai,toată averea,iar cărți bisericești și tălmăciri a sale,mulțimi".Scrie în testamentul său: "Fiindcă nu am avut nici avere sau bani din care să se poată întâmpina grijele trebuitoare,după rânduiala bisericei,pentru mult păcătosul meu suflet,las asupra fiului meu Meletie Istrate ceasornicul din sân ce-l am lângă mine,de aur cu două lanțuri iarăși de aur".Notează Costachi Conachi cu acest prilej: "Plânsetili și vaietele săracilor au fost atâta încât spun că de piatră inimă să fi fost,s'ar fi muet; jidovii săraci au năvălit și intrat în biserică sărutându-i năselia"...

19 Dec.1912: Moartea lui Spiru Haret.

21 Dec.1596: Se naște Petru Movilă,fiul lui Simion.Ajunge mitropolit al Kievului.

21 Dec.1861: Nașterea ziaristului Constantin Mille.Moare în 1927.

22 Dec.1846: Franz Liszt dă primul său concert în București,în sala Momolo.

22 Dec.1911: Moare Gherasim Timuș,episcop de Argeș.

24 Dec.1558: Moare la Râmnicu-Vâlcea,după 4 ani de domnie,Pătrașcu cel Bun.

24 Dec.1824: Se naște,la Lugoj,Vasile Maniu.Moare la București,9 Martie 1901.

24 Dec.1854: Nașterea artistei Aristița Romanescu.Moare în 1918.

25 Dec.1817: Se naște,în București,Ion Ghica.Moare la moșia din Ghergani,22.IV.1897.

25 Dec.1873: La Constantinopol,unde tatăl său era ministrul României,se naște mons. Vladimir Ghica.Moare la Jilava,16 Ian.1954.

25 Dec.1885: Moartea lui Grigore Alexandrescu.

27 Dec.1959: Moare la București,actorul Ion Manolescu,născut la Breaza,2 Mart 1881.

29 Dec.1863: Se naște,la Mânerău(Arad),compozitorul Ion Vidu.Moare în 1931.

åå S'a lăudat Gheorghiu-Dej,la congresul slugilor moscovite din București,că,în Reperea,"s'a pus capăt pentru totdeauna exploatării omului de către om"; astăzi,Românii sunt exploatați de monștrul sovietic.

åå Se laudă "Bire" că începe noul an "n "haină nouă"; și.., năravurile?...

C O L I N D de D.Em.Popa

Bună seara copilași,
Dragii taichii îngerași!..
Tii!.. In fine vă găsi,
Ce păți până veni!..
Că-i lung drumul dela cer,
Prin nămeți,prin ploi și ger.
D'apoi mult v'am căutat,
Tot pământu'n lung și'n lat!
Credeam c'am să vă găsesc
Pe pământul românesc.
Și doar,îngerii mi-au spus,
Când am plecat ieri de Sus,
Că voi sunteți prin Apus.
Dar vedeți,ce să vă spun,
Am pățit multe pe drum!..
Mi-au spus să iau seama bine,
Să nu mă muște vreun câine!
Așa ceva nu păți,
Ori de câte ori venì
Să vă aduc jucării;
Cățelușii's drăgălași,
Ei iubesc pe copilași
Și nici unul nu-i nebun
Să muște pe Moș Crăciun.
Dar acum,de data asta,
Era sa pătesc năpasta!..
Rușii vrut-au ori și cum
Să mă oprească din drum,
Și-au trimis în calea mea,
Arz'o focul,o cățea!..
O cățea'ncârlionțată,
Inflorată și colțată
Și cu coada'ncârligată,

Bat-o Dumnezeu s'o bată!..
La'nceput eu am crezut
Că e vreun cățel pierdut,
Și dau să vorbesc cu ea,
Ea la mine mârâia!..
Dau să plec,să-mi văd de drum,
Nu mă lasă nici de cum!
Dau să trec pe lângă ea,
Ea s'aține'n calea mea.
Hai s'o iau cu binișorul,
Ca să-i tacă botișorul, -
Dar lătra ca o nebună,
Cum latră câinii la lună.
Dacă văzui și văzui
Că altă scăpare nu-i,
Pusei mâna pe ciomag
Și mi-o mângâiai cu drag!
Una-i dădui peste bot,
Că o amuți de tot.
Să mai facă pe neroada
Mânca-i-ar stăpân-su coada!..
Că-l mai las ce l-oi lăsa
Până ce m'oi mânia..
Și-o să pată,drept vă spui,
Ce-a pățit cățeaua lui!..
....
Dar cățeaua cea'nflorată
Cu dar mare e'nzestrată!..
Numai ce rânji odată,
Că sperie lumea toată,
Și mi-i puse pe picioare,
Vindecându-i de lingoare,
Pe viteazul Eisenhower
Și'nțeleptul Adenauer,

Ce,agățându-se la cer,
Strigau: Doamne,Lerui-Ler!
Și fugiră,cum se spune,
Inspre soarele-apune,
Și ca steaua Magilor
Mergeau înaintea lor
Sputnicele rușilor,
Fala bolșevicilor,
Conducându-i,cum s'a scris,
Intr'o clipă la Paris,
Unde mi s'au adunat
Și cu alți bărbați de stat
Mai marii zilei de ieri,
Toți-"puteri" fără puteri,
Să mai cate vreun tain
Șarpelui dela Kremlin..
....
Uite-așa păți,și-atunci
O luai prin văi și lunci,
Peste munți și peste mare,
Cu bocceaua la spinare,
Că mă rodea bucuria
Să văd iarăș România,
Lângă foc să vă găsesc,
Să viu să vă dăruesc.
Și pornì așa'ntr'un iureș
Din Banat la Maramureș,
Dela Tisa pân'la Nistru,
Dela Ceremuș la Istru,
Dela Varna la Carei, -
Dar ce-am văzut,dragii mei,
Nici nu pot să povestesc,
Despre chinul românesc!...

Vântul vremurilor urlă pe deasupra fagilor,
Steaua nu mai luminează lungul drum al Magilor.
Chiar și fânul azi lipsește dela ieslea boilor,
Nici cavalul nu se'ngână cu talanga oilor!
Păstorii nu aduc daruri din prisosul stânelor,
Nici Făt-Frumos nu mai este,nici Crăiasa zânelor!
Bucurii nu se revarsă peste culmea dealurilor,
Marea geme ca turbată de furia valurilor!
Neaua a'ngropat cu totul dorul năzuințelor,
Doar din cripte iese'n tunet blestemul părinților!
De sub veacuri se ridică gândul voevozilor,
La ferești nu mai răsună cântecul irozilor.
La icoane'ncet se lasă frunțile măicuțelor,
Lacrimi calde se revarsă'n dorul dispăruților.
Crivățul vrea să oprească purpuriul zorilor,
Gerul construește'n grabă pod năvălitorilor!..
Din cădelnițì se ridică fumul sfânt al schiturilor,
Tancuri grele-aduc în goană spaima răsăriturilor!
In ograzi răspândesc moartea spadele cazacilor,
Nu mai e un drob de pâine pe masa săracilor!
Se usucă frunze'n codru de plaga omizilor,
Ard livezile bătrâne de focul cerchizilor!
Din colibe dispărut-a chipul Cosânzenelor,
Se învolbură'n ecouri urletul hienelor!
De prin hăuri se aude clănțănitul dinților,
Pruncul Sfânt nu mai zâmbește Osanalei sfinților!
Și se lasă peste sate plumbul greu al norilor,
Amuțind pe totdeauna veselia horelor!...

Când văzui atâta pară
Ce domnește peste țară,
Unde bietul românaș
A ajuns din nou clăcaș,
Uite,plecai necăjit,
Incoace spre Asfințit,

Și'nsfârșit că v'am găsit!
....
Bine v'am găst sănătoși,
Dragii taichii Feți-Frumoși
Și Ilene Cosânzene
Cu surâsuri din poene,

Din poenile carpate,
Cu miresme'mbălsămate.
Știu că m'așteptați cu dor,
Ca din ceruri să cobor
Și să vin pe ne-așteptate
Cu bocceaua-mi plină'n spate,

Cum o fac de-atâtea veacuri
Făr'să țiu seama de fleacuri,
De năzbâtiile lumești,
Americano - rusești.
Că deabia aștept Crăciunul,
Să-mi iau toiagul și drumul.
Fie geruri,fie ploi,
Eu tot viu cu drag la voi.
Fie neauă,fie vânt,
Eu tot mă țiu de cuvânt.
Cât îi cerul și pământul,
Tot am să-mi țin legământul.
Deși vremile sunt grele
La bătrânețile mele.
Dar n'am să mă las deloc,
Trec prin apă,trec prin foc,
Oricât ar fi de prăpăd,
Eu tot vin ca să vă văd.
Pe vremuri,mi-era ușor,
Să-mi luam drumu'ncetișor,
Dar de vreo trei ani încoace,
Tot cu dracu am de-aface,
Mi'ncurcă drumul și pace,
Bată-l crucea sfântului,
C'a pus viermii lutului
Să se ia mai dragul meu
La harță cu Dumnezeu,
Și,netrebnici cum ei sânt,-
Nesocotind pe Cel Sfânt
Trag în lună,trag în soare
Și'n stelele lucitoare.
Ba mai știți voi una bună
C'a ajuns Hrușciov în lună,
Și ascuns pe după ea
Ca un purec pe-o cățea,
Râde de Americani,
Care,ca niște plăvani -
După ce i-au dat secretul
Cum s'o facă pe șiretul,
Au devenit,ei,Yankeii,
Buni și blânzi ca mielușeii,
Și nu știu ce să mai facă,
S'au lăsat dați în tărbacă
Numai ca pe plac să-i facă.
Văzându-i că sunt mișei,
Ii bagă groaza în ei,
Și-i ținù'ntr'o'njurătură
Chiar la ei în bătătură.
Ba,au dat pungașului
Cheile orașului -
De-acuma nici că-i mai pasă,
Intră ca la el acasă;
Vai de bietul lor cojoc,
Cum își bate Hrușciov joc!
Că de-al vostru,ce să spun,
L-a prăjit ca pe tutun.
Au mai dat dementului
Cheia Occidentului.
De-l auzeà că tușeà
Eisenhower îngălbeneà;
Doar mișcă puțin urechea
C'Eisenhower dădea strechea
Și striga'ncolo și'ncoace
Că vrea pace și iar pace.
Se sbură din loc în loc,
C'un măslin întreg în cioc,
Și mi-o luă așa dearândul,
Tot pământul cu colindul,
Crezând el că-i mai cuminte

Să mi-o ia mie 'nainte.
Ca un mag de prin povești
Imi cânta pe la ferești:
Un crai dela Washington
Cu ceas la brâu și palton,
Cerând voie la Kremlin
Craiului celui hain, -
Apucând spre răsărit,
Cu steaua-a călătorit,
Și-a mers el drept înainte
La Râm,la Sfântul Părinte,
Cerând binecuvântare
Și să-i dea ce dânsul n'are..
Că dacă ar fi avut
N'ar fi făcut ce-a făcut,
Să dea lumea la Berlin
Câinelui dela Kremlin.
Și de-acl,încredințat
C'a fost binecuvântat,
Spre Persida a plecat,
Să vadă cu ochii săi,
Care sunt acele căi
Pe care odinioară
Plecau craii,bunăoară..
Și-au mers după cum citim
Până la Ierusalim.
Ce-a mai fost,o știți voi bine
Mult mai frumos decât mine..
....
Și așa,Ică nătângul
Opt ani tot călcă cu stângul,
Că l-au dus de nas nerozii,
Saltimbancii și irozii.
Văzù cum vine pârjolul,
Gata să-i ardă ocolul,
Și-l lăsă să se întindă,
Tot pământul să-l cuprindă.
Occidentul dormitează,
Dar Nichita orhestrează,
Și-l vezi pe Ferhat Abas
Cum trage la contrabas;
Burghiba,Mulay Hasan,
Se țin de brâu cu Ivan;
Castro și el mormolocu
Vrea să'nvețe cazaciocu;
Sus,pe muntele Sinai,
Naser îi zice din nai,
Să-l audă Ciu En Lay;
Mai la vale Pandit Nehru
Mi-o face pe pișicheru;
Hamerskăld se dă de-a tumba
Cu Mobutu și Lumumba.
Să vedeți cum fac avere
Trustur'le de frigidere:
Congo,fosta colonie,
Devenì măcelărie
Și,cu toată demnitatea,
Își serbează libertatea
După legea strămoșească,
Tot cu carne omenească..
Nădejdea-i în Cel de Sus,
Ce-așteptați dela Apus?
Nu el care v'a vândut
Slugilor lui Belzebut?
Și-apoi ia priviți la ei,
Dragii taichii prichindei,
Că nu știu ce să mai facă
Când Krușev mi-i dă'n tărbacă;
Sbiară,geme,mi se frământă,

Și toți joacă cum el cântă.
Ați văzut că la Paris
Nimenea n'a zis nici pis?
Beștelì pe bietul Ică
De făcù pe el de frică,
Și-ar fi mers și mai departe
De nu-i ținea De Gaulle parte.
Dar n'a fost deajuns atâta,
Că-și luă gluga și bâta
Și pornì încetinel
După Ică frumușel,
Și-acasă la el,năucu,
Bătù'n masă cu papucu!
De-l îndemnà necuratu,
Ce n'ar fi făcut spurcatu?
Iar Apusul cumințit,
Toate le-ar fi înghițit,
Cum înghit de-o vreme'ncoace
Tot ce lui Krușov nu-i place..
Inghit tot și tac chitic,
Zicând.. "Das ist Politik"!
Dar politica e bună
După roadele ce-adună:
Semeni vânt,culegi furtună!
....
A fost odată,a fost cândva,
'Ntr'o țară mândră,undeva,
Adus de-o diavolească mână
Și pripășit într'o fântână,
Un îngrozitor balaur,
Ce gemea tare ca un taur
Și din nări vărsa văpăi,
Pârjolind dealuri și văi.
Ca să n'ardă țara toată,
Lumea era obligată
Tot în fiecare seară
Să jertfească o fecioară;
Că,în setea lui turbată,
Sorbea doar sânge de fată.
Până ce 'ntr'o bună zi
Făt-Frumos pe-acì sosì
Și cu paloșu-i tăios
Ii dădù glavele jos,
Căci balaurul avea
Nouă capete sadea.
Hei,dragii moșului dragi,
Cu gândul la cei trei magi -
Ce vă spun eu știți că este,
Ia,un basm sau o poveste,
Dar povestea asta toată
Pentru voi e-adevărată..
Și-așteptați pe Făt-Frumos
Să apară iar voios.
Mulți credeau ca Eisenhower
Să omoare cel balaur,
Dar Făt-Frumos,ce să zic,
Era tânăr și voinic
Și se lupta ca un leu,
Pentru Neam și Dumnezeu;
Avea spadă'n mâna dreaptă
Și cu crucea în cealaltă -
El n'alerga peste tot
Să se pupe bot în bot
Cu balaurul spurcat,
Îndrăcit și blestemat. -
Ci vroia să se întindă,
Tot pământul să cuprindă
Legea sfântă creștinească,
Dragostea dumnezeiască.

Nu ca cei cari la Yalta,
Cavaleri sfinţiţi la Malta,
Aduseră pân'la Rin
Căpcăunul din Kremlin...
Moartea şi singurătatea,
Ingrozind creştinătatea..
....
Uf! că-i greu să fii bătrân,
Nu mai ţii,taică,la drum!
Voi s'ajungeţi oameni mari,
Cărturari şi ghinărari,
Şi să faceţi să'nţeleagă
Lumea toată,lumea'ntreagă,
De păcatul ce-au făcut
Acei cari v'au vândut,
Ce v'au dat pe veresie,
Printr'un petec de hârtie,
La Yalta şi Teheran,
Adepţilor lui Satan.
Azi plâng şi ei taică,ştiu,
Dar mă tem că-i cam târziu,
Când ruşii duc peste tot
Hoitul unui câine mort,
Şi-l poartă din ceas în ceas
Occidentului sub nas....
....
Voi să vă gândiţi mereu
La Neam şi la Dumnezeu!
Chiar de staţi printre streini,
Nu uitaţi să fiţi Români!
Şi să faceţi să'nflorească
Dulcea limbă românească
Şi credinţa strămoşească!
Vă rugaţi neocontenit
Pentru cei ce s'au jertfit
Punând pieptul stăvilar
Tot puhoiului barbar,
Graniţă creştinilor
In calea păgânilor.
Să trimitem astă seară
Gândul nostru înspre ţară,
Unde nu e sărbătoare,
Ci doar neagră închisoare!
Unde nu mai e colindă,
Şi nici busuioc la grindă!
Şi,gândindu-ne la ei,
Dragii taichii prichindei,
Hai să mai cântăm odată
"O,ce veste minunată!" -
Şi apoi să ne grăbim,
Ce-am adus,să împărţim!..

&& TRANSILVANIA a fost,dela 1000 înainte de Cristos şi până la transformarea ei în provincie romană,la 107 după,inima regatului dac,iar de-acum şi până la retragerea de către Aurelian a legiunilor,la 272,bastionul central al Daciei romane.Până pe la anul 1000,sub barbari,aci fu centrul principal de formaţie a neamului românesc.Nume rămase până astăzi,ca Abrud(Abritus),Turda(Turidava),atestă continuitatea elementului romanizat.De-acum până pe la 1200 se semnalează luptele voevozilor locali(Gelu,Ploscânea,Glad,Menumorut) cu năvălitorii unguri,cari ies biruitori: Transilvania rămâne dependentă de Ungaria,dar autonomă.După revolta ţărănească din 1437,se constitue aci "Unio Trium Nationum",cu excluderea Românilor dela orice drepturi.Infrângerea dela Mohacs,1526,transformând Ungaria în paşalâc,Transilvania rămâne până la 1699 -cu excepţia scurtei perioade 1599-1601,când,sub Mihai Viteazu,se uneşte cu celelalte ţări române- principat tributar Turcilor,ca Moldova şi Muntenia...

La pestriţătura naţională se adaogă cea religioasă,mărită de Reformă: Saşii devin luterani,nobilii maghiari se împart între calvini şi unitari,Secuii rămân catolici,Românii ortodocşi: dela 1571 puterea politică rămâne de fapt celor 4 confesiuni recunoscute,- Românii,ca ortodocşi,fiind iarăş excluşi.Intre 1699-1718,Austria cucereşte Ungaria şi o parte din Serbia şi moşteneşte dela ultimul prinţ legitim,Mihail Apaffy II,Transilvania,care rămâne însă autonomă,cu guvernul şi dieta sa,complet separată de Ungaria: împăratul ia şi titlul de Mare Prinţ al Transilvaniei.Este epoca în care are loc şi unirea unei părţi din Românii ardeleni cu Roma.

La 1867,după pierderea războiului cu Prusia,Austria se scindează în două ţări unite prin coroană,împăratul luând şi titlul de rege al Ungariei; Ardealul e anexat acesteia,şi se intensifică opera de maghiarizare prin şcoli,biserici,schimbarea numelor; începe deasemeni colonizarea de unguri pentru crearea unui coridor spre Secuime. In administraţie,natural,limba maghiară.Recensământul din 1910 da totuş,numai pentru Ungaria propriu zisă,şi cu toate samavolniciile cu care s'a făcut, 10.050.948 unguri, faţă de 10.835.535 ne unguri: 48% faţă de 52%! In Transilvania,acelaş recensământ,samavolnic,ajunge totuş să dea 2.829.454 Români(53.8%), 1.661.805 unguri(26.7%),564.789 nemţi(10.8%): avea dreptate Tisza să afirme,de Români,că "între toate rasele din Ungaria,în pieptul lor bate cu mai mare putere conştiinţa naţională".După numărul lor, Românii ar fi avut drept la 60-70 deputaţi; la alegerile din 1906 abia reuşesc însă să aibă 14,iar la cele din 1910 coboară chiar la 5! In această epocă mulţi Români ardeleni îşi părăsesc vetrele,plecând în America.

- Suprafaţa Transilvaniei e de 102.282 km p.Platoul ei se află la 6-700 metri deasupra mării.Populaţia atingea,în 1930,cifra de 5.548.363 locuitori.Statistica din 1940 găsea 3.449.541 Români(53.8%),1.430.868 unguri(24.2%),560.777 nemţi(9.5%),187.812 evrei(3.2%),însă mulţi evrei au umflat cifra maghiară,declarându-se unguri.

- România Mare avea o suprafaţă de 295.049 km p.,cu 3.400,5 km de graniţă,dintre care 454,6 frontieră maritimă.După ultimul război,pierzând Basarabia(44.422 km p.,cu 2.864.402 locuitori),nordul Bucovinei(6.340 km p.,cu 545.267 locuitori) şi Cadrilaterul(6.921 km p.,cu 362.874 locuitori),suprafaţa României a rămas de 237.366 km p., cu 3.600 km de graniţă,dintre cari 227,5 km de litoral.-

&& Mentionând vizita ce regina Angliei şi prinţul consort vor face-o la Roma în luna Mai,"Vers l'Avenir"(Namur,16 Sept.60) scrie că o audienţă la Papa prezintă dificultăţi "din cauza admiterii prinţului Filip,în 1952,în rândurile francmasoneriei"..

&& Sportivii români au obtinut la Olimpiada dela Roma 3 medalii de aur,1 de argint şi 6 de bronz,clasând România a 10-a printre cele 84 de ţări participante.-

&& Un oarecare Z.I.Op.,din Brazilia,poartă corespondenţă asiduă cu "Glasul" din Pankov,cu care.. mereu e de acord.Numai că.. nu se întoarce'n ţară: de ce,oare?...

GÂNDURI NAIVE CU PRILEJUL CRĂCIUNULUI 1960

Aniversarea naşterii Pruncului dumnezeesc e totdeauna prilej de bucurie şi speranţă.Desigur că nu-i vorba de trecătoarele aspiraţii şi satisfacţii întâlnite şi spulberate la tot pasul,ci de bucuria şi speranţa vestite în umilul sălaş din Betleem de Cel care s'a făcut om ca să aducă omenirii calea,adevărul şi viaţa spre adevărata pace,spre împăcarea cu Dumnezeu.Câtă simplitate în dragostea neţărmurită cu care Tatăl ceresc şi-a trimis Fiul în lume pentru a o scoate din lesna orgoliului şi slăbiciunii omeneşti: o dragoste pentru toţi oamenii,pentru cei buni şi răi,pentru cei desăvârşiţi sau mai puţin desăvârşiţi,pentru cei "puri" şi "impuri".Şi cât de departe suntem încă de această dragoste nemăsurată şi necondiţionată.Cât de greu ni se pare să iubim pe cei ce greşesc faţă de noi şi mai ales pe cei a căror trufie ni se pare cu atât mai luciferică,mai de neiertat,cu cât ea ne stinghereşte în manifestarea propriei noastre trufii!

Şi totuş,în fiecare an,peste toată lumea,steaua magilor continuă să-şi reverse razele binefăcătoare cu o dumnezeiască dărnicie.Peste încătuşata ţară sau peste tristele(dar uneori comodele) cărări ale pribegiei,în întunecoasele temniţe,în lagărele de exterminare ,în familiile îndurerate,însângerate sau îndoliate de cnutul celor fără Dumnezeu;lumina stelei călăuzitoare pătrunde în colţurile cele mai ascunse.In inima fiecăruia încolţeşte sâmburele dragostei dumnezeieşti,căci în fiecare om dragostea nu aşteaptă decât prilejul de a ieşi la lumină,de a creşte împreună cu dragostea celorlalţi.Oamenii simt sau înţeleg,mai mult sau mai puţin,semnificaţia acestei taine minunate,se opresc,încearcă să se desprindă din vâltoarea vieţii,trăiesc câteva clipe în farmecul acestei minuni,şi reîncep,uneori cu noi forţe,drumul întortochiat al vieţii de toate zilele,drum pe care fiecare trebuie să-l străbată pentru a se împăca cu Dumnezeu.Acest drum pare greu,foarte greu,atât de greu încât adesea pare croit pe măsura sfinţilor şi martirilor.Pe acest drum,unii par a avea conştiinţa că reuşesc să urmeze fără încetare calea luminată de pilda şi învăţătura Mântuitorului.Alţii încearcă să se apropie cât mai mult de această cale.Sunt şi din cei,poate cei mai mulţi,cări,descurajaţi de propriile lor slăbiciuni şi mai ales de.. slăbiciunile celorlalţi,se lasă duşi de valurile vieţii de toate zilele; valuri create tot de oameni,de ceeace fiecare poate da în această viaţă: dragoste şi ură,umilinţă şi trufie,căldură şi răceală.Dar unde-i omul care urând,sfidând sau dispreţuind,nu ar vrea să iubească şi să fie iubit,să înţeleagă şi să fie înţeles,să-şi mărturisească durerile şi bucuriile,greşelile şi succesele,să fie demn de mărturisirea celorlalţi? In fond,ura,răceala,trufia şi dispreţul faţă de ceilalţi vin mai mult din slăbiciune decât din răutate sau din cine ştie ce "tărie bărbătească"! Prin însăşi natura lui umano-divină,omul simte o imensă nevoie de a iubi,de a comunica,de a mărturisi,de a se înţelege pe sine însuş cu ajutorul celorlalţi,de a înţelege şi ajuta pe cât mai mulţi din semenii lui.Dar cei mai mulţi nu-şi manifestă aceste nevoi sufleteşti din teamă: teama de a nu fi ridiculizaţi,trataţi de sentimentali(deci.. slabi) teama de a nu fi judecaţi şi loviţi atunci când ei cer să fie ajutaţi,teama de a nu fi coborîţi depe piedestalul pe care i-au ridicat propriile lor calităţi,împrejurările sau imaginaţia celorlalţi.In ultimă analiză,mulţi nu îndrăsnesc să se poarte faţă de semenii lor aşa cum le-ar dicta propria lor inimă şi pilda Mântuitorului.din teama de a mărturisi limita puterilor omeneşti.Cu alte cuvinte,mici şi mari,mai desăvârşiţi şi mai puţin desăvârşiţi,oamenii ascund adesea adevărul,adică mint,din teama de judecata oamenilor,uitând teama de Dumnezeu.

Teama de adevăr fiind una din trăsăturile predominante ale vremurilor noastre, mesagiul pe care Sfântul Părinte Ioan al XXIII-lea l-a trimis lumii întregi,cu prilejul Crăciunului 1960,capătă o semnificaţie deosebită."Parabolele lui Isus Cristos - reaminteşte Sfântul Părinte- pun pe fiecare om în faţa responsabilităţii sale: este vorba de a accepta sau a respinge adevărul"- invitând pe fiecare cu o puternică forţă de convingere,să rămână pe calea adevărului".Dar unde-i adevărul în eforturile oamenilor de a se desăvârşi pe ei înşişi şi de a transforma lumea în lumina Adevărului întruchipat de Isus Cristos? Iată o întrebare pe cât de tulburătoare pentru conştiinţa fiecărui creştin,pe atât de simplificată în viaţa de toate zilele unde fiecare,obligat să răspundă la fiece pas,prin cele mai neînsemnate atitudini,riscă acea să confunde propriul său "adevăr" cu Adevărul Mântuitorului.Din fericire,afirmând necesitatea de a mărturisi adevărul,Sfântul Părinte începe prin a recunoaşte greşelile lumii occidentale(în frunte deci cu reprezentanţii Bisericii Catolice),şi responsabilitatea ei în impasul în care se găseşte astăzi întreaga omenire: "Noi suntem toţii -spune El- răspunzători de populaţiile subalimentate".

In acelaş timp,Prea Fericitul Patriarh Atenagora al Constantinopolului -a cărui origină româno-pindeană l-ar putea ajuta să înţeleagă mai uşor drama popoarelor subjugate(în numele satanei sau "in numele Crucii",sclavia e tot atât de odioasă)- recunoaşte că în ce priveşte îndurerata despărţire a Bisericii lui Cristos,"responsabilitatea revine întregii Biserici universale care,dacă era unită şi nu divizată,ar fi exercitat o mai mare influenţă asupra destinului şi viitorului Neamurilor".

Pe calea deschisă de Sfântul Părinte și de Patriarhul Ecumenic,se poate continua cu mult folos.Printre altele,se poate reaminti că dealungul veacurilor,marii și micii reprezentanți ai Bisericii creștine,clerici sau mireni,au căzut adesea în păcatul setei de putere: uitând misiunea lor esențială,aceea de a lumină și înălța sufletele oamenilor și ambianța spirituală a neamurilor,ei s'au preocupat mai mult de organizarea politică a lumii,într'un spirit ce nu izvora întotdeauna din învățătura evanghelică.In aceste condiții,comunismul,ca cea mai eficace metodă de a înteți și folosi neajunsurile unei societăți în plină evoluție,pe căi și în scopuri ce tind să transforme toate neamurile într'o imensă masă de roboți,apare ca un păcat indiscutabil al celor ce au lucrat și continuă să lucreze în numele și nu în spiritul lui Cristos.Este adevărat că popoarele creștine aveau încă rezervele lor de credință și de speranță,și că,cel puțin până la sfârșitul celui de-al doilea război mondial,bolșevismul nu putuse pătrunde decât în Rusia.Iar aici,tot cu ajutorul creștinilor,adică prin despotismul ierarhiei bisericești sau prin slugărnicia sa față de puterea politică,și mai ales prin exaltarea unei anumite inteligenții care,confundând mesianismul social cu mesianismul spiritual,și pe amândouă cu imperialismul slav,a favorizat în mare măsură victoria bolșevismului.Această lecție a servit și putea servi și mai mult tuturor popoarelor.

Din păcate,Neamul Românesc se găsește astăzi sub comuniști nu pentrucă elitele sale nu ar fi găsit adevărata cale: această cale a fost,dimpotrivă,croită și cimentată cu sângele și suferințele a tot ceeace Neamul nostru a putut da mai bun.Ci,pentrucă el a fost vândut -pe un preț de nimic- tocmai de unele puteri occidentale,deci creștine,întru apărarea cărora Neamul Românesc a fost și putea fi încă unul din bastioanele cele mai puternice contra comunismului.La aceste adevăruri,trebuiește adăogat un altul,mai puțin "vizibil",dar poate cel mai important: lumea zisă liberă,în frunte cu cei ce au făcut târgul dela Yalta,datorează propria sa existență în libertate nu atât forțelor sale morale și materiale cât rezistenței mute dar aproape de netrecut pe care comunismul o întâmpină în țările pe care le-a ocupat.Astfel,popoarele afro-asiatice,care își pot împlini visul independenței naționale, -ajungând uneori,ca Pandit Nehru,să considere că popoarele ocupate de comuniști se bucură de toate libertățile-, cei cari vor să consacre târgul dela Yalta printr'un dialog între "reprezentanții" și nu între comunitățile celor două tabere,- considerând adesea că dincolo de cortina de fer ar fi o lume comunistă și nu neamuri subjugate de o minoritate ce nu are nimic comun cu aspirațiile fiecărui neam-,pe scurt,întreaga lume care nu-i încă ocupată de comunism,trăiește mai ales datorită rezistenței poporului rus și a celorlalte popoare care nu se lasă transformate într'o masă amorfă de roboți.Cu alte cuvinte,oamenii de dincoace de cortina de fier pot încă vorbi de libertatea și demnitatea persoanei umane,pentrucă sutele de milioane de robi de dincolo de cortina de fier nu l-au trădat pe Isus Cristos,n'au renunțat la libertatea lor spirituală,chiar dacă în marea lor majoritate sunt obligați să primească toate umilințele organizate în mod sistematic de planificatorii celei mai inumane ideologii. In ultimă analiză,dârzenia cu care,în țările ocupate de comuniști,sutele de mii de intelectuali își apără libertatea spirituală în închisori,în lagăre și în fața morții,împiedică sau cel puțin întârzie expansiunea comunismului în țările occidentale, unde planificatorii ideologiei marxiste ar putea infirma multe din reflecțiile sau concluziile "științifice" la care ajung anumiți "liber-gânditori" -printre ei și creștini- cari caută să demonstreze existența unui "umanism suprem" în ideologia marxistă,uitând în acest fel că omul,botezat sau nebotezat,nu poate fi definit în afara dublei sale naturi de ființă pământească și dumnezeească.

Aceste câteva gânduri naive ne pot ispiti pe noi,refugiații politici,de a ne erija în acuzatori.Acest rol ar fi însă cel puțin prea comod și ineficace.Mai ales dacă atitudinea de acuzare nu ar fi precedată sau cel puțin întovărășită de recunoașterea propriilor noastre greșeli și îndeosebi de efortul de a contribui cu toții și în acelaș timp la rezolvarea problemelor ce se pun exilului nostru.Ori,noi uităm adesea că soarta lumii se joacă în lupta ideologică declanșată cu o sută de ani în urmă de marxism cu toți inspiratorii și acoliții săi occidentali.Este adevărat că în această luptă neamurile ocupate de comunism,în frunte cu elitele lor,au rolul principal,atât în procesul de uzură și de prăbușire a comunismului,cât și în procesul de elaborare a unei civilizații cu adevărat comunitate.Dar datorită libertății de exprimare de care dispun în Occident,refugiații politici au,la rândul lor,covârșitorul rol de a fi mărturisitorii,solii celor din țările de dincolo de cortina de fer.In acest sens, exilul românesc trebue și poate să-și găsească adevărata și profunda sa semnificație, misiunea sa de mărturisitor al credinței creștine,singura capabilă de a explica omul în totalitatea sa,în acelaș timp mizerabilă și sublimă,singura capabilă de a deschide noi orizonturi unei societăți ce riscă să se prăbușească nu atât sub povara mijloacelor tehnice cât din cauza spiritului în care aceste mijloace sunt folosite.Intr'o asemenea perspectivă,Biserica Ortodoxă Română din exil devine instituția centrală,un focar de lumină și viață spirituală pentru toate forțele exilului românesc an-

gajate,sub o formă sau alta,în lupta ideologică.

Ajunși aici,trebue să recunoaștem că,cel puțin până în ultima vreme,Biserica noastră din exil nu a fost un permanent focar de pildă creștină.Iar ca mireni am fi chiar ispitiți a afirmă că fețele noastre bisericești au fost în centrul unor repetate și adesea grave neînțelegeri cu repercusiuni foarte dăunătoare pentru armonia comunității creștine din exil.Dar o asemenea constatare ar fi nu numai prea ușoară ci,și mai ales,superficială.Pentru a ne apropia de adevăr,trebuiesc amintite condițiile excepționale în care reprezentanții Bisericii noastre au încercat că-și îndeplinească misiunea.In acest scop,fără a intra în labirintul sbuciumatei istorii a Bisericii din exil,e suficient să reamintim câțiva factori de primă importanță:

1.- Detașarea de Biserica din țară - necesară din considerente politice,în sensul major al cuvântului,nu trebuia(și nu putea) să implice o condamnare a Bisericii din țară care,în condiții excepțional de vitrege,asigură neamului întreg comuniunea cu Dumnezeu.O asemenea preocupare,din fericire clară în mintea tuturor celor cu simțul răspunderii,a putut ispiti pe episcopul Moldovan și chiar pe mitropolitul Visarion Puiu -și poate ispiti și pe alții- să creadă c'ar putea întreține cu reprezentanții oficiali ai Bisericii din țară(sau,mai precis,cu delegații partidului comunist pentru problemele religioase),raporturi mai mult sau mai puțin"spirituale".Intențiile intime ale episcopului Moldovan și ale mitropolitului Visarion,ca și ale celor ce-ar voi să-i urmeze,au mai puțină importanță.(Iadul este pavat numai cu intenții bune!).Dar încercările de acest gen păcătuesc cel puțin prin subestimarea comunismului în ceea ce el are mai diabolic: arta de a se folosi de oricine și prin orice mijloace.Celui ce este prins în mrejile lui,nu-i mai rămâne decât rolul de unealtă,sau compromiterea morală,după ce nu va mai putea sau nu va mai voi să joace acest rol.Din fericire, până acum,atât marea comunitate a Episcopiei din Statele Unite,condusă de P.S.Valerian Trifa,cât și comunitatea din Paris,au avut o atitudine fără nici un echivoc,spulberând astfel toate iluziile celor ce au încercat să pescuiască în apă tulbure.Desigur că frământările n'au lipsit.Dar înainte de a ne manifesta "jena" față de spectacolul în care au fost angajate,înainte de toate,fețele noastre bisericești,ar fi util să ne reamintim că fără eforturile făcute în condițiile date,atât bisericile din Statele Unite cât și Biserica din Paris puteau fi la ora asta în mâna legațiilor comuniste.

2.- O bună parte din refugiații politici nu cunoșteau și păreau că nu înțeleg prea ușor rânduirea fundamentală în care orice biserică ortodoxă trebuie să-și îndeplinească misiunea spirituală.Este suficient să amintir doar imensa neînțelegere arătată față de problema consacrată,în presa din exil,sub faimoasa formulă a "intrării în canonicitate".Cu alte cuvinte,nu se înțelegea și uneori nu se voia să se înțeleagă că o biserică ortodoxă nu-și poate îndeplini misiunea fără să fie sub oblăduirea unui episcop,și că orice episcop nu-și poate exercită propria sa misiune dacă nu aparține unui Sinod a cărui continuitate apostolică să fie indiscutabilă.Cel puțin în ce privește comunitatea din Paris,această problemă a fost ocazia celor mai mari frământări, din clipa în care părintele Vasile Boldeanu a pus-o cu toată competența și până când ea și-a găsit soluția prin intrarea sub oblăduirea P.S.Teofil Ionescu.

Aruncând o privire asupra frământărilor care au avut loc la Biserica din Paris, frământări în care "pasiunea" și "planurile" părintelui Boldeanu au fost ținta celor mai multe atacuri,o întrebare se impune: Câți din criticii pasionați ai părintelui Boldeanu,necruțători în denunțarea greșelilor sale,aparente sau reale,au încercat să înțeleagă în ce măsură "pasiunea" și "planurile" sale erau amplificate și complicate de imensa neînțelegere pe care a întâlnit-o în lupta pentru un adevăr pe cât de elementar pe atât de hotărîtor pentru viața întregii Biserici din exil? Și mai ales,câți din aceiași critici ai părintelui Boldeanu au încercat să caute adevăratele mobile - adesea de ordin pur personal sau "politic"- ale celor ce luau o atitudine ostilă față de propunerile sfinției sale în problemele bisericești?

Respectând acelaș spirit de echitate,nimeni nu poate nega aportul decisiv pe care părintele Virgil Pârvănescu l-a adus în iarna anilor 1953-1954 pentru intrarea Bisericii din Paris în orânduiala canonică,și că fragilitatea raporturilor dintre I.P.S.Mitropolit Visarion și Biserica noastră nu poate fi explicată numai prin greșelile I.P.Sfințitului Mitropolit sau ale părintelui Pârvănescu.

După cum,nimeni nu poate nega rolul pe care părintele Grațian Radu l-a jucat atât în menținerea ordinei bisericești între 1956-1958 cât și în trecerea pașnică a Bisericii din Paris sub oblăduirea P.S.Teofil Ionescu,în primăvara anului 1958,când cea mai mică greșală,cea mai neînsemnată neînțelegere în sânul consiliului parohial și al comunității,putea duce la pierderea Bisericii,adică la transformarea ei în oficină de propagandă a legației comuniste din Paris.

Iată câteva adevăruri elementare,care nu trebuesc uitate sau deformate în momentele de pasiune sau cel puțin în momentele de calm.Intr'o epocă în care sinistrele personagii din Istoria Partidului Comunist al URSSului sunt prezentate când ca "eroi" când ca "trădători",în funcție de interesele celor ce conduc partidul,cei cari pretind că luptă în numele și în spiritul adevărului creștin au obligația săși reamin-

tească un principiu elementar: un act pozitiv în domeniul spiritual şi moral poate fi anihilat de un act negativ,dar adevărul în calificarea fiecărui act în parte nu se schimbă.Un adevăr rămâne întotdeauna un adevăr.După cum,recunoaşterea unui act pozitiv al unei persoane,nu poate dispensă pe nimeni de a-i denunţă greşelile ulterioare.

3.- Rolul mirenilor în problemele bisericeşti,deja destul de important în sânul Bisericii Ortodoxe,devine în exil un factor hotărîtor în măsura în care alegerea preotului unei biserici şi chiar trecerea uneia sau mai multor biserici sub oblăduirea unui episcop au nevoie de consimţământul şi mai ales de ajutorul efectiv al comunităţii.Care a fost răspunsul mirenilor la apelul Bisericii? Este adevărat că au fost mulţi acei cari,prin educaţie sau prin forţa împrejurărilor,din entuziasm sau din spiritul unei obligaţii elementare,împinşi de speranţele unor realizări sau de dorinţa de a evită Bisericii din exil eşecuri ce nu puteau folosi decât uneltelor celor din Kremlin,au înfruntat,când mai bine când mai rău,toate riscurile şi mai ales toate amărăciunile inerente unor frământări de multe ori dramatice.Alţii însă riscau adesea să confunde Biserica cu o tribună de manifestare politică.Mai mult sau mai puţin "existenţi"(sau inexistenţi) pe "arena politică",ei încercau să-şi valideze "reprezentativitatea" prin participarea la "comisii" ce se voiau purtătoare de cuvânt ale comunităţii,dar poate capul consiliului parohial care,în problemele bisericeşti,rămâne totuş adevăratul şi singurul mandatar al comunităţii.In aceste condiţii era firesc ca unii dintre mireni,grijulii de propria lor perfecţiune în ale vieţii spirituale(şi în ale prestigiului social!),şi conştienţi de riscurile unor angajamente unde atitudinea politică,în sensul cel mai urât al cuvântului,devine vecină cu atitudinea bisericească,în sensul cel mai frumos al cuvântului,să prefere a asistă îndureraţi şi interesaţi la toate frământările.Unii dintre aceştia,mai curajoşi,au avut totuş meritul de a se apropiă de cei prinşi în "penibila vâltoare a luptelor", într'o tabără sau alta,sfătuindu-i să.. se iubească ca fraţii!,amintindu-le câte vreun alt verset din evanghelie,sau câte vreo atitudine luată în "împrejurări similare" de vreun sfânt sau martir al Bisericii creştine.

Iată deci în ce condiţii feţele bisericeşti au trebuit să-şi îndeplinească misiunea în exil.Şi totuş,în acest ajun de Crăciun,Biserica Ortodoxă pare să aducă întregului exil românesc speranţa unei mari regăsiri.In jurul Bisericii,comunitatea românească începe să se strângă din ce în ce mai preocupată de problemele ce domină vremurile în care trăim.Corul,şcoala românească şi cursurile de catehizare pentru copii, conferinţele în cadrul Casei Româneşti,ansamblul muzical "Carmen" sub conducerea dlui Iosup,sunt doar câteva începuturi pe cât de modeste pe atât de încurajatoare.Desigur că nu-i uşor,şi că nici eforturile considerabile ale părintelui Boldeanu,nici sârguinţa şi înţelepciunea consiliului parohial nu pot realiza,dela o zi la alta,minunea de a strânge în jurul Bisericii întreaga comunitate din Paris.Din fericire,există semne că vechile divergenţe încep să-şi piardă din virulenţa manifestată cu ani în urmă,ceeace poate arăta că,în afara tradiţionalelor şi îndârjitelor excepţii,majoritatea celor ce se angajaseră pe o poziţie sau alta erau mai preocupaţi de a vedea liniştea şi pacea în sânul Bisericii decât de a consolidă cine ştie ce poziţii-fantomă în favoarea cutărui sau cutărui "grup".

Desigur că evoluţia stării de spirit din toate comunităţile creştine din exil, deci şi a aceleia din Franţa,poate fi ajutată,în bună măsură,şi de îmbunătăţirea climatului dintre cei ce au răspunderea principală în problemele de ansamblu.In acest sens,întâlnirea ce-a avut loc în Septembrie 1960,la Vatra Românească,între P.S.Teofil Ionescu şi P.S.Valerian Trifa,poate constitui un aport hotărîtor.Dar hotărîrea celor doi Inalţi Prelaţi de "a strânge rândurile forţelor ortodoxe române din diasporă", deschide perspective mult mai largi,privind lupta spirituală a întregului exil românesc.Aşa cum scriam şi în Buletinul Parohiei din Paris,întâlnirea dintre P.S.Valerian şi P.S.Teofil poate deveni,fără nicio exagerare,o etapă istorică în existenţa exilului nostru.Cum sarcinile sunt covârşitoare,e bine de precizat de pe acum că timpurile nu permit nicio tergiversare inutilă,nici sustrageri dela răspunderi.Căci astăzi,mai mult ca oricând,interesele Neamului Românesc nu pot fi reprezentate şi apărate decât în lumina Bisericii creştine,în măsura în care lupta în care se găseşte încleştată întreaga omenire nu se duce între naţiuni,ci între forţele spirituale şi forţele materialismului ateu - oriunde s'ar situa centrele de acţiune,deschisă sau ocultă,ale acestora din urmă.

Un Sinod Ortodox Român poate imprimă întregului exil românesc adevărata sa semnificaţie creştină,singura care poate explica natura impasului în care se găseşte lumea întreagă,singura care poate înarmă moralmente forţele lumii încă liberă.Un Sinod Ortodox Român poate polariză,stimulă,în această luptă,toate potenţialele exilului românesc.Insfârşit,un Sinod Român Ortodox poate fi,în faţa lumii întregi,în faţa Bisericii universale a lui Cristos,purtătorul mesagiului pe care Neamul Românesc îl transmite zi de zi: mesagiu îmbăiat în sânge nevinovat,în suferinţă,dar şi în credinţa şi speranţa unei lumi mai libere,mai împăcată cu Dumnezeu.In acest scop,spiritul în ca-

re s'a desfăşurat întâlnirea dintre P.S.Teofil Ionescu şi P.S.Valerian,pare deja o primă garanţie de reuşită.Vizita făcută de P.S.Teofil în Europa poate deasemeni contribui la crearea climatului necesar atât printre feţele bisericeşti cât şi printre mireni.

Pentru ca aceste începuturi să poată duce la mult aşteptatele realizări,două căi principale par a se deschide.Prima,constă în a începe prin întocmirea unui bilanţ al frământărilor din trecut,în care fiecare,cleric sau mirean,să arate cât mai amănunţit,cu cât mai multă pasiune(vizibilă sau deghizată),unde a avut el dreptate,şi.. unde au greşit ceilalţi! A doua cale constă în a mulţumi lui Dumnezeu pentru ajutorul ce ni l-a dat în cele mai penibile situaţii şi pentru orizonturile ce ni se deschid în viitor,a păstră o cât mai mare discreţie asupra.. meritelor din trecut şi,recunoscând,cel puţin faţă de propria noastră conştiinţă,unde,cât şi dece am greşit,să încercăm a porni cu toţii spre împlinirea noilor speranţe.Acceptând a doua cale,nu înseamnă a considera că toţi cei ce au scris până acum despre frământările bisericeşti din exil au făcut-o întotdeauna cu seninătatea şi obiectivitatea cuvenite.Nici că cei ce n'au scris până acum ar considera ca inutilă documentaţia de care dispun.Ci, această cale s'ar impune pentrucă la ora asta pare mai puţin important a şti unde şi cât a avut dreptate fiecare,unde şi cât au greşit.. ceilalţi.La ora asta,mai mult ca oricând,esenţialul constă în a contribui fiecare -bine înţeles,în limita competinţei şi obligaţiilor- la crearea climatului în care Sinodul Ortodox Român să se poată formă şi să-şi poată juca rolul istoric ce-i revine în lupta spirituală dela care nu se poate abate niciun refugiat politic.

In aceste eforturi,în această luptă,teama şi neîncrederea,inerente naturii umane, se pot atenua,încetul cu încetul,prin cunoaştere,prin dragoste,prin satisfacţia unor realizări comune.Intr'o asemenea ambianţă,degajaţi de iluzia sincerelor exaltări şi de ipocrizia abilelor atitudini protocolare,oamenii vor avea poate mai mult curaj să recunoască propriile greşeli şi merite e altora.- Cât despre "aprecierea" definitivă şi indiscutabilă a meritelor şi greşelilor omeneşti,ea pare că nu aparţine oamenilor!

In acest spirit,Crăciunul 1960 poate deveni,şi pentru exilul românesc,Crăciunul adevărului,Crăciunul care marchează o etapă hotărîtoare în lupta pentru biruinţa Adevărului lui Cristos.-

Demostene Nacu

EU SUNT!... de Gh.Delavrani

Eu sunt pribeagul fără Ţară
De-un şir de ani hoinar mereu,
Eu sunt pribeagul fără Ţară
Ce-aproape'n fiecare seară
Imi trimit gându'n satul meu!

Eu duc prin lumile străine
Irădentismul din bordeie,
Eu duc prin lumile străine
Nădejdea voastră de mai bine,
Din focul tainic o scânteie.

Eu sunt al vostru lumi purtate
Prin pribegia ast' amară,

Cei care dintre voi mi-e frate,
Căci toţi suntem fără de Ţară!

Dar dacă nu ne-aude nime
Cuvîntul apăsat şi greu,

Acolo sus,în înălţime,
Mai este poate-un Dumnezeu!

&& Din Banatul înstreinat. In anul şcolar 1959/60,secţia română a Liceului din Vârşeţ a avut înscrişi 118 elevi.Au fost promovaţi 90,corigenţi 25,repetenţi 3.Elevii au dat serbări în satele Seleuş,Nicolinţi,Mesici,Straja şi Coştei,iar la încheierea cursurilor,o parte au mers în excursie la Serajevo,Raguza,Spalato şi Zagreb.- La festivalul orchestrelor de amatori din Serbia,care s'a ţinut la Palic,lângă Suboţiţa,la 4-7 Iulie,printre cele 26 de participante din toată ţara a fost şi orchestra românească "Lira" a Societăţii culturale "Flacăra" din Begheiţi,cu cântece şi jocuri.Solişti: Vichentie Petrovici(directorul orchestrei) şi Todor Baloş.- "Cupa Libertăţii 1960" la handbal,oferită de ziarul românesc din Vârşeţ,a fost cucerită de echipa din Locve; iar cupa la volei a cucerit-o,la 7 August,echipa din Ecica; duminica următoare,cupa "Libertăţii" la football a cucerit-o echipa "Unirea" din Uzdin.- Soc.Culturală "Ştefan Ştefu" din Ecica şi-a sărbătorit,Duminică 4 Septembrie,75 de ani de activitate.-

&& De încheierea "anului refugiatului" a avut loc la München,14 Iulie,la Löwenbräukeller,o mare manifestaţie pentru dreptul de autodeterminare al popoarelor,organizată de mai multe formaţii germane.Au vorbit ministrul Waldemar Kraft şi reprezentanţi ai popoarelor robite; mai aplaudat ca toţi,românul: dl I.V.Emilian.Au mai participat,dintre compatrioţii noştri: Ilie Gârneaţă,gen.Gheorghe,dr.Apostolescu,dr.Vălimăreanu,ing.Isbăşescu,pr.Zăpârţan,av.Mailat,Tiberiu Dragoş,Nicola,Horia Rădulescu, Marcel Schmidt,Golea,Borcharu,dna Leontieş,Stoian,Luţai,dna şi dl C.Dumitrescu,Mihalcea,etc.Un grup de tineri s'a prezentat în frumoase costume româneşti.

&& Se observă,dela o vreme,o rodnică colaborare între bisericile româneşti -unită şi ortodoxă- din Paris.Intre altele: o oportună scrisoare comună a consiliilor celor două biserici către De Gaulle cu ocazia venirii lui Hruşciov în capitala Franţei.Să sperăm că pilda bună,va servi şi confesiunilor române din America...

CONGRESUL DELA MUENCHEN

Intre 5-12 Octombrie a avut loc, la München și Ettal, al 4-lea congres al Societății Academice Române. La inaugurare au luat parte reprezentanți ai guvernului bavarez, ai corpului profesoral, dela Ost-Europa Institut și Süd-Ost-Europa Institut, exponenți ai mai multor organizații culturale române și streine, ai diferitelor grupuri etnice de refugiați, etc. Au vorbit rectorul Universității din München, delegați ai guvernului și ai orașului și, din partea comitetului congresului și a Soc. Academice, prof. Georg Stadtmüller. In cadrul temei generale: "România între Răsărit și Apus", au fost prezentate, în 3 secții (Religie și Filosofie, Istorie și Sociologie, Limbă, Literatură și Artă), 42 de conferințe și comunicări asupra diferitelor aspecte de ordin etnic, istoric, geografic, lingvistic, religios, cultural și economic pe care le prezintă poziția specifică a României la granița dintre cele două lumi.

Au prezentat sau trimis lucrări prof. Franz Dölger, N.I. Herescu, Meinhold, G. Racoveanu, Flaviu Popan, gen. Gheorghe, Radu R. Florescu, Mihai Enescu, Hugo Weczerka, I.V. Emilian, Oct. Bârlea, dna Bodisco, Horia Tănăsescu, Horia Stamatu, Zevedei Barbu, Lucia Popovici, Mircea Popescu, Ciril Popovici, D. Anastase, Al. Mititelu, Gh. Caragață, Paul Miron, Irineu Doens, N. Beldiceanu, Șt. Teodorescu, Em. Turczynski, D.J. Ghica-Neagu Djuvara, N.A. Gheorghiu, N. Iliescu, T. Onciulescu, Mariano Baffi, Th. Zotschew, Anghel Rugină, Radu A. Florescu, P.M. Cârjeu, D.C. Amzăr, W. Giese, Giuliano Bonfante, I. Popinceanu, E. Lozovan, Pasquale Boninconetro, Demetrio Beratti, I.G. Dimitriu.- Pe marginea congresului s'a organizat la München o expoziție de pictură a dlor Eugenia Caragață, Eugen Drăguțescu și Dinu Grigorescu. Congresul și Expoziția au fost comentate de "Süddeutsche Zeitung", "Münchner Merkur", etc., plus posturile de radio Free Europe, BBC, Paris, Roma, Madrid și München.

Adeziuni au trimis Ministerul de Externe din Bonn, Consiliul Europei din Strasbourg, Academii și Institute culturale streine, organizații politice, bisericești, culturale, personalități din toate câmpurile de activitate. Notăm pe cardinalul Tisserant, delegatul apostolic O'hara, Cotruș, Drăguțescu, pr. Morariu, pr. Tocănel, Posteucă, Manda, Nagacevschi, Monteverdi, Ferrabino, Virgil Mihăilescu, Braga, Camilucci, Dianu, Mircea Eliade, Marcel Fontaine, Oskar Gollob, Vintilă Horia, Ierunca, Gino Lupi, Bruno Manzone, Demostene Nacu, pr. Pall, Sever Pop, Mihai Prodan, Șuga, Tappe, Uscătescu, Vălimăreanu.

Paralel a avut loc la Ettal, în zilele de 9-11 Octombrie, adunarea generală a Soc. Academice. S'au trimis telegrame de mulțumire Congregației Orientale, președintelui Republicii Germane, cancelarului Adenauer, ministrului de Interne german, ministrului de Culte bavarez, rectorului Universității din München. S'a mulțumit deasemenea organizatorilor: pr. Zăpârțan, dr. Sporea, dna și dl Valer Pop, dna Charlotte Leontieș. Situația actuală, proectele de lucru și doleanțele Societății Academice vor fi prezentate la Congregația Orientală de o delegație compusă din prof. Herescu, Beratti, Onciulescu și Mircea Popescu. Se alege, la secția istorică, președinte, prof. Scarlat Lambrino, secretari N. Beldiceanu și Weczerka; la filologie, președinte prof. D. Găzdaru, secretar Caragață; filosofie-teologie, președinte pr. Mircea, secretar Zevedei Barbu; istorie literară, literatură, artă, președinte N.A. Gheorghiu, secretar Vintilă Horia. Sunt aclamați membri noi: de onoare, prof. Franz Altheim și Eugène Pittard; corespondent, Antonio Tovàr; titular, Ion Cuța. Congresul al 5-lea se va ține în Sept. 1961, în Anglia sau Statele Unite - sau - după unele svonuri mai recente, la Padova.

In timpul congresului, participanții au vizitat muzee, biserici, expoziții, locuri istorice.- iar la 9 Octombrie au participat la liturghia solemnă, în rit bizantino-român, oficiată de mons. Bârlea și preoții Zăpârțan, Mircea și Mărgineanu, de față fiind și P.S. Platon Kornelyak.-

---

&& Prin îngrijirea Asociației Enciclopedice Române și sub patronajul oficial al Institutului Național de Belle Arte din Mexic, a avut loc în acel oraș o expoziție de pictură a lui Eugen Drăguțescu, care se află de față. In această primă expoziție a unui artist român în Mexic s'au expus lucrări realizate, între 1942-1960, la Veneția, Amsterdam, Viena, Madrid, Dresda, Milan, Roma, Assisi, cu motive locale: printre cele 125 de desene, nici măcar un motiv românesc - cum rezultă din lista ce ni s'a trimis. Afară, cumva, de autoportret...

Dar dacă marii artiști români țin să se înfățișeze streinilor exclusiv cu Canal Grande, Domul din Milano și Veneția, piețe din Roma, etc., alții, mai.. necunoscuți, insistă să arate lumii în care trăim și nostalgia după plaiurile noastre dragi; titlurile lucrărilor expuse la Frosinone (Italia), 22 Sept.-9 Oct., de dna Maria Dragomirescu-Brăila, se citesc cu infinită plăcere: Legendă valahă, Dunăre-Dunăre - drum fără pulbere, Noapte de iarnă în stepa Bărăganului, Sălcii plângătoare pe Dunăre, Vatra - Amintiri din copilărie, Hora staccato, Lupi în Bărăgan, București-Fântâna Miorița, București-Moscheea de pe lac, Țuică bătrână, Munții lacuștri la Tușnad, Lacul Roșu din Carpați, Vânt de seară la Baldovinești, etc., fără să lipsească, printre cele 53 lucrări expuse, nici subiecte italiene. N'am văzut expoziția, ca să ne putem da seama de valoarea artistică a lucrărilor; dar dacă autoarea simte așa de viu nostalgia vetrei noastre românești, bănuim că n'or fi prea rele...

DIN ZIARE, CĂRȚI, REVISTE

& "RIVAROL", Paris, 9 Dec. 1960: Adevărata ofensivă contra lui Vintilă Horia a fost declanșată și alimentată de javra comunistă André Wurmser în "L'Humanité". Presa, literele franceze, Academia Goncourt au condamnat imediat pe dl Horia în baza doar a denunțării unui agent al Moscovei. Marile ziare burgheze, înaltele conștiințe ale literaturii burgheze pot pălăvrăgi, acum, despre drepturile și libertățile spiritului... Comportarea lor ne edifică definitiv asupra amploarei colonizării inteligenței occidentale de către comunism. In aceste coloane, care ar putea apare în fiecare săptămână sub titlul de "cronica lașității", nu se înregistrase încă o lașitate atât de mare.. Academia Goncourt.. dăduse totuș destule garanții atotputernicei și irezistibilei "inteligherițe" marxiste pentru a putea să-și dea, măcar odată, iluzia independenței alegând un scriitor de pe celălalt mal. Ea a încoronat, după 1944, pe comuniștii Elsa Triolet și Roger Vailland, pe comunizanții sau progresiștii Bory, Merle, Béatrice Beck, Pierre Gascar, Simone de Beauvoir, pentru a nu mai vorbi de israeliții Druon, Ikor, Romain Gary și Schwarz-Bart. Dar, cu siguranță, îi este interzis să devieze dela această linie... Am mai aflat, în cursul acestei afaceri cu adevărat "lămuritoare", că Academia Goncourt mersese să se informeze, despre onorabilitatea candidatului său, la legația unui regim care este, de notorietate mondială, un satelit al străinului rus care are pe conștiință cea mai nemiloasă teroare polițienească, mii de execuții, atrocități cu muncile forțate dela canalul Marea Neagră...

Mă mir că miile de refugiați români, unguri, slovaci, sunt lăsați să respire un singur metru cub de aier francez. Căci, oricât de dezolant ar fi pentru Conștiința universală, ei toți cultivă sentimente la fel de vinovate ca dl Horia, și mai ales Românii. Pentrucă ei trăiau sub umbra enormă a Rusiei sovietice, și singurii partizani ai Sovietelor se recrutau la ei din populația evreiască - în mare parte, de altfel, de importație relativ recentă în provinciile Vechiului Regat român. Ceeace întărise, la acești Români toleranți și foarte puțin rasiști, o unanimitate de antisemitism. Democrațiile noastre au făcut bine de altfel să le plătească aceasta predându-i, cu mâinile și picioarele legate și fără un suspin de compătimire, lui Iosif Visarionovici..

E de necrezut că s'a îndrăsnit a se vorbi de stilul cărții -lui Vintilă Horia- într'o companie care a încoronat jargonul femeii lui Beak, galimatiasul israelitului rus Gary (ale cărui "Les racines du ciel" au trebuit scrise din nou) și barbarismele copilăroase, enormitățile istorice și religioase ale cărții "Le dernier des justes" de israelitul polonez Schwarz-Bart. Ceeace este ignobil e că o sută de ziariști francezi cari au primit ca pe a cincea Evanghelie acest "Dernier des justes" penibil tradus din nu se știe ce idiș, duhnind de ură rasială, sunt prinși de o ciudată xenofobie când se permite decernarea lui Goncourt unui Român creștin.. Dar acesta reprezenta, cel puțin, o țară care, printr'un fenomen absolut unic - în timp ce e la 2500 km de noi, în mijlocul Maghiarilor, Germanilor și Slavilor, ne-a îmbogățit limba cu o provincie literară plină de originalitate, și care numără, între cincizeci de nume, pe deliciosul și sfâșietorul Panait Istrati, pe Mircea Eliade, filosof, poet, istoric al religiilor și estetician cu douăzeci de coți deasupra lui Malraux, pe Eugen Ionescu, unul din cele mai curioase talente ale teatrului nostru, înfine pe Emil Cioran, acest admirabil profet al dispărării veioase, desigur unul din primii prozatori francezi de azi. Cât despre Academia Goncourt, nu ne rămâne decât să-i urăm, pentru a-și reveni din emoțiile lui 1960, de a încorona la anul, după ce-și va fi creiat un propriu "Birou 2", un încântător spion comunist, dublat, pe cât posibil, de un polițist al lui Hrușciov...

& "AL-HUMHURIYAH", Cairo, 1960: Cer ONUlui să trimită un comitet în Palestina pentru a vedea cum evreii aplică celor 250.000 de arabi din acea țară metode hitleriste. Invit cele zece delegații arabe prezente la actuala sesiune a ONUlui să ridice problema minorității arabe din Israel. Evreii, cari în Europa au scăpat dela moarte când cu Hitler, au adus cu ei spiritul de răsbunare contra tuturor celor ce nu sunt evrei. Localitățile în care trăesc arabii sunt lagăre de concentrare. Ei nu au dreptul de a lucra, de a se mișca, de a se ruga, de a-și câștiga existența și a trăi onorabil. Au numai dreptul de a muri.

& "AMERICA", Cleveland, 2 Aug. 1960, dr. Emil Onaca: După Unirea din 1918, "minoritățile, cu toate că au avut toate drepturile civile și politice, au început să sape statul dela început. Politicienii, cari au luat conducerea țării, cum spune prof. Wolf dela Harvard, au învățat obiceiurile turcești și corupția și bacșișul au devenit aproape oficiale în viața publică. Țăranii, după ce au primit loturile de pământ prin reforma agrară, au fost complet neglijați, dar nu numai atât. Cei cari împrumutau bani țăranilor din Moldova le luau 35% dobândă, încât majoritatea și-au pierdut loturile pentrucă nu mai puteau plăti darile. Guvernele, trebue s'o recunoaștem, nu numai că nu au dus o politică favorabilă țăranilor, care să-i ajute să se emancipeze și să-și îmbunătățească viața, dar au dus o politică agrară defavorabilă agriculturii.. Din nefericire, la guvernele care s'au gândit numai la interesele lor momentane, străinii, atât în țară cât și în străinătate au făcut tot ce au putut să ne facă nume rău în străinătate și să

se plângă de injustiţii,cu toate că minorităţile au avut nu numai drepturi,dar şi cele mai bune posturi din economia ţării.Nimeni n'a suferit mai multă injustiţie în România decât Românii înşişi.Nu străinii,ci Românii au fost împuşcaţi cu miile pe străzile oraşelor de către guvernul maestăţii sale şi lăsaţi să se împută pe străzi, pentrucă au îndrăsnit să protesteze contra injustiţiilor sociale". (N.N. Autorul dreptelor contatări de mai sys nu e "huligan",ci.. şeful tineretului naţional ţărănesc în exil!).-

& Col.Dan D.Ivanovici,"BULETINUL MILITAR",Iulie 1960: In această teribilă înfruntare,noi,Românii din exil,trebue să fim prezenţi; prezenţa noastră,caşi a celorlalte exiluri,este extrem de necesară eforturilor comune ale marilor puteri.Inainte însă ca acţiunea noastră să poată fi de folos acestor eforturi este necesar să ne organizăm şi să ne prezentăm într'o formaţie care să se poată integra şi impune.. Răspândirea noastră dealungul şi latul celor cinci continente nu poate constitui o piedică,azi,când din cel mai îndepărtat punct de pe glob se poate obţine un răspuns sau se poate face o călătorie în mai puţin de trei zile.. Unirea ne va da dreptul să ne afirmăm,să fim respectaţi,ascultaţi.. Unirea aceasta va trebui înfăptuită de mănunchiul de români,preşedinţi de organizaţii şi asociaţii,caşi de aceia cari s'au dovedit adevăraţi luptători.Ei vor stabili condiţiile de funcţionare a acestei formaţii patriotice şi disciplina.. Această majoritate a exilului va trebui să aibă un consiliu format din cei mai buni,mai capabili şi mai demni români,cari să posede întreaga încredere a ei.. Exilul nostru organizat va putea oferi marilor puteri: misiunea lui de propagandă; menţinerea legăturii cu poporul românesc şi,la momentul oportun,elemente de luptă.Deci ar fi vorba de o strângere de rânduri,unirea majorităţii prin înmănunchierea tuturor organizaţiilor existente şi formarea unui Consiliu Naţional Român.Odată aceste puncte executate,va trebui apoi să se treacă la legătura cu guvernele marilor popoare.Toate acestea sunt înfăptuiri şi acţiuni posibile,căci bărbaţi capabili,demni şi cu experienţă,se găsesc.Avem mulţi oameni capabili care stau,azi, deoparte.. Avem renumiţi oameni de ştiinţă,avem ingineri,profesori şi doctori foarte apreciaţi; avem jurnalişti iscusiţi şi avem o masă de români cari vor să ia parte la lupta pentru liberarea neamului românesc.. Prin consultări,contacte personale,aceşti români vor găsi bazele de înţelegere,dacă chemarea neamului în primejdie n'ar fi suficientă a topi toate ambiţiile şi preferinţele.. Este bine ca marile evenimente să ne găsească uniţi.. Numai o unire a majorităţii exilului şi o acţiune unitară poate să justifice o reprezentanţă corectă şi reală a României libere în afara frontierelor".-

RUGĂCIUNE de D.P.Bărcău

Din căile de-adâncuri,
A celor patru vânturi,
Pribegii se adună
Să suie împreună
Spre zări nemărginite,
Din inimi chinuite,
A lor rugă fierbinte
Cerescului Părinte,
A toate văzătorul,

De doruri ştiutorul,
Nădejdea de mai bine
A zilelor de mâine,
Intoarce-Ţi faţa sfântă
Spre cei ce Te cuvântă
Şi şterge-le amarul,
Alungă-le calvarul!

Pe duşmanii din Ţară,
Cu fulgere de pară
Trimite-i în pustie,
Iar scumpa Românie
Să preamărească'n lume
Cerescul Tău sfânt nume.
Stăpân fără de margini
Al lumii de imagini,
Rugămu-ne azi Ţie
Toţi cei din pribegie.

&& Constatând "nevoia reîmprospătării cunoştinţelor noastre evanghelice,lipsă ce nu se poate acoperi numai cu predica" de după slujbă,cum şi oportunitatea "apropierii laicilor de răspunderea lor misionară" şi a "participării lor active la deslegarea problemelor ce se pun în mod acut lumii creştine",- pr.Boldeanu a organizat la biserica română din Paris,în acest scop,nişte "întâlniri".Prima a avut loc în seara de 29 Octombrie,când d-nii N.Chiriac şi V.Boney au făcut o dare de seamă a lucrărilor congresului tineretului creştin ce-a avut loc în vară la Lausanne.Au mai participat ing.Sfinţescu cu familia,sculptor Anastase cu dna,D.Em.Popa cu familia,P.Vălimăreanu, N.A.Gheorghiu,Dorina Gabor,Iosub,Nastu,Ciudea,Mihai Ionescu,etc.

- Anunţând,în Octombrie,cursuri de catehism şi limba română pentru copii în fiecare Joi din săptămână,pr.Boldeanu a adăugat şi acest îndemn: "Noi,Românii din afara hotarelor,primim cu profundă durere sufletească veştile ce ne vin din ţară; mai cu seamă ştirile ce privesc tineretul supus la înstrăinarea de evanghelie,sărăcirea limbii strămoşeşti,înăbuşirea cunoştinţelor şi a conştiinţei româneşti.Dar ce ruşine şi ce dezastru naţional am putea realiza noi,cei cari ne socotim pe poziţie de rezistenţă faţă de planul urmărit de streinii ce ne ocupă Ţara,dacă,sub ochii noştri,copiii Românilor ar creşte mai rău decât cei din Ţară.Adică,să nu cunoască nimic din credinţa şi tradiţia Bisericii noastre,să gângurească stâlcit câte un cuvânt-două în graiul strămoşesc,să rămână fără tresărire când li s'ar spune sau li s'ar citi pagini de mândrie naţională din Istoria de două ori milenară a poporului român.Nici o oboseală şi nici un sacrificiu să nu fie piedică acestei împliniri de datorie părintească de buni creştini şi de buni români.Să clădim viitorul copiilor pe temelia de granit a sfintei evanghelii şi pe cunoaşterea şi dragostea de limba şi pământul Ţării Româneşti".-

&& Cineva,venit de curând din ţară,ne-a dat o listă de legionari ucişi de regim: Apostol,comerciant,ucis la Vatra Dornei în 1948; Gioga Arău,ţăran macedonean, executat în 1948,noaptea,lângă casă,la Panduru; av.Spiru Blănaru,la Timişoara,1949; Deca,ţăran macedonean,Constanţa,1950; Buruiană,ofiţer de marină,Bucureşti 1948; Cenuşe,jandarm,ridicat dela Gherla şi dispărut fără urmă; Constantinescu,şef de gară la Neboiu,ucis în 1949 de căp.Sârbu în anchetă; dr.Cengher,condamnat 15 ani,ucis lângă Topliţa 1950/51; Ghiţă Cârciumaru,muncitor - evadat,prins şi ucis la Braşov 1947/48; Cantemir,student,în închisoarea Piteşti,1949; Doran,ofiţer,Timişoara,1952; Puiu Florescu,avocat,Buc.1950; Doicescu,notar,Ferdinand 1951/53; Fudulea,ţăran macedonean, căzut într'o ciocnire la Baschioi,1949; N.Fudulea,frate cu celălalt,Constanţa,1952; Gulutuana,Grasu şi Hasiotu,ţărani macedoneni,Constanţa,1950; Gheorghiu-Mărăşeşti,student,condamnat 20 ani,ucis cu Cengher; ing.Gal,ucis la Bucureşti,1957,în rebeliunea studenţilor; Hapa Stere,ţăran macedonean,Constanţa,1950; Paul Limberea,student,închisoarea Piteşti,1950; Niston Ghiţă,ţăran,evadat din zonele Baia Mare,ucis 1954; Spiridon Obreja,Buc.1950; Oprea Ioniţă,muncitor,Buc.1954; Ion Onuţ,ţăran,Gherla 1953; Gogu Puiu,ţăran macedonean,ucis la Cobadin,1949; Gh.Pulpă,ţăran macedonean,ucis în Sarighiol,1949,noaptea,lângă casă; prof.Paragină,căzut într'o ciocnire la Panciu,1949; Porumb,elev,Făgăraş,1949; Petrişor Marcel,student,Aiud,1958; Popa,muncitor,condamnat încă din 1941,ucis în sârme,la Aiud,1957; Secu Şerban,student,Buc.1950; Stoica, elev,căzut într'o ciocnire pe Calea Rahovei(Bucureşti),1949; Şerban Constantin,ucis la Piteşti,1949; Titi Caţa,studentă,ucisă în anchetă la Ministerul de Interne,1948; Tenciuc,student,1948;apoi: grupul paraşutat în 1953,cu Samoilă,Golea şi Tănase; circa 30 legionari din grupul de rezistenţă Făgăraş,condamnaţi în 1956/58; "lotul fantomă" de circa 100 legionari bănăţeni,macedoneni şi dobrogeni,condamnaţi între 5-20 ani,ridicaţi în 1950 din Gherla şi Aiud şi executaţi prin diferite localităţi(printre ei: Ion Puiu,Pepi,Ghiţă Tomoşoiu(pădurar).-

&& Consiliul Conducător al Legiunii a hotărît,mai an,să publice lucrări asupra Mişcării şi în limbi streine,pentru ca Garda să fie cunoscută aşa cum e,nu cum are iudeo-masoneria interes.In cadrul acestei lăudabile şi foarte oportune iniţiative,dl Const.Papanace a scos în italiană(edit."Armatolii",Cetatea Eternă,1959),o broşură de vreo 70 de pagini,care se ocupă de "La genesi ed il martirio del Movimento Legionario Romeno".In acest câmp de activitate,Mişcarea,care e săracă,porneşte deja în dezavantaj,silită,cum e,să se rezume la multiplicator şi hârtie proastă.De-aci grija şi mai atentă ca cel puţin conţinutul să fie cât mai "cuşer",mângâindu-ne noi cu filosofia francezului: Qu'importe le flacon,si le vin est bon? De aceea,şi în această notă,nu de calităţi,care sunt numeroase,va fi vorba,ci de defecte,în speranţa corectării lor la o nouă ediţie.Şi-apoi.. "Amicus Plato,sed magis amica veritas".

Cusurul principal al broşurii e că nu ţine seamă cui se adresează,- nici de psihologia cititorului modern,grăbit să soarbă un roman de mii de pagini într'o oră de televiziune.Astfel,autorul pomeneşte de Nicadori şi Decemviri,de Căpitan,fără să explice cititorului italian,necunoscător al denumirilor noastre familiare,de ce e vorba.Şi,doară,chiar dintre Români,destui nu ştiu ce reprezintă aceste nume.Pe urmă,traducerea lasă foarte mult de dorit,lucru inadmisibil - mai ales la o lucrare cu caracter oficial,unde chiar şi o virgulă rău pusă aduce o neplăcută umbră.Ca să nu mai vorbim de greşelile de scris,abundente pe fiecare pagină."Errata",enumeră doar câteva,dar "corectarea" e mai rea decât greşala: astfel,"riflettando" e.. corectat "riflatando" în loc de "riflettendo",cum se uzează în italiană; "cosceniza",corectat "consciemza" în loc de "coscienza"; "imortale" în loc de "immortale",etc.

Cartea,care trebuia să fie o prezentare succintă,concentrată,a crezului legionar, se lungeşte,inutil,pentru cititorul strein(şi grăbit),cu povestirea amănunţită a dialogurilor dintre Ţălnariu şi fiecare Decemvir şi Nicador(iarăş fără să se arate cine erau aceştia şi ce căta la R.Sărat,caşicum cititorul deja ar şti-o),cu listele complete ale celor executaţi la 22 Sept.1939(în loc de nume,de care streinul habar n'are, era mai potrivit să se dea numărul şi calitatea: ţărani,muncitori,studenţi,etc.),- m.măcelul dela Vaslui e povestit chiar de două ori la rând(deşi descrierea e aceeaşi), după relatarea pr.Palaghiţă şi a lui N.Bujin(ultima,probabil,luată din "Vatra"..).

Citind,ai impresia unui material disparat,lucrat mai de mult pentru diferite împrejurări şi pus acum grămadă,fără discernământ,în prezenta broşură: la pagina 59,o bucată de text începe pur şi simplu cu adresarea "Camerati"; cine sunt.. "camarazii? cititorii italieni? Dar se vede că-i vorba de textul vreunei conferinţe,nerevăzut, ne adaptat pentru această publicare.Această lipsă de atenţie,această improvizare în prezentarea cărţii de vizită a Legiunii,ne-a surprins şi amărît - mai ales că pentru autor,pentru stabilitatea sa pe-o sănătoasă linie -lucru nu chiar des în exil- avem o vie preţuire şi simpatie.Aşa cum e,nu credem ca broşura să-şi atingă ţinta. dacă presa italiană nu s'a grăbit s'o semnaleze,nu numai "oculta" e de vină...

&& Afirmaţia din "Istoria" lui Roller că "conducătorii partidelor naţional-ţărănist şi liberal erau ostili actului dela 23 August" este taxată de Niţă Veghe,în "România",drept "basm".De bună seamă!...

&& După alegerile prezidențiale din America,Truman și-a arătat,în niște declara-
ții,convingerea că "în viitor factorul religios nu va mai fi important în politica
americană" și că,în câteva decenii,St.Unite vor avea președinte evreu și vice,negru..

&& Dl Enver Esenkova ne-a trimis un mesagiu de preamărire a revoltei militare
ce-a avut loc la 27 Mai în Turcia,curățind terenul de un politicianism grozav de ai-
doma celui combătut cândva în Țară de Mișcarea Legionară.Cu acest prilej,compatrio-
tul nostru,profesor universitar la Constantinopol,a fost chemat ca membru în Comisia
de Afaceri Sociale din Ankara.-

&& Căzând sărbătoarea Sf.Arhangheli în zi lucrătoare,festivitatea hramului Bise-
ricii Române Ortodoxe din Paris s'a amânat pe Duminică 13 Noembrie,când,în fața unei
mulțimi de refugiați,P.S.Teofil Ionescu și preoții Boldeanu și Brânzeu au slujit,du-
pă Sf.Liturghie,un parastas pentru ctitorii bisericii - urmat de un altul pentru Mi-
hai Vodă: nu Cel dela Călugăreni,ci cel dela 23 August,decoratul lui Stalin..
- Duminică,4 Decembrie,P.S.Teofil și un sobor de preoți au slujit un parastas pen-
tru făuritorii,căzuți,ai României Mari și pentru Corneliu Zelea Codreanu.
- La 26 Decembrie s'a constituit,la biserică,Asociația muzicală "Carmen",cu D.Ba-
cu ca secretar,D.Em.Popa casier,R.Apostolescu,N.Chiriac și Doina Ienciu cenzori.Ne
având președinte,s'ar putea să meargă mai bine ca alte asociații...

&& In Canada,a funcționat a 4-a tabără de vară pentru copii,organizată,în munții
Laurentides,de pr.Petre Popescu,parohul "Bunei Vestiri" din Montreal,ajutat de dna
preoteasă și de dnii Remus Tincoca,George Constantinescu,Paul Ursachu și N.Cusiac.Au
participat 58 copii.Programul: plajă,sport,jocuri,rugăciuni,cântări,limbă românească.
Fondurile au fost adunate de copiii înșiși,la serbările ce-au dat în cursul anului.
Iar amenajările locale au fost făcute gratis de români inimoși.Tabăra s'a încheiat
cu un reușit picnic,organizat de președintele consiliului parohial,Al.Tănase.
- In seara de 3 Noembrie,refugiații din Toronto au sărbătorit,în sala Masaryk,pe
primul ministru Diefenbeker și pe ministrul de externe Green,ca mulțămită pentru ati-
tudinea lor dreaptă și curajoasă,la ONU,în favoarea țărilor robite.Festivalul a fost
urmat de o masă "camaraderească".A participat,dintre români,Matei Hojbotă.
- Organizațiile ucrainene din America au comemorat la Toronto,în Iunie,decada mor-
ții generalului Roman Chuprynka,căzut în lupta contra comuniștilor la 5 Martie 1950
în satul ucrainean Bilohorșa.Fusese șef al armatei ucrainene răsculate la începutul
războiului contra Rusiei și leader al organizațiilor naționaliste ce-au proclamat la
30 Iunie 1941 independența Ucrainei.La comemorare au participat vreo 20.000 de ucrai-
neni,gen.francez Bethuart,ministrul justiției Fulton,etc.Dintre români,Hojbotă.

&& La a 7-a aniversare a Soc."Doina"(California),24 Iulie,a vorbit înălțător,cu
o lungă incursiune în sbuciumata istorie a Neamului,prof.Alexandru Blaga,născut în
partea Crișanei rămasă la unguri.Ajungând la tristele zile de azi,d-sa a încheiat:
"Răul se va risipi,zarea se va limpezi,iar pe străbunul plai al mănăstirilor voevo-
dale,al poenelor cu basme,al apelor cristaline,va răsări iarăș,înviată,o țară mândră,
puternică și ascultătoare de Dumnezeu,România Mare".
- Dnii George Dobrea și Pamfil Ripoșanu au avut,la 6 August,o convorbire cu Kennedy.
- Adunarea g-rală a Uniunii și Ligii,la Cleveland,a ales președinte pe Pete G.Ni-
coara; vice,Ion Mercea,Ted Miclău,Olimpiu P.Clonța; secretar,Andrei Hampu; controlori,
Aurel Hinea și Ion N.Șotcan.In comitetul executiv: Ion Șufană,N.Cârje,Dioniste Dobrea,
Ion Stoiți,Gh.Bărbat,Gh.Pumnea,Ion Hațegan.Congresul din 1962 va fi la East Chicago.
- Duminică 21 August s'a sfințit,la Cleveland,biserica "Sf.Maria",clădită în sti-
lul bisericilor de lemn din Ardeal.Meșterii,toți români: arhitecții Haralamb Georges-
cu și N.Tecușan,zugravul Ilie Cristoloveanu,sculptorul George Ciucurescu.Cu muzeul
și biblioteca,biserica a costat peste 500.000 dolari.Sfințirea a făcut-o P.S.Valerian
Trifa,cu un sobor de preoți,răspunsurile fiind date de corul "George Enescu",dirijat
de dna preoteasă Cornelia Hațegan.
- In proclamația pentru "săptămâna națiunilor captive",Eisenhower afirmă că "mul-
te națiuni în lume au fost subjugate de către politica agresivă și imperialistă a
comunismului sovietic"; că "Rusia sovietică a răpit independența și libertățile in-
dividuale ale acestor națiuni" și că "este potrivit și firesc să arătăm națiunilor
captive sprijinul guvernului și poporului Statelor Unite ale Americii pentru justele
lor aspirațiuni la libertate și independență națională".Iar noi ne întrebăm dacă pre-
ședintele Americii a aflat aceste adevăruri abia acum,sau le știa și pe vremea răs-
coalei ungurești...
- La 17 Iulie a avut loc la biserica "Nașterea Domnului" din Chicago solemnitatea
predării Tricolorului Român,oferit de cercul "Unirea" al refugiaților români din loc.
A vorbit maiorul Bumbăcescu,protestând contra abuzurilor comuniste ce de 15 ani de-
vastează țara și cerând pentru ea libertate și independență,care acum se acordă și
celor mai mici și înapoiate triburi africane.Nutzy Restea și Gh.Bulumete au cântat
"Trei culori cunosc pe lume",păr.Zmed a vorbit despre calvarul țării ocupate.Intrea-
ga asistență a intonat "Pe-al nostru steag e scris unire".-

LUNA ȘI RACHETA(gura lumii)

Inainte de a ne ridica ochii la lună ca amorezii,trebue să ne-amintim că,după
teoriile celebrului Einstein,care a dat la iveală nestatornicia lucrurilor pe pământ
și'n tot universul; după afirmările năstrușnicului Nicu Metz,ale cărui descântece de
bubă,de dalac,de gută,de gâlci,de șarpe chior,de șopârlă,de brâncă,de muma pădurii,
de deochi,de aplecate,de năjit,sunt încă folosite cu temei,în ciuda atâtor plante
medicinale și doftorii miraculoase; și mai ales după calculul faimosului inventator
bucureștean,care se laudă în "Glasul patriei" c'a reușit să construiască un aparat
de citit cărți ieftine și proaste,ca scrierile ce defaimă religia creștină,broșurile
ce relatează binefacerile sovietice din țările jefuite ca'n codru,volumele menite să
arate fericirea viitoare prin comunism,- astrul nostru se apropie foarte tare de pă-
mânt în regiunea dintre Narvik,port norvegian,și Södertäljie,port aproape de Stock-
holm.Locul mai prezintă un pericol și prin clima neasemuit de friguroasă; bântuită
vara de ruperi de nori cu piatră cât oul de gâscă,măturată iarna de ciclcane cu bul-
gări de ghiață aduși tocmai dela polul nord și fulgere ce spintecă văzduhul cu bubuit
sinistru,regiunea nu-i de locuit.Dar,pe lângă asprimea vremii,aci,cum am spus,luna
se lasă prea aproape de pământ.Scânteind ca o vatră de cuptor încins,deși rece ca
sloiul,astrul pare că,în loc să urce spre zările albastre,ca peste tot,alunecă înce-
tișor,tot mai jos,amenințând să strivească platoul de granit.De aceea băștinașii,cu
mulți ani în urmă,au spălat putina,de teamă să nu le cadă luna'n cap.Astăzi,abia ici-
colo de vezi câte un cort deasupra unei gropi săpate'n piatră,unde se adăpostesc tu-
riștii întârziați pe drum,sportivii cu skiurile,ori câte un vânător plecat după urși
albi,vulpi albastre și argintii,lupi flămânzi...

Aceste detalii n'ar avea niciun rost,dacă n'ar fi în legătură cu vremurile ce
trăim,aducându-ne aminte că unde e minte multă e și prostie cu carul.Lumea de rând se
întreabă: de ce oare rusnacii caută să-și svârle nălucile tocmai din fundul Asiei,
unde și-a'nțărcat dracu copiii,când ar fi mult mai lesne să le dea drumul din locul
unde luna se apropie singură de glob? Primul sputnik a pornit vijelios,a mers ce-a
mers și,când a terminat benzina,s'a'nțepenit în vid(luna nu-i colea: 340 de mii de
chilometri!).Noroc că n'a plecat înapoi,să cadă în capul cuiva.Greș a dat și al doi-
lea sputnik,care purta în foale o cățea dresată să latre la lună și să dea semnale
pe pământ prin urlete și chelălăeli; s'a poticnit la jumătatea drumului,iar dela o
vreme,prin ce miracol nu se știe,a părăsit orbita din jurul pământului și face naveta
de sute de ori pe zi,chelălăind,între Stockholm și Tokio,peste pol.De aceea societă-
țile pentru animale protestează necontenit: Săraca Layka,a mâncat-o friptă Hrușciov!
nu-i ajunge câte suflete a trimes pe lume-ailaltă prin execuții,deportări,schingiuiri..
Dar,însfârșit,a treia rachetă,după rapoartele sovietice,și-a atins ținta.exact
în ajunul plecării meșterului Hrușciov peste ocean,picând ca o ploșniță din tavan pe
coaja imaculată a lunii.(Primirea făcută tartorului în America i-a întărit convinge-
rea că nimeni n'o să-l oprească când o da năvală să ia ce-a mai rămas din Europa; nu-
mai lăcașurile sfinte au încuiat ușile și au îmbrăcat straie cernite).

După alți observatori însă,lucrurile ar sta cu totul altfel.In seara de 13 Septem-
brie,anul trecut,mă aflam într'un parc din apropiere,pe o bancă.Se anunțase că rușii
au trimes racheta spre lună.Foarte curios s'o văd cum arată,ce fel de fum scoate,ce
se întâmplă.stăteam atent cu ochii țintă într'acolo.Era o seară minunată,cer senin
și lună plină.Vânt,nici de leac,și temperatură potrivită - nici prea cald,nici prea
răcoare.Trecuseră mai bine de două ceasuri de când mă tot zgâiam în sus,când iată un
amărît,cu hainele'n dezordine,se apropie pe trei cărări...
- Ai văzut domle racheta sovietică,cum a trecut dincolo de lună?
- N'am văzut nimic - răspund eu; mă uit de aproape trei ceasuri,și to. nimic!
- Apăi,dacă te sgâiești în stânga lunii,cum era s'o vezi? Ia uită-te mai spre
dreapta,că racheta vine dinspre răsărit,nu dinspre apus.. Acuma însă geaba să-ți
strici ochii,c'a trecut.Să fi văzut domle cu ce viteză năprasnică alerga - dacă atin-
gea luna într'o margine era prăpăd nu altceva,că,dac'o izbea,o întorcea cu partea în-
tunecoasă spre pământ,și atunci adio anotimpuri,zodii,lunile anului,flux-reflux..
- Dar cum se face că d-ta ai văzut racheta și eu nu?.. întreb eu necăjit c'am
pierdut vremea pe bancă.
- Ei,domle,e un secret care n'ai de unde să-l știi; află dela mine că eu,când
văd fumul din coadă; apoi am tras un gât
beau,văd dublu și departe.Am zărit întâi și'ntâi fumul din coadă; apoi am tras un gât
din sticlă -mai am și-acum nițel..- și m'am uitat atent - sbura prin văzduh ca un me-
teor,a trecut pe lângă lună ca năluca.D'aia zic,că era prăpăd dac'o atingea...
- Atunci,d-ta trebue să fi văzut și farfuriile alea volante..
- Le-am văzut,dă-le păcatelor; sunt niște chestii englezești.. niște meduze mari,
care se prăsesc în canalul de Bristol.. Unde stai cu casa? întrebă el,probabil vrând
să schimbe vorba.
- La vreo juma' de ceas pe jos - răspunsei eu,văzând că se tot uită de jurîmprejur;
dar d-ta unde locuești?
- Eu,acuma vara,de obicei în parcul de peste drum; da'n noaptea asta vreau să dorm

mult pân'la ziuă...
aci,pe banca unde stai d-ta,că nu mai e
Sputnicele şi rachetele sunt făcute,desigur,nu pentru a înfricoşa sau amăgi pe
cineva,ci pentru a lărgi cunoştinţele asupra aştrilor cereşti,a găsi posibilităţi
ca omul s'ajungă acolo unde numai Dumnezeu ştie ce este.Pe pământ însă,lucrurile se
înăspresc pe măsura abundenţei de sputnice.Lefurile scad,viaţa se scumpeşte,iar,de
mai are televiziune'n casă,omul se tâmpeşte deabinelea - ratele vin,taxele sporesc,
ochii sunt expuşi la conjunctivită şi slăbire,spre îngrijorarea doctorilor şi bucu-
ria fabricanţilor de ochelari.Dar în afara ochilor,a filmelor cu rachete şi sputnice
măestrit trucate,televiziunea mai are un cusur deadreptul desgustător.Zilnic proec-
tează filme unde artişti şi artiste bine cunoscute se pupă'n bot ca porcii,în văzul
copiilor.Deocamdată încă n'au dat drumul la filme "à la cochon",pentru ramoliţi şi
ramolite şi pentru amatorii de senzaţii tari; dar mai e timp...

JUSTIŢIE CU TÂLC de Costache Barbu

Când s'au pus să scrie jalbă,
S'au ales din şapte sate
Cinci bătrâni cu barbă albă
Ca s'o ducă la dreptate.

Ei scriau acelui jude
Cât de greu le e amarul,
Cât sunt legile de crude
Dacă spânzură fierarul!

Că şi curcile vor râde,
Când la cea dintâi greşală
Au trimes omul la gâde
Să-i ia viaţa la iuţeală.

Dar lăsând deoparte gluma:
Sculele şi-atâtea fiare
Care zac pe câmp de-acuma,
Cine vreţi să le repare?

Meşterul face să cânte
Nicovala când e ger,
Fierbe osiile frânte
Şi uneltele de fier.

N'o fi răsfoit hrisoave,
Dar ce râvnă,ce temei!
Bate cailor potcoave
Cu piroane ca la smei.

Ferecă bleauri la roate,
Pune trupiţe la pluguri,
Iar din cleştele lui scoate
Şi resteie pentru juguri.

Iară noi întru dreptate
Vă rugăm ca buni români
Să-l lăsaţi în libertate
După legea din bătrâni.

Judele,citind hârtia,
Fu luat uşor de gânduri:
Strâmbă e caligrafia,
Strâmbe sunt bietele rânduri.

Şi nedrept e textul foii:
Omul fără nici un rang,
Fiindcă potcoveşte boii
Vor să-l scape dela ştreang?

Apoi roşu de mânie,
Cu dârzenie le strigă:
- Ce vreţi voi e nebunie
Legea nu-i de mămăligă.

Bine oameni buni,se poate
Să-mi veniţi aci ca blegii,
Să mă uit cum daţi din coate
Şi să schimb litera legii?

După ce l-a frânt cu parul
Şi-a lăsat creştinul jos,
Vreţi să măsluim dosarul
Ca să-l scoaţem dela "gros"?

- Nu vrem asta,se'nţelege,
Căci de fapt ar fi'n zadar:
Pentru crimă orice lege
Pedepseşte pe tâlhar.

Da'n judeţ s'alergi o lună
Nu vezi urmă de fierari,
Pe când orişice comună
Are doi-trei cârciumari!

Chiar la noi are comuna
Două crâşme'ntre vâlcele,
Şi destul ne-a fi cu una;
Doi crâşmari sunt două rele.

Căci nu ei repară roţile şi carul,
Sau să potcovească cai şi armăsari.
Aşa dar se cade să iertaţi fierarul
Şi ucideţi unul dintre cârciumari!

&& "Glasul" lui Hruşciov e de părere că "dacă cel mai umil cetăţean al R.P.Române
face numai o cărămidă pe săptămână pentru ţara lui,e mai mult decât tot ce face cel
mai mare inginer sau profesor ori specialist în străinătate".Dar dacă cărămizile
le face toate pentru Moscova?...
- Tot aci mai citim că "dacă cineva nu e mulţumit cu înfăptuirile din ţară,să bi-
nevoiască să se întoarcă,să pună mâna sau mintea la muncă şi să facă el sau să arate
cum se poate face mai bine".Noi însă nu credem că 2-3 refugiaţi în plus,la muncile
din ocnele din ţară,ar putea îndrepta mare lucru... Şi-apoi,cui "să arate cum se poa-
te face mai bine"? "partidului",care "nu greşeşte niciodată"? Siberia-i mănâncă!
- La 20 August,"Glasul" din Pankov scrie că "chiar ochii miopi,injectaţi şi bul-
bucaţi noctambulic",ai refugiaţilor,"au putut vedea la expoziţiile şi târgurile in-
ternaţionale produsele pipăibile ale industriei şi agriculturii" reperiste.In adevăr,
la expoziţia internaţională din Milano trona,în chiar mijlocul standului dejist,un
lighean cu o mândreţe de.. castraveţi,lungi cât nişte săbii căzăceşti: fală mondială
şi foarte.. "pipăibilă" a agriculturii de colhoz!

DORURI ŞI NECAZURI

M.-Canada: Gândind,cu inima însângerată,la Neamul mult prigonit,la Patria ciunti-
tă şi răstignită,la Căpitan şi la toţi martirii şi eroii Naţiunii,la tot trecutul
nostru de zbucium şi jertfă,- îţi urez din toată inima un An Nou cu noroc şi grabnic
drum spre România Mare,Liberă şi Independentă.Al tău frate de lagăr şi exil..

T.-St.Unite: Chiar acum soţia a aşezat sub pomul de Crăciun două păpuşi îmbrăcate
în costume de fată din Gorj şi de băiat din Argeş,alături de două vase de lemn romă-
neşti.Imi vin lacrimi în ochi când mă gândesc că poate n'am să mai văd niciodată pă-
mântul străbunilor.In afară de mobilă,ne-am decorat casa complet româneşte şi ne sim-
ţim ca într'o oază românească.Când intru în casă,trag după mine o cortină de fier..
In salon avem un covor oltenesc,pe fondul căruia parcă sunt pictate lăcrămioare şi
ghiocei şi mă simt ca pe-un picior de plai,pe-o gură de rai,şi tare mă doare inima
că atâta ginggăşie nu-mi aduce decât jale.
S.-Austria: Am fost la Ischia,această insulă e o minunăţie şi un adevărat izvor
de tămăduire.Italia este o ţară fermecătoare şi binecuvântată de Dumnezeu,dar pentru
mine,să fiu sinceră,mult mai bine m'aş fi simţit într'un mic sătuleţ din ţara noastră
dragă.Acolo în ţara soarelui m'am simţit stingheră şi tristă - eu nu am dreptul să
mă bucur până când neamul nostru sângeră şi geme în închisori.E destul să deschizi
un radio sau să arunci ochii pe un ziar şi vezi ce extindere a luat puterea răului
şi stăpânirea necuratului cât sânge cere să-şi potolească setea.Imi rămâne o singură
consolare - dacă putem cu aceasta să ne liniştim: că acolo,acasă la trădători,se în-
tinde şi se înteţeşte comunismul drăcesc.Acei ce s'au ospătat cu necuratul,acum îl
au în casă.Câţiva paralizaţi şi senili,într'un moment de beţie au vândut milioane de
fiinţe nevinovate.Din când în când mai răsbate câte unul să easă din iadul comunist
şi spune lucruri jalnice,asta îmi sfâşie inima la neputinţa mea de a le da o mână de
ajutor.Mă bucur că Eisenhower este la capăt cu domnia lui: n'a făcut nici cel mai
mic gest pentru liberarea acestor ţări de sub tiranie,din contră a fost foarte conci-
liant cu tiranul roşu.Acum aşteptăm mereu,o minune dumnezeiască poate se va întâmpla..
Eu muncesc mult,îmi ţin datinile strămoşeşti,am pregătit tot şi am pus casa aşa cum
se cuvine de sărbători...
G.-Franţa: Sărbătorile pentru mine au fost foarte triste,gândindu-mă la cei din
ţară,cari nu mai au posibilitatea vechilor obiceiuri,ba nici ce să mănânce.Mă găseam
la Anul Nou printre francezi,şi se veseleau cu cântece de ale lor; le-o fi plăcut sau
nu,le-am cântat şi eu "Sărmanul copil strein".An nou,noi speranţe.Trăiască România!

D.-Austria: Am fost foarte fericită la congresul academic dela München: pentru
prima oară eram între români mulţi.Drept salut şi recunoştinţă,le-am pus la toţi câ-
te o cocardă tricoloră: numai o picturiţă s'a strâmbat,căci nu voia să i se "strice"
jacheta de piele.. A doua nedumerire am avut-o când,la conferinţa unui conjudeţean,
câţiva "academicieni" au părăsit sala,pentrucă.. nu vorbeau cu respectivul.Au căutat
unii să mă "lămurească",dar eu tot mă mir de puţina lucrare a dragostei creştine..
Multă impresie mi-au făcut dl Herescu,mons.Bârlea,suavitatea drei Mititelu.Evocările
de pe front ale dlui Emilian au produs intervenţia generalului Konrad,cu cuvinte ex-
trem de elogioase despre ostaşul român.Păcat că n'am putut merge şi la Ettal,să aud
pe dna Popovici.Masa de adio,exemplar pregătită la "Klein Bukarest" de dna Sia ing.
Nicolau,a fost un bun prilej de înfrăţire a congresiştilor veniţi din multe ţări..
Am primit invitaţie din partea noului paroh al bisericii comuniste locale,Gh.Moi-
seescu,care ne ruga să luăm parte la serbarea datinilor de Crăciun.Am refuzat primirea,
adăogând că atunci când în ţara-mi robită datinile străbune sunt interzise,spectaco-
lul vienez nu poate avea decât un rol de propagandă mincinoasă - şi e dureros că un
preot se poate preta la aşa ceva; că trimiterea invitaţiei o consider drept obrăzni-
cie şi pe viitor să mă scutească de aşa ceva.
I.-Canada. Aşteptăm "Vatra",care ar fi un minunat cadou de sărbători.Contribuţia,
din păcate,n'o voi putea trimite înainte de Martie.
R.-Jugoslavia: Am primit trista veste despre Ultea c'a decedat,suntem cu toţii în
doliu.Am dat la Sf.Biserică de a tras clopotele,am făcut parastas şi rugăciune pen-
tru sufletul ei blând şi nobil - şi a venit preotul acasă la mine de a sfinţit coli-
va şi bucatele,unde după obiceiul nostru a fost pomană şi am chemat pe mulţi la masă.

M.-Franţa: Crăciunul l-am petrecut în linişte şi voe bună,după tradiţie.A doua zi
părintele a dat o masă în cinstea celor ce se ostenesc şi cântă,cu care ocazie s'au
pus bazele Asociaţiei muzicale Carmen.După un scurt istoric al cunoscutei societăţi,
care a luat naştere tot aici la Paris şi tot în jurul Bisericii,dl Grigore Iosub a
ţinut neapărat ca noua noastră asociaţie să se numească tot Carmen,mai ales că în
ţară nu se mai poate vorbi de aşa ceva.La alegerea cenzorilor,dl inginer teolog Hris-
tu Nastu(pe franţuzeşte le réverend ingénieur des eaux et forêts) s'a cam codit să
primească; mâncase deja şi sarmalele şi caltaboşii.. De Sf.Ion am fost pe petrecanie
la prietenul Şteflea din Neamţ; părtaşi la praznic au mai fost Gh.Chrad,Marica şi
Sava Vurduni,Ionel Motaru,dna şi dl Mitică Popa,etc.,cum şi domnişoarele Rodica Popa

și Monica Rotaru,venite să țină companie d-rei Silvia Șteflea(câteșitrele la un loc
n'au nici 20 de ani).- A doua zi am fost invitați la Bulgari,că sărbătoreau Crăciu-
nul.Discursuri,poezii,cântece,bufet rece,dansuri,muzică.. Tineret mult la Bulgari,
dar destul de înstreinat: dansau numai à la St Germain des Près! Mă întrebați de re-
vista dlor Gădea-Deleanu: ce să spun? Revista numită "Semne" /Nu ne mai dă nici un
semn /Tace parc'ar fi de lemn.. /A'nghețat de ger pesemne...

20 de refugiați: Refugiații români care ne găsim în momentul de față în campo S.
Sabba din Triest,- fiind unica speranță către care ne îndreptăm,am adus hotărîrea să
ne adresăm la D-voastră cu o rugăminte.Din toate naționalitățile care se găsesc aici,
numai noi Românii nu avem pe nimeni care să ne dea cel mai mic ajutor moral,având o
mare nevoie de hrană sufletească.Deaceea Vă rugăm foarte mult,dacă Vă permit posibi-
litățile,să ne veniți în vizită,ceeace ne-ar face o mare bucurie și-ar fi un ajutor
moral de neprețuit pentru noi.La fel Vă rugăm să ne dați o mână de ajutor,să ne ri-
dicați din întunerecul care ne învăluise și care încă ne urmărește,trimițându-ne foa-
ia D-voastră "Vatra".Dacă aveți posibilitatea,Vă rugăm să ne trimiteți și alte ziare
ale exilului românesc.Fiind în mijlocul nostru și tineri care au mare nevoie de a
cunoaște trecutul Neamului nostru am dori,venind D-voastră la noi,să ne aduceți cel
puțin "Cărticica Șefului de Cuib" și 'Cartea de cântări".Vă așteptăm cu mare nerăbda-
re și vă salutăm cu Trăiască Legiunea și Căpitanul!

C.-Italia: Dacă voi martirii de azi și noi,italienii,probabili martiri ai unui
mâine și mai întunecat,vom găsi împreună firul ce ne sufocă,vom fi salvat nu numai
viețile noastre,dar scopul însuș al vieții și depozitul sacru al civilizației.In car-
tea ce am scris mi-am muncit creerul să individuez întâi și apoi să documentez obscu-
rul mister al "încurcăturilor" de azi.De-am găsi adevărata cale,fără a da crezământ
celor ce ne lovesc pe la spate,cu noi ar fi toate națiunile,contra noastră o singură
haită de asasini și deicizi internaționali,ușor de risipit și înfundat în urzelile
lor milenare.Sunt gata la orice.. A fi în contact cu mișcările creiate de martirii
de ieri,ca un Codreanu,cari mâine vor fi marii capi spirituali ai Invierii popoare-
lor,e pentru mine o binefacere de nespus.Sfârșitul sângeros al fondatorului Gărzii
de Fier în îndepărtatul 1938 știu că mi-a adus multă durere în idealurile mele tine-
rești.De ne-am putea într'o zi uni,pentru ca atâta sânge glorios să nu fi curs zadar-
nic! Cât despre rasismul strecurat în nazism,el nu poate fi decât iudaic.Noi n'avem
nevoie să fim antisemiți sau rasiști pentru a combate ciuma mondială a ereziei ebrai-
ce, ne va fi suficient să nu fim semiți sau vânduți,și să fim gata a pune în aplicare
un inflexibil drept al națiunilor,care va extirpa cancerul minciunii și terorismului
internațional.Uniți,va fi mai greu să fim înlăturați de vreo Wolf oarecare,cum a fost
Codreanu.Non pasaràn!

D.-Italia: Am auzit că dacă ajung în Franța,fiind student refugiat,primesc bursă
dela Caroman.E adevărat,sau numai poveste? Am fost sfătuit să nu mă atașez diferite-
lor grupări politice ale refugiaților din Franța și să nu spun -mai ales!- că simpa-
tizez pe legionari,deoarece Comitetul Român,din cauza aceasta,îmi poate pune piedici
la obținerea bursei; dar e adevărat aceasta? și ce atitudine să iau? Că pentru mine
legionarii sunt unicii luptători drepți pentru cauza românească.Vă rog să-mi răspun-
deți cât mai repede cum mă pot angaja activ în lupta noastră.

G.-St.Unite: Măsura cu Corsica,de astă vară,nu m'a uimit.Când eram la Triest și
Tito trecea spre Anglia,refugiații din lagăr au avut regim de pușcăriași,pentru a nu
svârli vreunul cu vreo piatră în capul "democratului".Așa-i secolul în care trăim și
eu numai în minuni mai cred; vezi bine ce compromisuri trebue să facă și Germanii din
cauza încercuirilor din toate părțile.Noi? Sănătoși relativ,dar bolnavi sufletește.
Cu viața de aici nu ne-am obișnuit încă,dar o târîm cum putem.Muncim aproape ca robii
din țară,fără nicio satisfacție,fără nicio perspectivă pentru ziua de mâine.

Cu toată oboseala lucrului,ne-am repezit până la San Francisco,cale de 500 de mi-
le,pentru a vizita cea mai vestică familie de Istro-români,Stoia.Atât de bucuroși și
emoționați au fost de parcă le-am fi adus toată istro-românimea: poate și pentru fap-
tul că fiecare din noi a gângurit ceva pe limba fraților.La despărțire,cea mai emo-
ționantă scenă: am plâns și ne-am înfrățișat,parcă ne cunoșteam de când lumea.

Vorbești de traducerea,într'o limbă de mare circulație,a unui "jurnal" din închi-
sorile neperiste: nu cred că ar avea prea mare efect asupra celor ce's hipnotizați
de coexistență.Numai când cuțitul le va ajunge la os și șarpele le va strânge gușa,
vor simți pericolul.Și-apoi marea masă,în afară de cititul titlurilor din ziar,n'are
vreme pentru o literatură mai sănătoasă.Intors dela lucru,americanul se aruncă pe ca-
napea și privește la televiziune până adoarme.Cititul cere mai multă forță - și mai
multe scântei de ideal.. Era vorba de o mică concentrare românească pe care intențio-
nați s'o faceți la Freiburg: ați reușit ceva?..

Semnalez două știri triste,egale cu două mari trădări pentru Neamul românesc,toc-
mai în aceste vremuri amare: I.Trecerea sub jurisdicție rusească a bisericilor păs-
torite de Valerian Trifa,dupăcum s'a comunicat în text englez(ca să nu înțeleagă

prea mult Românii) de ziarele "Solia" și "America",dar credincioșilor în biserică nu
li s'a spus acest lucru - poate de frică și rușine,fiindcă aceștia știu dela părin-
ții lor că rușii,tariști ori comuniști,au constituit totdeauna un pericol de moarte
pentru Români. II.Neglijarea completă a limbii strămoșești și scoaterea ei în mod gra-
dat din uz,înainte de vreme,sub motive care mai de care mai.. nemotivate,fiindcă ma-
joritatea credincioșilor,90%,vorbesc minunat românește,dar slab englezește.Inlocuirea
se face destul de precaut și treptat: Tatăl nostru în engleză,Școala duminicală nu-
mai în engleză,predici în limba oficială(fiindcă ar fi și doi-trei oaspeți care s'ar
putea să nu știe limba gazdei),recitative și texte corale în neromână,etc. In puți-
nele sale parohii,episcopul Teofil Ionescu învață pe copii și limba strămoșilor pe
lângă cea oficială: dânsul de ce nu s'o fi ferind?

Mai semnalez și alte lucruri:"Californiai Magyar Elet"(Californian's Hungarian
Life) vol.III,n.34,15 Iunie 1960,număr festiv(20 pagini),e închinat în întregime "ne-
dreptății" maghiare dela Trianon.Acelaș ziar reproduce,la 1 Decembrie,un timbru revi-
zionist cu TRIA-NON."Katolikus Magyarok Vasarnapja" din Youngstown publică TRIANON,
iar ir Lechner Jeno: 1920 Trianoni Gyaser 1960.Lăsate în pace,ziarele maghiare cre-
ează o anumită opinie în lumea americană,care,dacă azi e inofensivă,mâine poate fi
altfel.. Odinioară,evreul Bercovici venit din România a scris o carte declarând ori-
ginea mai mult țigănească a Românilor.N'a fost luată de nimeni în seamă în 1929,dar
acum i se simt tare mult efectele.Nu credeți că-i cazul să se riposteze,măcar la zi-
le mari?...

C.-St.Unite: Am așteptat mereu să pot trimite "Vetrei" o sumă mai mare.Plouă însă
cu necazuri,că nu le mai putem face față.De aceea mă limitez momentan la 10 dolari.
Am auzit că și Institutul din Freiburg e forțat,din lipsă de fonduri,să închidă uși-
le.Sper că nu vor face-o până la urmă.. In America,ca și în restul lumii de altfel,
bântuie un vânt de teribilă nebunie.Mă tem că trăim ultimele zile de libertate.Lumea
e prea putredă pentru a rezista forței organizate a comunismului.Și aceasta va dovedi
falimentul creștinismului.Nu ca religie,ci al omului creștin,al acelora cari au pre-
tins că poartă crucea lui Isus.

B.-St.Unite: Regret că nu vă pot trimite mai mult.Numărul ultim din Vatra a fost
bogat în noutăți de tot felul.A strânge atât material costă cred destul de mult.

B.-St.Unite: Primesc regulat Vatra pe care o citesc foarte fugitiv,nu din o preci-
pitare obișnuită cât mai mult din aviditatea de a cunoaște imediat ideile,acțiunile
și informațiile,captivante prin fondul,stilul și inovațiile ei.Aș vrea o lămurire,da-
că se poate(l-am întrebat și pe Eugen Bârsan,ca cel mai inițiat în cele legionare):
Ce este cu căminul "Moța-Marin"? Se mai continuă lucrările? și sub ce egidă? Imi în-
chipui că acest patrimoniu legionar nu va deveni o proprietate particulară,mai ales
când contribuțiile camarazilor și simpatizanților au afluit pentru idealul lui Moța
și Marin,nu pentru scopuri de comoditate personală.Inchei cu deviza: "Inainte,spre
toată biruința"!

C.-Suedia: Cu sănătatea o duc ceac-pac,când mai bine când mai așa,însă de lăsat
nu mă las.Aproape 2 ani am lucrat fără să mă mai supere inima și tocmai când credeam
că sunt vindecat,și munceam ca un flăcău de 20 de ani,boala s'a întors cu aceeași fu-
rie,gata-gata să vă las; dar iată că am început iar a prinde inimă.. Contacte cu com-
patrioții nu prea mai am; la neîncrederea semănată de niște canalii plătite din um-
bră și de neghiobia unor naivi ce le cântă'n strună se adaugă și lipsa acelui respect
pornit din inimă,lipsa de contact măcar de câteva ori pe an și mai ales existența
imaginară a partidelor politice din care o bună parte dintre refugiați își închipuie
că fac parte: acestea ne duc la desbinare și chiar la desnădejde.

De fapt,în privința desbinării e la fel peste tot.Aici,suspiciunea și neîncrede-
rea lăsată de Lahovary o continuă altul.Dar Lahovary știa cel puțin pentru ce -omul
încasa bani grei de pe urma trădării- pe când ăsta o face cu totul gratuit,probabil
de plăcere sau din prostie.De altfel are pretenții de om foarte deștept - și nu-i ex-
clus să și fie,fiindcă dacă-l pui înaintea trenului nu stă nici mort: zice că-l taie..
Și acum,urându-vă sărbători fericite,vă trimit și un "Cântec atomic".. de ocă:

Foaie verde trei smicele
Doamne ce păcate grele
Și iar verde trei brânduși
N'am avea parte de ruși
Și să n'avem nici de pilă
Să prea soarbe fără milă!
Ca o gură de balaur

Soarbe minele de aur
Soarbe noaptea ca tâlharii
Și ne lasă "nichitarii"
Iar guvernul de argați
Tot mai aspri și spurcați.
Să-și ia rușii tot ce vor
Și să plece'n țara lor

Nouă ani în tren luxos
Și la'ntoarcere pe jos
Iar pila atomică
Facă-se armonică
Să le cânte cazacioul
Dar să plece arză-i focul!

G.-Franța: Referitor la agenții băgați de comuniști printre noi: In Viețile sfin-
ților se spune că Sf.Macarie Egipteanu,peste măsură de nedumerit de purtarea a vreo
3 călugări,care se țineau numai de intrigi și zavistie,s'a rugat la Dumnezeu să-i
arate ce să facă cu ei.Intr'o noapte i s'a arătat îngerul în vis și i-a spus: Macarie,
să nu crezi că toți cari vin aci sunt aduși de Dumnezeu; pe unii îi aduce dracu! Mi-
siunea lor e de a corupe pe cei aleși,iar de nu pot, cel puțin să le facă zile fripte..

D.-Italia: Iţi trimit câteva versuri,stoarse mai mult din lacrimi şi dor...

O! cetină de brad iubit
Din care munţi ai răsărit?
Ori poate că vii dela noi
Din postomolul de nevoi?..

De Crăciun te-ai însorit
Pom între toţi mai vestit!
Căci vii cu Domnul Cristos
Când el se coboară jos!

Vii cu crengile plecate
Ca suflete adunate
Ca să-l proslăvească'n cer
Unde lacrămile pier!

M.-St.Unite: Eu,din mila bunului Dumnezeu încă sunt pribegind pe coasta Pacificului.. în vârstă de 73 de ani.Fiind la o vârstă aşa nu mai am parohie.Când am venit aicea,1937,am şi început de a organiza puţini români ce am aflat împrăştiaţi pe lângă Los Angeles,le-am slujit şi muncit timp de 10 ani,cu tot al meu.. Lucram în fabrica de aeroplane 5 zile în săptămână,iar Sâmbăta şi Duminica la lucru pentru dânşii.. ..După moartea părintelui Costa au venit alt preot,o duce perfect de bine că are de toate: casă,masă,350 dolari la lună,gaz,apă,lumină,tot ca la mama acasă.. Eu le-am servit şi muncit timp de 10 ani fără de nimica.. Acum sunt în retragere,am bucurie mare că nu mi-au fost munca de geaba.Căci au venit foarte mulţi români din părţile friguroase ale Americii şi Canadei,care au avut puţin venit,ca să-şi mai lungească viaţa sub soarele blând al Californiei.. Despre ai mei de acasă din Dâmboviţa nu mai ştiu absolut nimica de la 1924,am rămas rătăcit pe aicea,Dumnezeu ştie până când.. Pentru Vatra noastră,alătur un Cec American Expres,Money Order de 10 dolari..

N.-Argentina: Incercarea de a reface conştiinţele adormite nu ştiu de mai are vreun sens.Pe cei ce se ocupă de câştiguri dar precupeţesc un elementar ajutor material unui camarad ce dă totul pentru o cauză,e greu să-i mai refaci.Camaradul,cu sute de mii de pesos,se precupeţeşte la o mie,o promite de ruşine dar nu se grăbeşte s'o dea.Ii vine greu lui,care a mers în rând cu cei ce şi-au dat viaţa cu tot elanul şi convinşi că pe drumul lor vor merge cei ce au rămas.Camaradul acesta merge în maşină,are apartamente,are întreprinderi de construcţii,negoţ.. într'un cuvânt e om fericit şi asigurat pe viitor.. Intre viitorul lui şi viitorul celorlalţi e distanţă ca dela cer la pământ.Pumnul de ţărână e greu - şi e mort..

..Aici,în general intelectualii simpatizează cu stânga,cei mai mulţi din snobism. Fiind cam anti-nordamericani,cad în extrema cealaltă.Se mai adaugă apoi faptul că şeful lor spiritual e mason şi că,dela sine înţeles,sunt anticlericali.Se joacă de-a comunismul - un "comunism naţional",zic ei.Multă influenţă a avut aici şi aşa zisul troţkism,în special în Bolivia,unde muncitorimea e foarte puternică.Pentru asta naţionalismul aici este confundat cu conservatorismul.Naţionalismul,propriu zis,îl reprezintă o elită argentiniană,care a înţeles mişcările de dreapta din Europa dar care a rămas izolată.Cu venirea lui Peron,o parte,cel puţin un timp,a mers cu el.Contra lor sunt toate partidele încă.Iar acţiunea anticomunistă e dusă deopotrivă,în primul rând contra totalitarismului,intrând în această sferă atât dreapta cât şi stânga.Luptând contra dreptei şi stângei în acelaş timp,aşa zişii democraţi nu înţeleg că nu fac decât să producă confuziuni,făcând jocul comuniştilor,bine organizaţi,privând forţele naţionale de dinamismul mişcării de dreapta.Partidele zise democrate,fără concursul militar ar fi date peste cap de comunişti..

F.-St.Unite: Să mă iertaţi că n'am mai dat semne de viaţă,sper că după sărbători voi putea să respir altfel şi să trimit la Vatra ceva; de gândit m'am gândit întotdeauna,dar am fost tare strâmtorat.

T.-Franţa: Câteva rânduri de sinceră preţuire pentru lupta constantă -de atitudine şi limbă românească- ce o duci,în ciuda atâtor greutăţi.La Paris,părintele Vasile face operă de neîntrecut chivernisitor în cele bisericeşti şi româneşti.Mă aflu acum în ţara bască,miroase a fân cosit şi a mare; cei doi feciori sburdă şi joacă oina. Alătur o mică contribuţie pentru Vatra...

M.-Germania: Şi pe-aici sunt semne de primăvară,am avut un Crăciun minunat,soare frumos - şi au început cocoşii să cânte pe gunoi.. Chiar azi văzui unul,Doamne ce se mai înfoia,parcă găsise el punguţa cu doi bani.. Deşi mai e până să înverzească trifoiul,vă trimit o frunză cu patru foi,găsită astă vară în iarba din dosul casei; am descântat-o,să vă aducă numai noroc.. Aştept cu drag şi nerăbdare"Vatra".Un cântecel:

De ziua nunţii tale-ţi scriu
Acum câteva rânduri
La nuntă n'am să pot să viu
Şi de-aş putea la ce să viu
Să mă mai vezi pe gânduri.

Dar din privirile dintâi
Fă-ţi flori de lămâiţă
Şi să le pui,că nu-i păcat
In părul ce l-am sărutat
Şuviţă cu şuviţă.

Avea-voi mângâerea eu
Că'n clipele senine
Mă vei purta în gândul tău
Precum în mintea mea mereu
Te voi păstra cu mine.

&& Intre blestemăţiile pe care le fac refugiaţii,zice "Glasul" lui Hruşciov că,de pildă,"dacă lumea întreagă spune că trebue lichidat colonialismul,că trebue redată libertatea şi independenta coloniilor,dumnealor,asemenea unor avocaţi ajunşi ai puterilor coloniale,zic nu".- Sfidăm fiţuica din Pankov să ne arate un singur refugiat care să nu dorească "libertatea şi independenţa" României...

- Acelaş număr,din 10 Octombrie,arată fotografia a două fete care se uită la nişte struguri ca la nişte arătări de pe alte planete.Săraca botniţa!

S E M N Ă L A R I

& N.I.Herescu,La Poésie Latine,Paris,1960.- După monumentala "Ovidiana",care va rămâne ca un monument dintre cele mai luminoase printre realizările efective,majore, ale exilului nostru,acest prim volum dintr'o operă mai amplă,dedicată "studiului structurilor fonice" ale poeziei latine,înseamnă un alt punct de greutate la activul, atât de rodnic,al fostului preşedinte al Societăţii scriitorilor români.Examinarea tehnică a versului latin nu-l împiedică pe autor să are,cu obişnuita competinţă,şi în ogoarele esteticei,stilisticei,lingvisticei,semanticei,unde aduce vederi originale,interpretări la lumina gustului şi pătrunderii moderne.Introducerea despre "Muzică şi poezie",ca şi concluziile,răscumpără şi ceea ce ar putea părea arid în anumite capitole de strictă prozodie.In revista-i "Orpheus",totdeauna de înaltă ţinută,profesorul dela Universitatea din Bucureşti a publicat una din frumoasele conferinţe ţinute anul trecut în Italia: "De Catulle à Saint Cyprien(évolution d'un concept de la divinité)".Să mai subliniem exemplul nobil,de muncă constructivă,ştiinţifică şi românească în acelaş timp,pe care dl prof.Herescu îl dă învăţăceilor mai tineri din pribegie,obligaţi de pilde ca aceasta -din fericire,nu unică- să nu-şi uite niciodată datoria faţă de,în acelaş timp,neam şi ştiinţă?

& Constantin Brăiloiu,Vie musicale d'un village,Paris,1960.- Publicarea,postumă, a acestei lucrări magistrale,pentru care se cuvine toată gratitudinea Institutului Universitar Român Carol I,şi generozităţii Muzeului de etnografie din Geneva,- dacă înseamnă o bucurie,ca în faţa oricărei opere ieşind din comun,ne sporeşte tristeţea pentru moartea prematură a savantului muzicolog.Să ne gândim că documentarea şi cercetările,care constituie materialul brut al volumului,au fost făcute la Drăguş,în Făgăraş,în anii 1929-1932,pentru a ne da seama de calitatea de precursor într'ale esteticii muzicale,aplicată în special la folklor,a lui Constantin Brăiloiu.El a ştiut să utilizeze partea pozitivă din anchetele sociologice ale şcoalei lui Gusti într'un sector particular,şi aici a obţinut rezultate deosebit de interesante,cum au recunoscut-o,bunăoară,un Bartok,un Vuillermoz,un De Martino.E regretabil,totuşi,că abia acum a putut apare un studiu,care-ar fi trebuit să-l continuie pe acela,publicat încă din 1932,asupra bocetului din aceeaşi comună făgărăşană,Drăguş.Trebuie,însă, că întârzierea se datoreşte şi scrupulozităţii excesive a autorului,care,într'o scurtă prefaţă,modest ca orice savant adevărat,nu evită să pomenească de propriile greşeli,înfrângeri,lacune.-

& George Uscătescu,Escatologia e historia,Madrid,1959.- O preţioasă culegere de eseuri,mai toate atacând piept'ş probleme de filosofie a culturii şi istoriei: Vico, Burckhardt,Spengler,Huizinga,Carl Schmitt sunt câteva din zeităţile tutelare ale autorului,care,analizând concepte ca mitul,criza,problematismul,etica de Stat,tragicul, capitalismul,ori relaţii de profunzime,ca aceea dintre istorie şi escatologie,ţinteşte,cum am văzut şi în lucrări anterioare,spre un neo-humanism,creştin şi naţional, fără excesele celor două părţi ale binomului,şi în orice caz mai potrivit cu realităţile deloc simple ale timpului de astăzi.Lăudabilă întru totul,la profesorul dela Madrid,pe lângă perspicacitatea ideilor,ţinerea în permanenţă la zi cu temele şi modalităţile gândirii contemporane.-

& Angelo Morretta,Lo spirito dell'India,Roma,1960.- O nouă îndrăsneaţă "aventură intelectuală" a,din păcate,fostului romancier şi nuvelist român Dan Petraşincu: convins,pe drept sau nu,că Occidentalul,prins între studii tehnice,de strictă specialitate,şi lucrări superficiale,jurnalistice,nu a înţeles încă,în autenticitatea ei,civilizaţia şi viaţa spirituală a Indiei,care de cinci mii de ani,din vârsta mitului, şi-ar păstra o continuitate fundamentală,de esenţe,şi nemulţumit în acelaş timp de soluţiile contradictorii pe care le dă Europa la diferitele probleme ale vremii noastre,autorul şi-a fixat atenţia,de vreo zece ani încoace,asupra fenomenului indian, studiindu-l cu deamănuntul,învăţând până chiar sanscrita.Rod al acestei munci şi pasiuni,o carte de iniţiere în "minunea indiană": nouă şi extrem de utilă,cel puţin pentru profanul,care nu se mulţumeşte cu o simplă spoială.Dl Morretta insistă mai ales asupra interpătrunderii dintre filosofie-metafizică-religie şi viaţă în India, unde n'ar exista divorţul,tipic european,dintre trăirea zilnică şi lumea ideilor,a credinţei,spiritului,etc.

& Vintilă Horia,Dieu est né en exil,Paris,1960.- Cum,în scandalul creiat în jurul premiului Goncourt pe 1960,de toate s'a vorbit,numai de romanul interesant nu,să facem noi o singulară excepţie şi să spunem,în graba acestor semnalări,două cuvinte.E o carte nu numai de calitate artistică frumoasă,dar nouă,ca problematică şi,poate,şi ca stil,pentru Occident,unde se ştie prea bine pe care povârnişuri a alunecat proza de artă.Jurnalul apocrif al lui Ovidiu,la Tomis,e,în acelaş timp,o operă profund românească: recunoaştem în ea nu numai peisajul şi figurile,apele şi munţii,pădurile şi văile noastre,zăpezile,crivăţul şi lupii urlând,până şi adălmaşul ţărănesc,naiul şi buciumul,dar înseşi problemele eterne ale poporului român,lupta sa împotriva isto-

riei maștere(teoretizată,apoi,de un Pârvan,de un Nae Ionescu,de un Mircea Eliade,de un Cioran,chiar de Vintilă Horia,într'o serie de eseuri,care nu trebuiesc pierdute din vedere),Miorița și ondulatul spațiu mioritic,neîncrederea în tirani și politicieni(în privința centurionului Valeriu,poetul descoperă "cette indifférence humaine, qui est le signe des mortels à vocation politique et qui fait d'eux les ennemis des hommes"),sensul tragic al pribegiei,"ce lieu suspendu entre une origine perdue et une fin qui ne se laisse pas entrevoir",ospitalitatea noastră,ca a Dacilor,putința de interiorizare a Românului în momentele grele.E curios (sau nu e deloc) cum de nimeni,în critică,n'a subliniat esența antitotalitară a romanului,care e în bună parte o satiră la adresa lui August și a imperiului său,construit pe teamă și teroare.Câte o observație fină,în acest sens,rămâne,izolată în text: "Nous avons perdu la liberté au moment où nous avons cédé à César le droit de penser à haute voix".Cartea e și profetică: se ghicește nașterea viitoare,peste câteva secole,a poporului român,și misiunea sa istorică în colțul de Europă,unde i-a fost dat să supraviețuiască și să sufere.De altfel,în afară de câteva creionări scurte de peisaj,lirismul operei transpare mai ales în tonul de așteptare a unei noi lumi,în prevederea revoluției creștine,care va însemna,într'un fel,o rupere a istoriei în două,indicarea unei alte dimensiuni umane și divine.Cât privește stilul,culant,negreoi,fără a fi jurnalistic, ajunge mărturia lui Daniel-Rops,care vorbește,în prefață,de o "carte mare",de un "scriitor autentic",ba chiar de un "maestru" al limbii franceze.-

& Societas Academica Dacoromana,Acta Historica,I,Roma,1959.- Intâiul volum din seria istorică a Societății Academice Române aduce câteva contribuții substanțiale, de mare interes.Ne gândim în primul rând la amplul studiu al mons.Bârlea despre"România și Roma(adică Biserica dela Roma) sub prințul Cuza",cu documente inedite și cu un studiu introductiv de aleasă factură asupra încercărilor de unire religioasă și de concordat cu Sfântul Scaun făcute în primii ani după Unirea Principatelor; la "Nota asupra ariilor sacre din epoca arhaică la Histria" a lui Dinu Adameșteanu,maestru recunoscut în acest domeniu; la prezentarea de către prof.Nic.Beldiceanu a "Unui isvor otoman relativ la campania lui Soliman Legislatorul contra Moldovei,în 1538",descoperit de dl G.Zerva,minieră prețioasă de documente de acest gen; la densa monografie a păr.Ion Filip despre mitropolitul Șterca Șuluțiu; la datele noi,pe care dl Sporea le aduce cu privire la vechile noastre relații cu târgul dela Leipzig; la sinteza gen.Ion Gheorghe despre coalițiile politice și militare din Balcani în epoca modernă; la extravagantele și,ca totdeauna,sugestivele și acutele considerații ale păr.Tailliez asupra istoriei românești,între orient și occident; la polemica regretatului ambasador N.P.Comnène cu un scrib reperist,Benditer,care,format probabil la școala de minciuni a lui Roller,falsifică cu știință fapte din istoria recentă a României.Binevenite,profilurile de recunoștință pe care d-nii prof.Onciulescu,Caragață și dl Gregorian le semnează respectiv despre Emil Panaitescu,Petrescu-Comnène și Foster Dulles.-

Adrian Popa

SPRE BUCOVINA de Panait Cerna

Ducând în inimi cântec și'nchinare,
Călătoresc în sfânt convoi pioșii.
In drum i-adastă codrii vechi,pletoșii,
Doinind minuni din vremuri legendare.

Trecutu-i plin de-avânt,de-apusuri roșii..
El stoarce stropi din sufletești izvoare,
Să picure,adânc cuvântătoare,
Pe locuri unde-au stăruit strămoșii..

Suceava'n zări s'a luminat de-odată..
Invăluiți în slava ei curată,
Ei merg cântând,cu frunțile senine.

Tăceți adânc! Pășiți ca'n sfinte-altare!
Să nu-L treziți din visuri seculare,
Să-și vadă sfântul cuib pe mâini străine..

&& Dând de fericirea din țară,repatriatul Belitoreanu ține să mulțumească "Glasului"lui Hrușciov că l-a lămurit la timp.Totuș,printre alte rânduri,noul tovarăș caută să strecoare și impresiile-i adevărate.Astfel,văzându-l că intră voluntar în pușcăria reperistă,un compatriot îl avertizează cam printre dinți: "V'ați întors într'o țară unde multe s'au schimbat dela plecarea Dvs"... "Și tot drumul pe unde am trecut până la București -continuă Belitoreanu- nu am văzut și nu am auzit decât confirmarea acelei impresii",încât "se poate întrevedea ușor unde vom ajunge continuând pe acelaș drum"... Dar,de ce e capabil jaful rusesc,e arhiștiut,așa că n'ar fi nevoie chiar de un drum la fața locului...

&& Un oarecare Mișel Marcovici,prins cu escrocherii la Lourdes,a declarat că e fiu al lui Carol Lupescu.După apucături,se poate; numele însă,ca și năravul de altfel, l-ar indica mai degrabă ca prăsilă a "Duduei"...

&& Cum vedem în "Candido"(Milano,18 Sept.),o frumoasă pildă de toleranță a dat un grup de israeliți din Roma,care,zărind niște tineri în cămăși negre,i-a luat pe loc la bătaie - înainte de a putea afla că de fapt nu era vorba de fasciști,ci de figuranții unui nou film...